

Häire 112

Päästeteenistuse ajakiri 3/4 • 2007

Fotod: Marek Martinson.

Rakveres päästeti tuleohust siil

Reedel, 22. juunil kell 06.47 teatati häirekeskusele, et Rakveres Näituse tänaval põleb ühekorruseline puitmaja. Sündmuskohale saadeti seitse päästeautot (neist kaks paakautot) Rakverest, Kundast ja Kadrinast, korrapidamisbüroo operatiivkorrapidaja ning kiirabiauto. Päästjate kohalejõudmisel olid ühekorruselise puidust maja eluruumid täisleekides ning eterniitkatvus juba praktiliselt ära põlenud. Kohalike elanike ütlusel oli tulekahju puhkemise ajal majas olnud neli inimest,

kes kõik olid enne päästjate saabumist hoonest välja saanud.

Päästjad likvideerisid tulekahju kella 14.36-ks. Tulekollete leidmiseks tuli neil kustutustööde käigus lammutada põranda ja seinte konstruktsioone. Rakvere vallale kuulunud maja hävis tules 95% ulatuses. Päästeteenistuse menetlusbüroo tegi kindlaks, et tulekahju põhjustas majas kaabli põletamine, mida tehti selle metalli kokkuostu viimise eesmärgil. Tuleohust päästeti siili elu.

Kunda komando päästja Hans Toomel hoiab põleva maja tšepilt, otse tulekahjupihilt päästetud siili. Toomelil on päästjastaaži juba üle 12,5 aasta ning 2002. aastal pälvis ta inimelupäästmise eest ka päästeteenistuse aumärgi.

- 4-5 Uudised
- 6-7 Poolt ja vastu
- 8 Konkurentsivõimeline palk – asjatu lootus või saavutatav reaalsus
- 9 Ain Karafin: kuidas edasi?
- 10-11 Meie mees Havannas – Tarvi Ojala
- 12-13 Sisekaitseakadeemia päästekolledži ja päästekooli lõpetajad
- 14-15 Kümme aastat Sisekaitseakadeemia I lennu lõpetamisest
- 16-17 Infrapunakaamera
- 18-19 IHP
- 20-21 Aaviku küla tulekahju analüüs
- 22-23 Näpunäiteid ülerõhuventilatsiooni õigeks rakendamiseks
- 24-25 Varjatud tuli meeste maailmas II
- 26-27 komandol külas
- 28-29 Alarmsõiduki juhtide koolituse köögipool
- 30-31 Uued päästevahendid
- 32-33 MAN päästeautode ajalugu
- 34-35 Õhtu häirekeskuses
- 36-37 Kaosest koostööni – maakonnad harjutasid kriisiohjamist
- 38-41 Tivoli Tuuri karussellipõleng Rakveres
- 42 Korterelamute renoveerimisega kaasnevad probleemid
- 43 Kihnus suitsuandureid paigaldamas
- 44-45 Ohutusmess “Väärtusta elu”

Meie ja Teie

Millegipärast kasutatakse päästeorganisatsioonis tihti väljendeid Meie ja Teie, millega püütakse organisatsiooni vähemalt oma mõttemaailmas kaheks jagada. Selline eristamine jääb arusaamatuks, ning oma lühikeses pöörumises toongi välja seisukohti, mis ehk panevad paljusid oma mõttemaailma muutma ning nägema organisatsiooni ühtse tervikuna.

Meie ja Teie väljendit kasutatakse komandode tasandil selles mõttes, et Meie oleme need, kes töötavad komandodes ja Teie olete need, kes töötavad väljaspool komandosid.

Kas see on ikka edasiviiv jõud, kui osa töötajaid soovib eristuda ja näeb töödes ja tegemistes ainult oma panust, pidades teiste tegevust väheoluliseks või mõttetuks?

Arvan, et tänaste päästeasutuste struktuur ja töökoormus on jaotatud nii, et mõttetuid ametnikke/töötajaid pole. Igal töötajal on oma kindel roll päästealase turvalisuse tagamisel või selle kaudsel toetamisel. Kaudse toetamise all pean silmas neid struktuuriüksusi, mis ei täida oma töös päästeala kuue põhivaldkonna funktsiooni. Samas on need üksused tähtsad põhivaldkondade igapäevase sujuva töö tagamisel.

Ei tohi unustada ega valesti mõista päästeala põhivaldkondade teisi funktsioone peale operatiivse reageerimise. Teame ju hästi, et kõige tähtsam on õnnetusi ennetada. Võime ju reageerida kiiresti ja professionaalselt, aga kui õnnetus on juba juhtunud, siis on inimene või asutus/ettevõtte juba kannatanud. Ja õnnetuse puhul on tähtsaim õigesti käituda ning tegutseda. See tähendab, et ennetus- ja tuleohutusjärelvalvetöötajate tegevus päästealase turvalisuse tagamisel ei saa kuidagi olla vähem tähtis.

Kutsun kõiki päästeala töötajaid üles mõistma ja väärtustama meie kõigi tegemisi ja panust turvalisuse pakkumisel. Kasutame ühist väljendit Meie, sest meie missioon on ju ühine – päästeteenistus on turvalise elukeskkonna kujundaja ning operatiivne ja professionaalne abistaja õnnetuse korral.

Ailar Holzmann
Ida-Eesti
Päästkeskuse
direktor

RMK ja Päästeamet täiustavad koostööd metsapõlengul

Riigi Metsamajandamise Keskus (RMK) ja Päästeamet korraldasid 21. juunil metsapõlengu kustutamise kompleksõppused, mille eesmärk oli välja selgitada erinevate osapoolte valmisolek tulekahju avastamiseks, tegutsemise pärast metsapõlengu info laekumist ja põlengu asukoha leidmine looduses.

Õppuste käigus süüdati metsas 2 suitsupaketti RMK Kirde ja Kagu regioonis, mida mindi siis lennuseirega avastama. Kollete asukoha koordinaadid edastati häirekeskusesse. II astme väljakutse puhul sõidab lähimatest komandodest kohale 2 tuletõrjeautot ning operatiivkorrapidaja. Lennukilt edastatud koordinaatide järgi peab sündmuskohale jõudma ka vastava piirkonna tuleohutuse eest vastutav isik RMK-st.

“Õppuste kulg ning kõik erinevad etapid ja info liikumine fikseeriti ajaliselt vaatlejate poolt, et hilisema analüüsi käigus hinnata erinevate osapoolte valmisolekut tegutsemi-

seks hädaolukordades ja selgitada nõrgad kohad, mis vajaks parandamist. Kõige olulisem on lennuki poolt edastatud info, selle liikumine ning töötlemine häirekeskuses,” ütles RMK metsamajanduse keskkonnajuht Toomas Vää. Päästeameti päästetööde osakonna korrapidamisteenistuse juht Heiki Kurisoo sõnul on koostöö erinevate osapoolte vahel metsatulekahju puhul mõõdapääsmatu ja seetõttu on taolise õppuse läbiviimine ning erinevate etappide analüüsimine äärmiselt vajalik. Erinevate ametkondade ressursid ning vastutavate isikute kontaktid on lisatud metsakustutusplaani, et hädaolukordades operatiivselt tegutseda.

RMK ja Päästeameti vahel on sõlmitud kokkulepe, et suuremate metsatulekahjude korral kaastatakse kustutustööde staabi tegevusse ka RMK esindaja. Kevadel viidi läbi ka kahe asutuse ühiskoolitused üle Eesti. Tagamaks met-

satulekahjude tõhusat kustutamist, kontrollib ning vajadusel korraldab RMK riigimetsades asuvad tulekaitserid ja veevõtukohad.

EMHI tuleohukaardi alusel on õppuste asukohaks valitud piirkonnad, kus puudub hetkel tuleoht või on see väike, et mitte koormata päästeteenistust suure tuleohuga piirkondades.

Lisainfo:

Toomas Vää, RMK Metsamajanduse osakonna keskkonnajuht, 520 5734

Heiki Kurisoo, Päästeameti päästetööde osakonna korrapidamisteenistuse juhataja, 5341 9995

Teate edastas:

Elina Kink
RMK kommunikatsiooniosakonna juhataja
GSM 511 0033
E-post elina.kink.rm.k.ee

Päästeamet soetab kuus uut põhiautot

Päästeamet allkirjastas 19. juulil, hankelepingu aktsiaseltsiga Rentacar kuue päästeteenistuse põhiauto täisteenusliisinguga kasutusrendile võtmiseks. Lepingu kogumaksumuseks on 25 992 961 krooni.

Täisteenusliisingu kasutusrendimakse sisaldab sõidukite finant-

seerimist, korralist tehnohooldust, erakorralise- ning garantiiremondi korraldamist. Autod tarnitakse Päästeametile kahes etapis ajavahemikul 1. juunist kuni 1. oktoobrini 2008. aastal. Päästeautode tootjaks on Poola firma Wawrzaszek Special Vehicles Engineering.

Tuleohtlikud piirkonnad saavad tuleohutuse kaardid

Keskonnaministeriumi Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus (MMK) koostab kõikide keskmisest suurema tuleohtlikkusega maakondade kohta tuleohutuse kaardid. Augustis andis MMK Päästeameti Lõuna-Eesti Päästkeskusele üle Põlva- ja Tartumaa metsatulekaitsekaardid, mis lihtsustavad oluliselt metsatulekahju asukoha kindlaksmääramist.

“Põlva- ja Tartumaa tulekaitsekaardid on osa projektist koostada vastavad kaardid kõigi maakondade kohta, kus metsade tuleohtlikkus on keskmisest suurem,” märkis MMK direktori asetäitja kt.Enn Pärt. Tema sõnul on kaardid mõeldud kasutamiseks metsatulekahju asukoha kindlakste- gemiseks, põlengualale kohalesõiduks ja kustutustööde organiseerimiseks.

Kaardialusena kasutati Eesti põhikaarti ja metsaregistri metsaandmete kaardikihti. Kaartidele on kantud tulekaitselised rajatised, tuletõrje veevõtukohad, asukoha koordinaadid ja mets. Metsamaa on värvitud viies eri värvitoonis sõltuvalt võimalikust tuleohtlikkusest. Kiletatud ja köidetud pa- berkaardid on mõeldud kasutamiseks operatiivtööks välitingimustes, digitaalne kaart tööks häirekeskuses ja staabitööks.

Valminud on veel Harjumaa metsatule- kaitsekaardid ning koostamisel on Ida-Vi- rumaa kaardid. Kaartide valmistamist rahastatakse SA Keskkonnainvesteeringute Keskus poolt.

Algus siseturvalisuse arengukava koostamine

Marek Helm

Sisejulgeoleku asekancler

Tänavu alustas Siseministerium siseturvalisuse arengukava (STAK) koostamist aastateks 2009-2013, mille eesmärgiks on ametkondade piire ületavalt planeerida tegevused Eesti elanike igakülgse turvalisuse tagamiseks.

Protsessi on kaasatud üle 80 avaliku, mittetulundus- ja erasektori organisatsiooni, et tuua sisejulgeoleku arendamise kõik valdkonnad, millel on kaudsemaid või lähemaid seoseid turvalisuse tagamisega. Arengukava koostamiseks on moodustatud 17 valdkondlikku koostöökoda, mis jäävad tegutsema alaliselt. See tähendab, et pärast dokumendi valmimist algab koheselt täienduste ja paranduste sisseviimine ning STAK aastateks 2010-2014 koostamine.

Koostöökodadest on päästevaldkonnaga enim seotud õnnetuste ja tulekahjude ennetamise koostöökoda, õnnetuste

Päästeteenistuse aumärgiga autasustamine

Päästeseaduse § 38 lõigete 2 ja 5 alusel ning siseministri 04.09.2006. a määrusega nr 55 kinnitatud "Päästeteenistuse aumärgi statuudi" § 11 ja 12 alusel annan järgnevale teenistujatele ja eraisikutele järgmisi päästeteenistuse aumärke:

1. PÄÄSTETEENISTUSE SUUR KULDRIST	
1.1 Ants Muna	Tallinna Tuletõrjeühing
2. PÄÄSTETEENISTUSE KULDRIST	
2.1 Vaino Pedosk	Sisekaitseakadeemia
3. PÄÄSTETEENISTUSE HÖBERIST	
3.1 Toomas Viiksaar	Päästeamet, demineerimiskeskus
3.2 Raivo Johannes	Päästeamet, demineerimiskeskus
3.3 Kaur Sulepi	Päästeamet, demineerimiskeskus
3.4 Aivar Aleksejev	Ülenurme Vallavalitsus
3.5 Almar Nuuma	Lõuna-Eesti Päästkeskus
3.6 Mait Mürk	Lõuna-Eesti Päästkeskus
3.7 Eve East	Ida-Viru Maavalitsus
4. PÄÄSTETEENISTUSE MEDAL	
4.1 Indrek Ints	Päästeamet
4.2 Rait Pukk	Tuleohutuseksperimenti büroo OÜ
4.3 Sergei Rožkov	Päästeamet, demineerimiskeskus
4.4 Ain Eelmäe	Päästeamet, demineerimiskeskus
4.5 Ülle Jõessar	Sisekaitseakadeemia Päästekolledži Päästekool
4.6 Erki Land	Lõuna-Eesti Päästkeskus
4.7 Hans Kanter	Lõuna-Eesti Päästkeskus
4.8 Aimar Põvvat	Lõuna-Eesti Päästkeskus
4.9 Ago Aasmäe	Lõuna-Eesti Päästkeskus
4.10 Aleksander Frischer	Lääne-Eesti Päästkeskus
4.11 Aavo Liiv	Lääne-Eesti Päästkeskus
4.12 Indrek Laanepõld	Lääne-Eesti Päästkeskus
4.13 Lennart Okas	Lääne-Eesti Päästkeskus
4.14 Ants Eltmaa	Lääne-Eesti Päästkeskus
4.15 Karmo Kuru	Lääne-Eesti Päästkeskus
4.16 Arvo Linnuste	Lääne-Eesti Päästkeskus
4.17 Piret Seire	Lääne-Eesti Päästkeskus
4.18 Jaanus Raak	Lääne-Eesti Päästkeskus
4.19 Tiit Sakkos	Ida-Eesti Päästkeskus
4.20 Gennadi Nizamov	Põhja-Eesti Päästkeskus
5. ELUPÄÄSTJA MEDAL	
5.1 Arvi Rüütli (III klassi medal)	Lõuna-Eesti Päästkeskus
5.2 Alar Kütt (III klassi medal)	Lõuna-Eesti Päästkeskus
5.3 Rein Olep (III klassi medal)	Lõuna-Eesti Päästkeskus
5.4 Jaano Sulp (III klassi medal)	Lõuna-Eesti Päästkeskus
5.5 Gennadi Randoja (III klassi medal)	Lõuna-Eesti Päästkeskus
5.6 Aleksandr Keerd (II klassi medal)	Lõuna-Eesti Päästkeskus
5.7 Aivar Lemsalu (III klassi medal)	Lõuna-Eesti Päästkeskus
5.8 Silver Lastik (III klassi medal)	Lõuna-Eesti Päästkeskus
5.9 Mart Vester (III klassi medal)	eraisik
5.10 Ants Väliste (III klassi medal)	eraisik
5.11 Laur Läänemets (III klassi medal)	eraisik (õpilane)
5.12 Sander Hiire (III klassi medal)	eraisik (õpilane)
5.13 Antti Lääts (III klassi medal)	Lääne-Eesti Päästkeskus
5.14 Andrus Ojajets (II klassi medal)	Lääne-Eesti Päästkeskus
5.15 Gert Karivere (III klassi medal)	eraisik (õpilane)
5.16 Kaido Kull (III klassi medal)	eraisik
5.17 Vladimir Ivanovski (III klassi medal)	Ida-Eesti Päästkeskus
5.18 Vassili Sokolov (III klassi medal)	Ida-Eesti Päästkeskus
5.19 Maksim Garafutdinov (III klassi medal)	Ida-Eesti Päästkeskus
5.20 Igor Koževnikov (III klassi medal)	Ida-Eesti Päästkeskus
5.21 Vladimir Kuznetsov (III klassi medal)	Ida-Eesti Päästkeskus
5.22 Sergei Ššerbakov (III klassi medal)	Ida-Eesti Päästkeskus
5.23 Mati Veelaid (II klassi medal)	Ida-Eesti Päästkeskus
5.24 Argo Pällö (III klassi medal)	Ida-Eesti Päästkeskus
5.25 Valeri Sozdajev (III klassi medal)	Ida-Eesti Päästkeskus
5.26 Andrei Kuropatkin (III klassi medal)	Ida-Eesti Päästkeskus
5.27 Andrei Pekki (III klassi medal)	Ida-Eesti Päästkeskus
5.28 Tiiu Jaansoo (III klassi medal)	eraisik
5.29 Andrei Biba (II klassi medal)	Põhja-Eesti Päästkeskus
5.30 Aleksei Balõberdin (I klassi medal)	Põhja-Eesti Päästkeskus
5.31 Gert Pant (III klassi medal)	Põhja-Eesti Päästkeskus
5.32 Risto Savolainen (III klassi medal)	Põhja-Eesti Päästkeskus
5.33 Denis Polman (III klassi medal)	eraisik
5.34 Aleksei Roussou (III klassi medal)	eraisik

Keelekümbilus annab Ida-Virumaa päästjatele kutseõppeks vajaliku keelepraktika

Sisekaitseakadeemia keelekeskuses toimus augustis kolmenädalane intensiivkursus, mille käigus Ida-Eesti Päästkeskuses töötavad ja peamiselt vene keelt kõnelevad päästjad said eesti keele alase ettevalmistuse õppimiseks Sisekaitseakadeemia Päästekolledži päästekoolis.

Kolmandat aastat toimuv kursus õpetab päästjatele eesti keelt lugemise, tõlkimise, omavahelise vestlemise ja erinevate rollimängude kaudu.

Päästeameti personalijuht Katrina Peets tões, et eelmiste aastate kursused on ennast igati õigustanud ning kolm nädalat intensiivset keeleõpet sobivas keelekeskkonnas annab head õpitulemuste juures võimaluse alustada õpinguid päästekoolis täies

ulatuses eestikeelsete õppeprogrammide alusel. Ida-Eesti Päästkeskuse direktori Ailar Holzmanni sõnul näitab keelekümbeliste konkurentsivõimelisust fakt, et eelmistel aastatel päästekooli astunutest on enamik selle ka edukalt lõpetanud. "Kolmenädalane keelekümbilus on julgustav samm aastaseks õpinguks päästekoolis, mille käigus omandatakse kutseharidus ning saavutatakse uus kvaliteet ka eesti keele tasemes," märkis Holzmann.

Tagamaks keelekümbiluse jätkusuutlikkust on algselt projektirahade toel käima lükatud kursus sel aastal finantseeritav Päästeameti eelarvest. Kursusel õpib tänava seitse inimest.

Turvalisuse arengukava aastateks 2009-2013

ja tulekahjude lahendamise koostöökoda ning hädaabikutsete vastamise koostöökoda.

Näitena koostöö vajalikkusest, võib tuua käesoleva aasta alguses kokku kutsutud ümarlauda, kus lepitati kokku erinevate osapoolte tegevus (teavitamine, järelevalve, menetlus) kulupõlengute korral. Tulemuseks oli kulupõlengute vähenemine võrreldes 2006. aastaga tervelt 2/3 võrra ja hinnanguliselt ärahoitud kulutused väljasõitudele ca 15 miljonit krooni.

Enamasti on tulekahjude ja muude õnnetuste algpõhjused väljaspool Siseministeeriumi valitsemisala ning tõhusaks ennetuseks tuleb õppida neid seoseid nägema. Siseministeerium on kui julgeolekukeskus, kuhu jõudvad probleemid saavad alge või leiavad lahenduse näiteks hoopis sotsiaali- või haridusvaldkonnas.

Täna mõistame sisejulgeolekut kui politsei, pääste ja piirivalve tegevusi kodanike teenindamisel ja kaitsmisel,

kuid STAK näeb turvalisuses oluliselt laiemaid seoseid ning sellise laiapõhjalise lähenemisega saavutame senisest sisulisema avaliku ja erasektori koostöö. Tagajärgedega tegelemise ei saa kinni jääda. Senisest teadlikumalt tuleb uurida turvalisusega seotud probleemide algpõhjuseid ja leida üles need partnerid, kellega koos olukorda juba selle algstaadiumis mõjutada. Valdkindliku arengukavana on STAK oluline juhtimisdokument, mille abil on võimalik muuta reaalseks ministeeriumide ja nende allasutuste koostöö, tagada selleks rahalised vahendid ning leppida kokku vastutuses.

STAK dokumentidega on võimalik tutvuda Siseministeeriumi kodulehel. Ettepanekuid ja küsimusi arengukava koostamise kohta saab esitada Siseministeeriumi siseturvalisuse arengukava koordinaatorile Lauri Lugnale, lauri.lugna@siseministeerium.ee tel 612 5138.

Pritsumehed

IVO PAULUS

Põhja-Eesti päästeskuse
ametiühingu peausaldusik

Olgem ausad – pritsumajas tehakse üks reform teise reformi otsa. Iga muutus toob kaasa küsimusi, millele vastuste otsimine võib ajuti muutuda päris keerukaks. Seni on ühtlustatud teenistuse tööd, nüüd minnakse päästjate kallale.

Tuleks vaadelda kaht eraldi reformi: palgareformi (30-40% palgatõusuga) ja teenistuse reformi, sest tööaja ja palga suhe pole seotud.

Algus on juba tehtud komandode kolme klassi jagamisega. Mis meeleolud väiksemates komandodes valitsevad, võib igaüks endale ette kujutada. Nurin maapiirkondades on suur, kuid püromaane, kes suuredaksid väljasõitude arvu ja seega tõstaksid mõne tugikomando töö intensiivsust, pole ka palgatud. Nüüdne reform lööb palgavahe kahetahvaks. Kas tahetakse tekitada sisepingeid?

Aga see pole sugugi veel kõik. Üleminekul uuele teenistuse mudelile on plaanis muuta päästetöötajate töögraafik 12-tunnisteks valvevahetusteks. On arusaamatu, miks tuleb palgatõusuks muuta töögraafikut?

Igale päästjale on selge, et tegemist on poliitilise otsusega. Kunagi ei ole uuringuid tehtud teemadel, kas keegi meist ei suuda töötada 24 tundi järjest, kas me enam niimoodi ei jõua, kas me tahame uut valvegraafikut? Näiteks tuuakse häirekeskuste töö. Aga meie pole ju valveoperaatorid, kellele võib-olla tõesti sobib rohkem 12-tunnine graafik, sest nende töö on ka tõesti intensiivne.

Siseminister soovib ühtlustada valitsemisala, kuid ei saa aru, et päästjate teenistuse mudel on kardinaalselt erinev politseiametnike teenistusest. Väide, et 12-tunnine töögraafik politseis võiks olla samaväärne 12-tunnise graafikuga päästealal, ei pea paika. Meie töö on spetsiifiline, ega kannata võrdlust mis tahes teenistusega. Siiani oleme oma tööd teinud hästi, ning "hobipäästjateks" meid nimetada ei saa.

Hetkel oleme teadmatutes, mis saab edasi. Päästjate sõnul on uue töögraafiku suuremateks miinusteks meeskondade võimalik segunemine ja topelt kulud transpordile koju jõudmiseks, sest paljud elavad rohkem kui 30 km kaugusel teenistuskohast. Perega koos olemise

hetked jäävad üürikeseks. Libiseva 12-tunnise graafiku korral võib juhtuda, et pereisa ei saa oma kooliealise lapsega nädalavahetustel kokku mitu nädalat järjest. Leiame, et igal inimesel on õigus ise oma vaba aja üle otsustada. Eraelu on vähemalt seaduse järgi püha ja puutumatu.

Inetu on päästjate nõusolekut 12-tunnisteks vahetusteks välja pressida lubadusega rohkem palka maksta. Ministrid ja päästetöötajad vahetuvad, meie oleme jäänud siia ainult missioonist ning lootusest, et riigis hakatakse lõpuks päästjate tööd adekvaatselt hindama. Ning me ei saa aru, miks oma töötajate elukvaliteeti ei soovitata parandada, vaid hoopis liigdünaamilise töögraafikuga ning töökeskkonna ebastabiilsusega olukorda halvendada?

Reformide järel hakkab maksu- ja raha kuluma päästeteenistuse ülevõlpidamiseks tunduvalt rohkem, kuna suurenevad päästjate koolituskulud ja kindlustusmaksed. Üldkokkuvõttes kannatab regionaalpoliitika, sest reform jagab järsult kaheks agraarpiirkonnad, kuhu planeeritakse väikeseid päästekomandosid ja suureid tööstuspiirkonnad, mis koondavad enda juurde enamiku hästi mehitatud päästekomandodest.

Seega kannatab kogu Eesti päästeteenistuse maine. Abi kohalejõudmise aeg pikeneb, kuna päästeressurs väheneb veelgi, ning tulemuseks on elamiskõlbmatuks muutunud hoonete hulga suurenemine ning tulesurmade jätkuvalt kasv.

Elanikkonnale jääb arusaamatuks, miks ei parane reformimise käigus teenuse kvaliteet. Päästeteenistuse taset hinnatakse ju ikka kiire kohalejõudmise ja tegusa meeskonna järgi, mitte selle alusel, kui palju suudeti lõpuks tehnikat sündmuskohale kokku saata.

Ilma meeskonnata on uus ja kallis tehnika tähtsusetu.

Ivo Paulus

on murelikud

VASTAB SISEMINISTERIUM

TARVI OJALA

Siseministeriumi Päästepoliitika
büroo juhataja

Päästjatele 30-40% palgatõusu tagamise eelduseks oli poliitiline kokkulepe muuta päästjate töökorraldus turusituatsiooni ning teiste sisejulgeoleku teenistustega võrreldavaks. Turusituatsioonile vastav 12-tunniste vahetustega töökorraldus võimaldab otseselt võrrelda erinevate teenistuste töötasusid. Seetõttu ei saa vaadelda eraldi palgatõusu ja töökorralduse reformi.

Töökorralduse muutmisega kaasneb paratamatult ka töötajate teistsugune elukorraldus. Päästjate edaspidised teenistustingimused sarnanevad teiste valdkondade töökorraldusega ning äärmuslike tingimuste loomist reformidega ei kaasne. Päästeamet ei takista teisel töökohal töötamist vahetuste vahelisel ajal. Oluline on siinjuures, et põhitöö tegemine ei tohi kannatada lisatöö tõttu ning seetõttu ei ole tööandja kohustatud soodustama teisel töökohal töötamist. Päästeteenistuses loodav töökorraldus ning 2008. aasta palgatase on sarnased teiste sisejulgeoleku asutustega.

Muudatustega taotletakse päästjate tegeliku töökoormuse vähendamist, makstes selle eest ka väärilist palka. Mõtlen siin nii valvevahetuse koormust kui ka koormust koos teise töökohaga. Riiklik tööajanorm on 40 tundi nädalas ja selline koormus tagab piisava aja ka pere (mis on üks ühiskonna alustaladest) jaoks. Vajadus kahel töökohal töötada ei ole seega sotsiaalselt aktsepteeritav. Koormus valvevahetuses koosneb nii väljasõitudest kui nendeks valmistumisest (koolitus, tehnika hooldus jne), mistõttu on töö pingelisus paljuski sõltuvuses ka sisemisest töökorraldusest.

Päästeamet tellis 2007. aasta mais sõltumatu sisekommunikatsiooni uuringu ettevõttelt Hill & Knowlton. Uuriti muuhulgas ka seda, mis motiveerib inimesi päästeteenistusest töötama. Kõige sagedasemaks vastuseks (67%) oli "töö on huvitav ja pakub väljakutseid".

Tarvi Ojala

Uuringu järgi pidas vahetustega tööd (hetkel 24-tunniste vahetustega töögraafikud) motivaatoriks vaid 3% vastanutest. Seetõttu on meil alust arvata, et enamik päästetöötajaid jätkab teenistust ka töökorralduse muutumisel.

Teenistuskeskkonnas läbi viidava teostatuste planeerimise aluseks on põhjalik operatiivteenistustlike näitajate ja tegurite analüüs ning selle elluviimiseks vajalike poliitiliste otsuste tegemisel lähutakse kõige optimaalsematest lahendusvariantidest. Samuti oleme teenistumudeli korrastamisel

arvesse võtnud ka rahvusvahelisi praktikaid. Kui rääkida 24-tunniste töövahetuste kasutamisest teistes riikides, siis on oluline välja tuua erinevused. Teistes Euroopa riikides on koos 24-tunnise vahetusega kehtestatud ka pikem tööaeg normitundide pikkus [42-56 tundi nädalas]. Kui Eestis ja Soomes järgneb 24-vahetusele 72 tundi puhkeajaga, siis muudes 24-tunnist graafikut osaliselt või täielikult kasutavates Euroopa riikides (Rootsi, Taani, Tšehhi, Poola, Holland, Saksamaa, Austria) on vahetusele järgneva puhkeaja pikkuseks vaid 48 tundi.

12-tunnisele tööajagraafikule üleminek ei suurenda töötundide arvu kuus, kuna tööaeg normiks on ja jääb 40 tundi. Puhkeaja pikkus võib sõltuda valitavast töögraafiku liigist, kuid puhkeaja minimaalseks pikkuseks saab olla 12 tundi. Graafiku koostamisel arvestatakse kindlasti töö- ja puhkeaja seaduse nõuetega.

Päästjate palkades on erinevates piirkondades alati erisused olnud. Väga suured erinevused (ligi kahekordsed) olid palkades maakondlike päästeteenistuste ajal. Ka hetkel on Põhja-Eesti päästeteenistuse palgad sarnase intensiivsusega komandodes 10% kõrgemad kui teistes päästeteenistustes. Kindlasti ei teki uue palgakorralduse tulemusena sama kvalifikatsiooniga, kuid

erinevates piirkondades töötavate päästjate töötasus kahekordsed erinevusi (täpsed numbrid saab öelda pärast eelarve kinnitamist).

Varasemad päästeteenistuse reformid ei ole otseselt mõjutanud päästjate igapäevast töökorraldust – päästjate arvu ei ole vähendatud, komandode asukohad on jäänud samaks ning päästjad on tänase päevani oma igapäevast tööd teinud samadel alustel 90ndate aastate algusest saati. Olen nõus, et ilma meeskonnata on uus päästetehnika kasutu ning kindlasti ei ole plaanis isikkoosseisu suurus vähendada. Pigem sunnib muutuv ohupilt otsima lisalahendusi aja- ja ressursimahukate sündmuste lahendamiseks teiste osapoolte kaasamise kaudu.

Päästeteenistusel on oma eripärad ning need on ka piirivalvel, politseil ja mis tahes teisel asutusel. Siiski kuulub ka päästeteenistus siseturvalisuse kultuuriruumi ning selle tegevus peab olema võrreldav ja arusaadav nii ametnikele kui ka kogu ühiskonnale.

2008. aasta eelarve läbirääkimised on veel pooleli, kuid suure tõenäosusega leiavad muudatused siiski aset. Arvestades uuenevaid teenistustingimusi, on parimate lahenduste leidmiseks turvalisuse tagamisel vajalik laiapõhjaline organisatsioonisisene koostöö, milles igaühel on oma osa.

Konkurentsivõimeline palk – asjatu lootus või saavutatav reaalsus

Kersti Peenemaa

Rahandusministeeriumi
halduspoliitika osakonna
riigihaldusetalituse peaspetsialist

PALGA TEEMA kütab Eestis järjepanu kirgi. Koos majanduse ülekuumenemisega on üle kuumenemas ka palgad. Paljud organisatsioonid on hädas uute töötajate leidmisega ning vanade hoidmisega, sest tööjõu puuduse tingimustes mängib üha olulisemat rolli töötajale pakutav palk ning pidev heade töötajate üleostmine ei ole uudiseks üheski asutuses. See sunnib organisatsioone senisest rohkem pöörama tähelepanu oma konkurentsivõimelisusele turul kehtivates tingimustes. Aga mida tähendab konkurentsivõimelisus? See tähendab suutlikkust ka piiratud tingimustes (nt tööjõu puuduses) ellu jääda ning edukalt eksisteerida.

Meie igapäevane elu on täis pidevat konkurentsi – inimese jaoks näiteks hea töökoha, eriala, abikaasa leidmisel, organisatsioonide jaoks suurema kasumi ja parema rahastamise nimel jne. Kui ka turul pole teist sarnast teenust pakkuvat organisatsiooni (Eestis on vaid üks Päästeamet), tuleb ikkagi teiste organisatsioonidega võistelda ressurside pärast – protsendi eest riigieelarvest ja töötajate pärast tööjõuturul. Töötajate leidmisel ja hoidmisel konkureerime teiste organisatsioonidega avalikus sektoris, kuid kahtlemata ka erasektoris, näiteks ehitusfirmadega.

Teravas tööjõupuuduses on organisatsioonid paratamatult sunnitud üle vaatama oma senise palgasüsteemi ning analüüsima selle vastavust tänasele turusituatsioonile. Kas see, mida meie pakume, on turutingimustes piisavalt ahvatlev, et inimesed tahaksid meie juures töötada? Segadust külvavad juurde ka inimesed ise, kes tihti, kuuldes tuttavalt nende palga suurust, hakkavad ise uut töökohta otsima ning muuhulgas küsivad senisest tunduvalt rohkem palka. Osadel läheb suurema palga saamine ka õnneks ning see ongi hetkel Eestis palgaralli mootoriks.

Kuna organisatsioonidel ei ole

Parim, mis asutused ise täna teha saavad, on püüda korrastada oma sisemisi süsteeme nii, et võimalusel sealt vabanev raha täiendavalt palgafondi suunata.

tagataskus sadu miljoneid kroone, et maksta kõikidele töötajatele nende soovitud palka, on objektiivse ülevaate saamiseks hakatud paljudes asutustes läbi viima ametikohtade hindamist. See võimaldab analüüsida ja võrrelda asutuse palgasüsteemi mujal pakutavaga.

Eestis on ametikohtade hindamisel peamiselt kasutusel analüütiline punkt-faktor meetod, mis on kohandatud ka avaliku sektori jaoks. Selle meetodi abil hinnatakse kõik asutuse ametikohad seitsmest kriteeriumist lähtuvalt – vajalik haridus, kogemus, töö reguleeritus, mõtlemisülesande keerukus, koostöö ja/või juhtimine, vastutus protsesside eest, otsuste mõju ulatus. Kuna Eestis on avalikus- ja erasektoris kasutusel sarnane meetodika, saab teiste organisatsioonidega võrrelda samaväärsete ametikohtade palgamäärasid. Päästeamet käivitas samasuguse ametikohtade

Kui võrrelda Eesti majanduse konkurentsivõimet Euroopas, siis tuleb tunnistada, et siin on meil arenguruumi veel küllaga. See on ka põhjuseks, mis takistab suuremat palgatõusu avalikus sektoris.

hindamisprotsessi käesoleva aasta alguses ning esmased tulemused võeti arvesse juba uue eelarve planeerimisel. Lõplikud tulemused nii ametikohtade hindamise kui ka palgaanalüüside kohta saavad tõenäoliselt käesoleva aasta sügiskul. Ametikohtade hindamise ja palgaanalüüside läbiviimine ei taga automaatselt palgatõusu, kuid see võimaldab paremini põhjendada asutuse vajadusi palgatõusudeks.

AMETIKOHTADE HINDAMISE läbiviimine Päästeametis näitab, et organisatsioon on valmis oma töötajate eest seisma ning ühtlasi viima asutuse palgasüsteemi analüütilisele tasemele. Me võime muidugi jätkuvalt võrrelda oma sissetulekuid ehitajate palkadega nii Eestis kui ka Soomes, millega riigiasutused võistelda ei suuda. Kui aga võrrelda Eesti majanduse konkurentsivõimet Euroopas, siis tuleb tunnistada, et siin on Eestil arenguruumi veel küllaga. See on ka põhjuseks, mis takistab suuremat palgatõusu avalikus sektoris. Sarnane on olukord pea kõikides endistes sotsialismimaades.

Kahjuks on fakt, et riigieelarveline asutus saab jagada ainult seda raha, mis eelarvesse laekub. Eelarvesse laekumiste suurus on paratamatult seotud Eesti konkurentsivõimelisusega Euroopas. Raha lihtsalt juurde võtta ei ole Eestil riigil võimalik paraku kusagilt, kuid loomulikult ei saa mööda vaadata sellest, mis reaalselt toimub tööjõuturul. Parim, mis asutused ise täna teha saavad, on püüda korrastada oma sisemisi süsteeme nii, et võimalusel sealt vabanev raha täiendavalt palgafondi suunata. Päästeamet on selleks vajalike protsessidega edukalt alustanud.

Kuidas edasi?

AINA KARAFIN

Päästameti peadirektori asetäitja

MILLIST PÄÄSTETEENISTUST EESTI TAHAB JA SUUDAB OMADA?

Hans H. Luik kirjutab käesoleva aasta Eesti Ekspressi artikliteseriaas "Meedia kui nui": "Avalik arvamus elab hinnangutes, mis näitavad hinnatava inimese tegevuse suhet ühiskonna normidesse. Kusjuures meedia ise täpsustab hinnanguid, andes neidsamu norme, arendab neid ja loob uusi. Hinnanguid andes suunab meedia ühiskonna tunnusust, või vähemalt üritab. Ta teeb seda igal juhul, isegi kui vormiks on ainult kiretu teavitamine. Vahendatava info valik, samuti nagu ka allikate valik, kannab endas ikkagi hinnangut."

Toksisin ühel õhtul interneti ot-singumootoris sõna "päästeteenistus" ja lugesin läbi umbes kümme arvuti järjestuses antud ajalehtedes ilmunud artiklit. Heitnud sedasi pilgu meie päästeteenistusele läbi väljastpoolt vaataja silmade, tekkisid mul küsimused, mis mõtleval lugejal peaksid tekkima. Ma ei taha olla lahenduste pakkuja, vaid kutsun mõtlema, millise pildi me oma sõnumitega väljapoole anname.

KOHE ON KOMANDOD MEESTEST TÜHJAD

Järgnevalt toon mõned katked ajalehtedes ilmunud artiklitest.

"11 aastat tuletõrjuja ja päästjana töötanud Ivo Paulus hakkas näruse palga pärast lõpuks uut ja paremat töökohta otsima. Sama on tänaseks teinud rohkem kui 700 pritsimeest." (Tuletõrjuja naine peab meest ülal! 30.01.2006, Kadri Paas, SL Õhtuleht).

"Tean, et Helsingi piirkonnas on praegu 60 vaba päästja kohta."

nenntis Liivamägi, kes ei imestaks, kui Tallinna ja Harjumaa tuletõrjujad kõik sinna läheks." (Riigipalgalistele süttis roheline tuli üle lahe töölminekuks 22.06.2006 Kaire Uusen, Andrus Karnau, Postimees).

"Kavatsen ka ise ära minna, sest sellega kaotan teise töökoha, mille eest peret toita." (Uus valvegraafik võtab tuletõrjujatel lisatöö 12.07.2007 Garell Püüa, Eesti Päevaleht).

Mis mulje jääb ütlejast, kes iga poole aasta tagant lubab koos 600–700 kaaslasega lahkuda? Kui paljud meist on tegelikult lahkunud? Miks need kohad Helsingis vabad on, kuigi kätte saaks Eesti rahas 22 000 krooni? Kui palju kohti Helsingis täideti Eesti päästjate poolt?

"Maapiirkondade komandodes, kus ühes vahetuses on 2–3 meest, paneb iga põleng päästjad valikute ette, mida keegi tegema ei peaks. Paistab, et järgmisel aastal peavad selliselt töötama 39 komandat üle Eesti. Umbes 30% päästjatest plaanib sel juhul töölt lahkuda." (Potjomkini Eesti 13.07.2007 Põim Kama, Postimees).

Ligikaudu 40% komandodest ongi Eestis väikese koosseisuga ning on seda olnud kogu aeg. Ka sellel aastal töötavad nad samamoodi ning töötasid eelmisel ja üle-eelmisel aastal. Miks peaks siis 2008. aastal lahkuma 30% päästjatest?

Kas igale ettetulevale probleemile reageerime äraminemise lubadusega?

LAS JÄÄDA NII KUUIS OLI

"Volke peamine postulaat oli ime-lihtne – kui tuletõrje ei jõua kohale seitsme minutiga, on pidu läbi. Väljasõidupunktide võrgu laiendamise asemel hakati seda hoopis koomale tõmbama. Nii mõnigi üksus läks hingusele, olevat liiga kallid ülal pidada. Tallinna seitsme tugipunkti (tarvis oluks üheksat) asemel jäi ellu vaid viis." (Kas talumees võib end ohutult tunda? 05.07.2007 Kirill Teiter, Maaleht).

Tallinnasse on vaja üheksat tugipunkti, sest kunagi oli nii. N Liidu ajal oli komandosid tõesti umbes nii palju, lisaks tol ajal ja ka praegu eksisteerivate viiele komandole olid sõjaväeosade ja "numbritehaste" üksused, mis tsiviilobjektide tulekahjude kustutamisel vaid haruharva osalesid. Arutleme natuke edasi.

Volke „postulaat“ seitsmest minutist komandode arvu määratlemisel kehtib siis, kui tulekahju avastatakse ja sellest teatatakse esimese minuti jooksul, hilisemal avastamisel on "pidu läbi" niikuinii, kui just päästeteenistus kõrvalmajas ei asu. Kui palju tulekahjusid avastatakse esimesel minutil? Oletame, et Tallinnas avastatakse tulekahju üldjuhul näiteks neljandal minutil, kas siis on komandosid poole rohkem vaja, et seitsme minutiga tulekahju algusest kohale jõuda?

"Olete põhimõtteliselt nõus 12-tunnise töögraafiku ideega, et päästetöötaja saaks sel juhul suurema palga juures rohkem aega pühendada oma põhitööle?"

Muidugi oleks see ideaalvariant. Kuid mina ei suuda uskuda päästameti juhtkonna juttu, et hakkame saama kuni 15 000-kroonist palka.

Lehelugeja, kes on meie kätte usaldanud oma elu ja vara kaitsmise ning hinnanud meie mainet kõrgeks, saab artiklist sõnumi, et käime valves puhkamas ja muretseme sellepärast, et päästeteenistuses olemine ei segaks töötegemist põhitöökohal. Millise kuvandi me päästeteenistusest tahame luua ja loome? Miks me päästeteenistust ise meedianuiga peksame?

Milline meeoleolu valitseb päästetöötajate seas?

Viime selle selgitamiseks läbi küsitluse. Juba praegu korraldan protestiallkirjade kogumise kampaniat ja olen veendunud, et 98 protsenti meestest tuleb sellega kaasa." (Päästametnikke ootab mõjus palgatõus 13.07.2007 Rasmus Kage, Postimees).

Jah, plaan on ideaalne. Siiski, kuna mina seda pigem ei usu, siis meie oleme selle vastu ja kogume koheselt protestiallkirju (kas ideaalvariandi või millegi muu vastu?).

"Ilmselt kehtestatakse graafik 12 tundi töö ja 12 vaba ning võib-olla jäetakse ka mõni ööpäevane puhkeauk." (Uus valvegraafik võtab tuletõrjujatel lisatöö 12.07.2007 Garell Püüa, Eesti Päevaleht).

Päästjad rakendatakse "orjatööle" ja keelatakse mujal töötamise võimalus. Kas meile kui riigiteenistujatele tööaja seadused oma 40 tunniga nädalas ei kehti?

"Mundrimeeste värk on aga üldse üks naljanumber. Sell ei jõua veel ametissegi saada, aga uhked kulda-karda täis mundrid on juba valmis õmmeldud – töö jaoks, Toompeal käimiseks, presidendi ballile minekuks. Järgmine samm on auto väljavahetamine. Kolmandaks hakatakse skeemikesi joonistama, et see vähene, mis veel töötab, lõplikult tuksi keerata." (Kas talumees võib end ohutult tunda? 05.07.2007 Kirill Teiter, Maaleht).

Hea nui, mis sobib alati. Proovigu keegi midagi vastu väita. Kui hakkab selgitama, järelikult ongi nii, ju on midagi varjata. Juhid istugu kabinetis ja ärgu midagi tehku, muidu "keeravad asja tuksi".

"Praegu võime me kokku leppida tööandjatega, et nad laseksid meid töö juurest päästeteenistusesse valvesse." ütles tundmatuks jääda sooviv päästetöötaja." (Reformide tulemused 16.07.2007 Irina Kablukova, Vesti Dnja).

Lehelugeja, kes on meie kätte usaldanud oma elu ja vara kaitsmise ning hinnanud meie mainet kõrgeks, saab artiklist sõnumi, et käime valves puhkamas ja muretseme sellepärast, et päästeteenistuses olemine ei segaks töötegemist põhitöökohal.

Millise kuvandi me päästeteenistusest tahame luua ja loome? Miks me päästeteenistust ise meedianuiga peksame?

Meie mees Havannas

TARVI OJALA

Siseministeriumi Päästepoliitika büroo juhataja

Just selliselt on mind aeg-ajalt kutsutud alates tööle asumisest Siseministeriumi sisejulgeolekupoliitika osakonna päästepoliitika büroo juhataja ametikohale käesoleva aasta veebruaris. Tahaksin selle nimetuse sisulise vastavuse kohe ümber lükata.

Graham Greene'i samanimelises romaanis värvati peategelane Briti salaluure spiooniks, kes mõtles välja Kuubale rajatavad salajased objektid ja müüs nende projektide pähe Briti salaluurele maha tolmuimeja joonised. Kinnitan, et ei ole "tolmuimeja jooniseid" müünud ega müü ka edaspidi ei Siseministeriumile ega ka Päästeteamile. Sellegipoolest ei ole omistatud tiitel mulle kuigivõrd häiriv.

Aga öelda on mul nii mõndagi. Kaks aastat eemalolekut päästeteenistusest andis mulle palju värskust, kogemusi ja kõrvaltvaataja pilgu. Asudes oma praegusele ametipostile, oli mul tunne nagu oleksin saanud koju pikalt reisilt. Midagi nagu oli muutunud, kuid midagi oli ka endine. Ja see oli ühtaegu kurb ja rõõmustav. Alljärgnev lugu ongi pigem mõtlemõlgutus käimasolevate protsessidega kaasnevast ja ühiskondlikust tunnetusest.

STATUS QUO

Ilma muutusteta ei ole elu. "Me ei ole täna need, kes me oleme homme ja me ei olnud eile need, kes me oleme täna," on sõnad ühest tuntud Eesti filmist.

Ühiskonnateaduses nimetatakse muutusteta ühiskonnaseisundit stagnatsiooniks, seisakuks. Erinevus stabiilsusega seisneb selles, et stabiilsuseks on sageli hädavajalik muutuste läbiviimine. Stagnatsioon viib aga taandarenguni ehk muutusteta seisund mõjutab teisi ühiskonna nähtusi. Seda seetõttu, et ei arvestata väliskeskkonna muutusi. Näiteks – samas mahus tulekahjude ennetustegevus samadele sihtgruppidele samas piirkonnas läbi aastate, viib tulekahjude arvu suurenemiseni, kuna riskid on ümber paiknenud, elanikkonna demograafiline koosseis muutunud jne.

Tänaste analüüside põhjal võib kindlalt öelda, et stabiilse arengu kindlustamiseks on muudatused hädavajalikud.

Ja just sellised märgid teevad mind ärevaks, kui ajakirjandusest võib lugeda, et päästetöötajate võitlemine 12-tunnise töögraafiku vastu meenutab endist režiimi enne taasiseseisvumist. Ainult harjumus ja ajaloolised põhjused ei ole argument. Organisatsioon peab olema tervik ja sellistes olukordades on vaja eluterves dialoogis lahendusi otsida. Keskenduda tuleb sellele, kuidas saab, mitte kuidas ei saa. Paljudel on võib-olla jäänud arusaam, et n-ö "kiun" ajakirjanduses on toonud päästesüsteemile palju kasu, eeskätt eelarve mõistes. Tegelikult on need protsessid liikunud ajakirjandusest sõltumatult ja ainus, mida meediakajastused on mõjutanud, on päästeteenistusse tööle soovijate arv. Nii koolidesse kui ka otse teenistusse soovijate arvu vähenemise võib paljuski kirjutada madalalgalise päästja kuvandi arvele. Samuti mõjutab infopuudusest tulenev võisuisa põhjendamatu avalik kriitika

hoiakut kogu organisatsiooni ja selle usaldusväarsuse suhtes ning pikemas perspektiivis see kindlasti kasu ei too.

Muutustest ei ole pääsu, seda tuleb võtta paratamatusest ja teha vastavad otsused – nii isiklikus elus kui ka Eesti päästeteenistuse ülesehituses. See on sündmuste loomulik käik. Muutused tähendavad ju arengut ning kes meist tahaks seista paigal ja teha mitte midagi. Oleme pidevas muutumises ja liikumises ja nii see peabki olema. Nii nagu ükski tulekahju ei sarnane teisele, ei ole seda ka ükski aasta. Tänaste analüüside põhjal võib kindlalt öelda, et stabiilse arengu kindlustamiseks on muudatused hädavajalikud. Meie osutatav teenus ei tohi inimesest kaugeneda, vaid peab muutuma kvaliteetsemaks, ning see on ka analüüside põhjaluseks. Siinkohal tuleb silmas pidada, et efektiivsus ei tähenda ainult majanduslikku kokkuhoidu, vaid see on kvaliteedi ja

Organisatsioon peab olema tervik ja sellistes olukordades on vaja eluterves dialoogis lahendusi otsida. Keskenduda tuleb sellele, kuidas saab, mitte kuidas ei saa.

selle saavutamiseks kulutatud raha suhe.

IGAÜKS ON OMA ÕNNE SEPP

Igaüks valab enda saatuse ise ja liigub oma arengus läbi tõusude ja mõõnade. Oluline on mõõna ajal mitte teisi kaasa kiskuda. Mõõna ajal otsi tuge, tõusu ajal jaga oma tundeid teistega. Meie mõtted ja ellusuhtumine mõjutavad asjade kulgu materiaalses maailmas. Et seda väidet saaks tõsiselt võtta ja mõista, mõelge olukorrale, kus te tõstate lauvalt mingi asja. Ilma mõtlemata ehk ilma signaalita ajust seda ei toimu. Ja nii on ka suuremate asjade ja nähtustega, kuigi mitte nii lihtsatel alustel. Seetõttu on eeskätt iseenda jaoks väga oluline positiivne mõtlemine. Ja kui teatud asjad ei meeldigi, tasub enda jaoks otsida sellest midagi head – kas otsest või kaasnevat. Kui on tunne, et saabumas on maailma lõpp, tasub seda maailma laiendada ja vaadata kasti sisse väljastpoolt.

Kui see ei õnnestu ja rahulolematuse süveneb, tuleb heita pilk iseendasse. Kas vastuseis muutustele tuleb minu soovist või vajadusest? Nii nagu elu kiirus on sageli illusioon, võivad seda olla ka teised näilised probleemid – küsimus on vaid meie enda tahtmistes võrdluses teistega.

Muutustega toimetulekut tuleb õppida. Muutusi peaks käsitlema kui võimalust ja uut väljakutset, mis viib elu edasi. Arengus peitub üks maailma võludest. Ja muretseda tuleb asjade pärast mida me muuta saame, mitte nende pärast mida me muuta ei saa (näiteks asjad mis on juba toimunud).

Iga muutus on otsuse koht ja lõpupeude lõpuks peab igaüks ise jõudma arusaamale kas ta tahab töötada ehitajana või päästjana. Maailmas on palju ametikohti, kus me võiks teenida palju rohkem raha, kuid kui töö ei paku rahuldust ei ole sellel mõtet. Tööd tuleb teha uhkusega südames.

PÕLEMISEKS ON VAJA KA TEMPERAATUURI JA AHELREAKTSIOONI!

Valikuid ja otsuseid teeme meile laekuva info põhjal. Otsustusprotsess on tegelikult meile teadaoleva info süntees, kuigi me seda endale sageli ei teadvusta. Sisuliselt ei ole oma arvamust olemas, erinevad arvamused põhinevad lihtsalt erineval info hulgal ja kvaliteedil. Seepärast on info saamine ja edastamine väga tähtsad.

Organisatsioon peab seda toetama ja siin on igaühel oma osa. Missioon ja visioon peavad ühendama kõiki, olema arusaadavad ja vältima teie-meie vastuseisu tekkimist. Selle üheks vahendiks on tõhusa sisekliendi teenindussüsteemi loomine, olgu selleks siis nt tugiisikute süsteem, päästeala infotelefon 1524 või muud organisatsiooni kõiki tasandeid haaravad tagasiside- ja kommunikatsioonikanalid.

Organisatsioon on nii tugev nagu on selle kõige nõrgem lüli ning tugevdamise võtmesõnadeks on sisekommunikatsioon ja kaasamine.

Kellena päästja end organisatsioonis tunnetab? Kas kõige vajalikuma osana või mõistab igaüks ka teiste organisatsiooni osade tähtsust, vajalikkust ja töö keerukust? Päästeteenistus on turvalise elukeskkonna kujundaja ning operatiivne ja professionaalne abistaja õnnestuste korral. Seega on arusaadav, et mida vähem õnnetusi juhtub, seda parem. Iga kord, kui toimub tulekahju, tunnen, et oleme taas ebaõnnestunud. Oleks ju hea, kui päästja töö koosnekski valmisolekust ja näiteks ennetusest.

Hüpoteetiliselt – kas päästja muutub ebavajalikuks, kui õnnetusi toimub oluliselt vähem? Selline olukord näitab ainult päästeteenistuse tugevust ja tulemuslikkust. Kui mingis piirkonnas on stabiilselt sama palju inimesi, samas mahus põlevmaterjali, hooneid, liiklust jne ning õnnestuste arv väheneb, tähendab see, et riske on suudetud maandada ja tõenäosust õnnestuse toimumiseks vähendada. Kuid riskid on olemas, mistõttu vajadus päästjate järele säilib.

Igaüks peab andma panuse õnnestuste ennetusse! Iga päästja saab palju ära teha ka sellega, kui räägib ohtudest oma pereringis ja tutvusringkonnas, kingib tähtpäevade puhul suitsuandureid jne. Jagatud kogemus aitab päästjal endal toime tulla psüühilise pingega ja samas suurendab inimeste ohuteadlikkust.

Mis on SJPO PääPb?

Päästepoliitika büroo moodustati eraldi struktuurilüksusena Siseministeeriumi sisejulgeolekupoliitika osakonna koosseisu 2005. aastal.

Sisejulgeolekupoliitika osakonna põhiülesandeks on riigi sisejulgeolekupoliitika väljatöötamine.

Vastavalt sisejulgeolekupoliitika osakonna põhimäärusele päästepoliitika büroo:

- 1) korraldab päästetööde, demineerimistööde, õnnetusteade teie menetlemise, tuleohutusjärelvalve, ennetustegevuse ning teiste päästeala valdkonnaga seonduvate poliitikate väljatöötamist;
- 2) korraldab Siseministeeriumi valitsemisala arengukavas ja tegevuskavas päästeala valdkonda puudutava osa koostamist ning teostab selle elluviimise järelvalvet;
- 3) korraldab päästeala valdkonnaga seonduvate strateegiliste dokumentide väljatöötamist ja elluviimist ning teostab nende üle järelvalvet;
- 4) korraldab päästeala valdkonnaga seonduvate õigusaktide eelnõude väljatöötamist;
- 5) osaleb päästeala eelarvelise keskkonna kujundamises;
- 6) nõustab ja teeb ettepanekuid ministeeriumijuhtkonnale päästevaldkonna ning päästeala töödega seotud tegevuste paremaks korraldamiseks;
- 7) korraldab osakonna põhiülesannete raames ning büroo vastutusosalas lepingute väljatöötamist ja sõlmimist ning jälgib lepingutega võetud kohustuste täitmist;
- 8) korraldab osakonna põhiülesannete raames ning büroo vastutusosalas rahvusvahelist koostööd;
- 9) korraldab osakonna põhiülesannete raames ning büroo vastutusosalas Eesti positsioonide väljatöötamist ja kaitsmist Euroopa Liidu otsustusprotsessis.

Büroos on selle lühikese ajaloo vältel töötanud kolm töötajat – Priit Laos, Priit Laaniste ja Tarvi Ojala. Viimased kaks on ametis tänaseni. Hetkel on büroo kolmest ametikohast täidetud kaks.

Sisekaitseakadeemia päästekolled

PÄÄSTEKOLLEDŽI PÄÄSTETEENISTUSE ERIALA 2006/2007 õ-a LÕPUTÖÖD PÄEVAÕPE (RS030)

ÜLIÕPILANE	LÕPUTÖÖ
Ambel, Anneli	Harjumaa, Pärnumaa, Jõgevamaa ja Ida-Virumaa eluhoonete tulekahjude tekkepõhjuste analüüs ja ennetustöö peamiste sihtrühmade määramine
Aruvainu, Taavi	Ilmastiku roll tulekahjude tekkimisel
Jõgisoo, Priit	Tuleohutusala koolitus Eesti Kaitseväes
Kivi, Vaiko	Ühiskondlikes hoonetes toimunud tulekahjude analüüs
Krabbi, Gert	Metsatulekahjul tekkinud suits ja selle kahjuliku toime vähendamise võimalused päästja tervisele
Kuklase, Imre	Juhendmaterjal ohualade määramiseks riskianalüüsis
Mogilenskihh, Valeri	Veeldatud naftafaaside ohtlikkus AS Reola Gaasi näitel
Pagi, Alari	Soovitused AS Weroli päästetööde operatiivplaani koostamiseks
Pristavko, Aleksandra	Auditooriumi raudbetoonvahelae tulepüsivuse arvutused
Randoja, Joosep	Tulekahju arengu matemaatiline modelleerimine ja kustutamiseks kaasatavate ressursside arvestus Jõgeva Kultuurikeskuses
Saar, Anna-Kaisa	Tõendusteabe kogumise moodused menetlustoiminguna tuleohutusnõuete rikkumise kohtueelsel menetlemisel
Sepajõe, Tanel	Taimse materjali isesüttimine ja selle ennetamine
Sirp, Kristian	Hiiumaa valmisolek ilmastikust tingitud hädaolukorrale
Sõlg, Tarvo	Trepikojad ja liftisõlmed kõrghoonete tulekahjudes
Tetting, Alar	Ettevõtte GLP riskianalüüs
Tõnissoo, Alari	Mahutipõlengu dünaamika ja selle mõjutegurid tuulise ilma korral
Velleste, Neeme-Rain	Tulekahju suuruse ja päästemeeskondade kohalejõudmise aja võrdlus Harjumaa näitel

Päästekooli lõpetanud Päästekorraldaja eriala I lennu õpilased:

1. Ene Arva;
2. Margit Kopti;
3. Maire Murunit;
4. Marie Pall;
5. Tiina Sindonen;
6. Helen Sootalu;
7. Merje Tamm;
8. Tiiu Varik.

Tuletõrjuja- päästja eriala XX lennu õpilased:

1. Ilja Andrejev;
2. Allan Arjokesse;
3. Andrus Eltmaa;
4. Andrei Filin;
5. Maksim Garafutdinov;
6. Allan Jõgi;
7. Andrei Kalamajev;
8. Dimitri Kolpakov;
9. Aivar Kukki;
10. Vadim Massalski;
11. Artjom Mihhailov;
12. Kermo Pelisaar;
13. Maksim Ptsjolko;
14. Erki Rego;
15. Sergei Sahno;
16. Toomas Salumäe;
17. Aigar Simson;
18. Juri Smirnov;
19. Silver Villiste;
20. Konstantin Volkov;

Tuletõrje- ja päästespetsialisti eriala IX lennu õpilased:

1. Semjon Bobrovski;
2. Igor Denissov;
3. Meelis Hints;
4. Margus Kaasik;
5. Hannes Kliss;
6. Deniss Korolkov;
7. Roman Krentsel;
8. Peeter Kuuse;
9. Rivo Laanemaa;
10. Sergei Larionov;
11. Rainis Liir;
12. Hannes Pagi;
13. Uno Ploomipuu;
14. Alar Raamat;
15. Risto Roomet;
16. Toomas Sikk;
17. Toomas Sloog;
18. Madis Soesoo;
19. Fred Viirmaa;
20. Mikko Virkala;
21. Kaido Õunapuu.

ži ja päästekooli värsked lõpetajad

ÜLIÕPILANE	LÕPUTÖÖ
Anton, Tarmo	Päästeameti demineerimiskeskuse valmisolek ja arengusuunad keemiarelvaga seotud ohtude käsitlemisel
Eberg, Enn	Eesti Päästemeeskonna rahvusvahelise humanitaarpartnerluse moodulite siseriiklik rakendamine
Ivanov, Pavel	Koolitusmudel Eesti Päästemeeskonna otsingu- ja päästerühmale
Kaunissaar, Vaino	Keemiaõnnetustele reageerimine Lääne-Eesti Päästkeskuse tegevuspiirkonnas
Kompus, Gehrt	Polümeermaterjalide põlemine
Kurisoo, Heiki	Päästetööde juhtide koolitus
Käit, Mart	Kõrgkordse vahtkustutuse kasutusele võtmine Eesti Päästeteenistuses
Laev, Janek	Tegevuskava hädaabinumbri 112 osutatava teenuse kvaliteedi parandamiseks
Laos, Ago	Päästetööde eripärad väikesaartel
Lass, Janek	Päästetöid tegevate mittetulundusühingute päästealane koolitus
Leipalu, Margus	Ohualade määramine raudteeülesõidukohal Ida-Eesti Päästkeskuse regioonis
Lemmik, Arno	Tankerite tuleohutussüsteemid
Lempu, Margo	Ehituslik tuleohutus kolme- ja enamakorruseliste puiteluhoonete rekonstrueerimisel
Luuk, Arvi	Ametisõidukite sihipärane kasutamine
Maask, Jaano	Logistika päästesüsteemis ja selle võimalikud kitsaskohad
Mürk, Mait	Ajakiri "Häire 112" väljaandmise kontseptsioon
Nuuma, Almar	Sunniraha rakendamise ja väärtemenetluse läbiviimise võimalused tuleohutusjärelvalves
Nõlvak, Maido	Ida-Eesti Päästkeskuse töötajate valmisolek päästealase ennetustöö tegemiseks
Pahhuti, Leonid	Koostöö korraldus laeva meeskonna ning päästeteenistuse vahel sadamas seisva laeva kustutamisel
Sein, Marek	Pärnu linna tuletõrje veevarustuse efektiivsuse tõstmise
Siim, Marti	Valmisolek võimalikeks õnnetusteks Eesti allmaarajatistes
Tammepõld, Margo	Lääne-Eesti Päästkeskuse päästetöödealane koostöö abikomandodega
Tokman, Urmas	Sillamäe tööstuspiirkonna keemiaohud
Zabellevitš, Juri	Suruõhuvahusüsteemi eelised A-klassi tulekahjude kustutamisel
Zilmer, Kaino	Kohalike omavalitsuste võimalused tuleohutusalase olukorra parandamiseks Võrumaal
Õunmann, Kalju	Päästeteenistuse ja kindlustusseltside koostöö hoonete kohustusliku tulekindluse tingimustes

Mõned mõtted...

MILLE POOLEST ON MEELDEJÄÄV KOLLEDŽI ESIMENE LEND?

MATI RAIDMA
(endine Päästeameti peadirektor)

Kolledži esimene lend on mõnes mõttes peegelpilt ajaloost. Nendega on kandunud tänasesse päeva see õhkkond ja loominguiline palavik, mis tookord kolledžis tema algusaastatel valitses. Tol ajal olid õppekavad ja selge nägemus, milliseks peaks kujunema kooli lõpetaja teadmiste ja oskuste pagas, alles kujunemisjärgus. Kuna see kõik kujunes tegelikult välja koos esimese lennuga, on mõistetav, et need mehed said "esimese vao sisseajamisel" proovida nii hobuse, adra kui adramehe rolli. Taolist kogemust ei jagu kõigile ja nad said sellega suurepäraselt hakkama.

JAAANUS VESSART
(endine Päästeameti peadirektori asetäitja)

Tahtmata põrmugi alahinnata järgnevate lendude valmisolekut teenistuse arengusse oma panust anda, tuleb eelkõige meelde esimese lennu motiveeritus. Nende selged, võib-olla vahel ka liialt kategoorilised seisukohavõtud, mis ajapikku asendusid asjadest laiemas arusaamisega ja paindlikkusega, avades neile kiiresti tee ka teenistuse kõrgemasse juhtkonda.

AIN KARAFIN
(Päästeameti peadirektori asetäitja)

Ühtehoidva õppegrupina. Neid oli huvitav õpetada, kuna nad huvitusid õpetatavast. Samas ei puudunud ka huumorimeel.

KUIDAS HINDATE KOLLEDŽI ARENGUT AJAS JA TÄNAST ROLLI PÄÄSTEALASE KÕRGHARIDUSE PAKKUJANA?

Kolledž omab väga vajalikku ning väärtuslikku kohta päästeteenistuse arengus. Üht endast lugupidavat teenistust kui ühtse kultuuriga ja areneda soovivat organisatsiooni peab toetama oma kõrgharidus. Kolledži ajalugu on tegelikult suhteliselt lühike. Tehtud on palju aga teha veel rohkem. Sooviksin näha suuremat koostööd ja tugevamat loominguilist põlemist kolledži poolelt ja samas suuremat abi ning tuge päästeteenistuselt. Kuigi sellised ülesanded pole kirjast üheski ametlikus dokumendis, on see edasise arengu (või taandarengu) võti.

Usun, et kolledži vajaduses ei kahtle enam keegi. Teadmata viimaste aastate arenguid, tahaks siiski loota, et kolledžist on saanud koostöövõrgustiku koordinaator, kes kaasab uute päästeala juhtide ettevalmistamiseks võimalikult palju kõrgetasemelist kompetentsi Eesti kõrgkoolidest üldainete vallas ning praktiseerib kindlasti ka välislektorite kasutamist ja lühikursuste läbiviimist naaberriikide erialakõrgkoolide juures erialaainete osas. Erialaõppejõud/koordinaatorid peaksid osaliselt saama oma teadmispagasi välisriikide kõrgkoolidest, kus tuletõrje-päästeala teadustöö on piisavalt kõrgel tasemel, et sealt omandatud teadmised aitaksid oluliselt tõsta Eesti päästeala analüüsivõimet ja üldist võimekust.

Kolledžis on õpetamine muutunud professionaalsemaks, seda tänu ühendamisele Väike-Maarja Päästekooliga – mõlemad täiendavad teineteist. Edasise arengu märksõnad minu arvates on tihedam koostöö nii Eesti teiste kõrgkoolidega kui ka välisriikide päästeala õppeasutustega.

Sisekaitseakadeemia esimese lennu

MIKS MA TAHTSIN MINNA ÕPPIMA JUST SELLESSE KOOLI?

Ants Agurauja

Eesti Riigikaitse Akadeemia päästeeriala tundus atraktiivne. Samas oli võimalik läbida sõjaväeteenistus. Otsusele aitas kaasa ka see, et seal õppis juba mitu endist koolikaaslast.

Mart Haljaste

Eks tagantjärele võib rääkida missioonitundest jne. Kuid tegelikult tuleb tunnistada, et olin päästepisikust nakatunud, olles eelnevalt selles vallas piisavalt kaua töötanud. Kuna tegemist oli ainsa päästealast kõrgemat haridust andva kooliga, siis teist varianti nagu polnudki. Soovisin omandada kõrgema hariduse ning nii viisingi soovi ning eriala kokku. Tegelikult kaalusin mõned aastad varem astuda Leningradi kooli, kuid siis hakkasid liikuma jutud oma kooli avamisest ja jäin seda ootama. Ja nii ta läks ...

Ailar Holzmänn

Enne kooli õppima asumist olin töötanud meeskonna vanemana natuke üle kahe aasta. Tolles Eesti Riigikaitse Akadeemias loodi just Päästekolledž ja siis avanes võimalus omandada esimest korda erialast kõrgharidust Eestis. Valisin päästeala, see elukutse mulle meeldib.

Kaur Kajak

Gümnaasiumis olin ma edasise haridustee suhtes ebalev. Teadsin, et tahan edasi õppida juurat, ajalugu või sotsioloogiat. Isa kaudu omasin ülevaadet (isa oli/on pikaajaline päästeametnik), kuidas omandati nõukogudeaegne tuletõrjealane kõrgharidus. Tookord tundus see pikk ja vaevaline ja polnud miskit kuulda ka Eestis omandatavast päästekõrgharidusest, mistõttu polnud päästeametniku elukutse minu esimene valik. Teave, et sügisel avatakse tolaaegse Riigikaitse Akadeemia juures Päästekolledž, jõudis vahetult enne gümnaasiumi lõpuksameid. Mäletan, et kõhklesin, kuid otsustavaks said isa kaudu omandatud ettekujutus tulevases tööst. See sai otsuse tegemisel määravaks. Teadsin, et just Päästekolledž on minu jaoks parim valik. Kusjuures olin vist üks väheseid, keda ei huvitanud niivõrd otseselt päästmine (operatiivtöö) vaid tahtsin uurida tulekahjusid ning teada rohkem põhjuste ja tagajärgede vahelist seost.

Ivar Kaldasaun

Kooli valikul sai otsustavaks raadiost kuulud saade, kus räägiti Riigikaitse Akadeemia Päästekolledžist. Rääkis keegi Päästeametist (kahjuks ei ole mul senini õnnestunud teada saada, kes) väga veenvalt sellest, et pääste ei ole pelgalt tukiloputus, on otsingu ja päästetegevused, köied, helikopterid, koerad ja kõik muu sinna juurde kuuluv – tundus piisavalt huvitav ja nii saigi proovitud.

MIDA SELLE KOOLI LÄBIMINE MULLE ANDIS?

Hea hariduse, ettekujutuse päästealast, töö, suurepärase grupivennad ja koolikaaslast.

Andis päris mitu head asja. Kõigepealt muidugi töö ning head sõbrad ja kolleegid. Lisaks vajalikule diplomile ka sõjaväelise aukraadi (ikkagi lipnik).

Erialaseid teadmisi, kohusetundlikkust ja teistega arvestamist.

Kõike! Eelkõige ikkagi tarkust. Kuid kõige rohkem õppisin ma seal olema hea riigiametnik. Ideeline taustüsteem oli oluline, õppisime ju koos Kaitsekolledžiga ja kaks esimest aastat oli sõjalise õpetuse osakaal väga suur. See ei olnud ainult õpe, vaid osa koolis toimuvast elu- ja õppekorraldusest: hommikused rivistused, rivisammu harjutamine jne. Vihkasime tollel ajal seda, kuid tagantjärele on see andnud hindamatu kogemuse minu ametnikukarjääris. Väljakutse, et olla ja saada tõeliselt heaks riigiametnikuks ja eesmärk aidata riiki ja siin elavaid inimesi on saadud just Riigikaitse Akadeemiast.

Kooli läbimine andis julguse, kindlustunde ja tegi meist väga võimsa meeskonna, mis toimib tänaseni sõltumata sellest, kes millises asutuses või kelle alluvuses töötab.

vilistlased oma koolist

MIKS MA TAHTSIN MINNA ÕPPIMA JUST SELLESSE KOOLI?

MIDA SELLE KOOLI LÄBIMINE MULLE ANDIS?

Tarvi Ojala

See oli asjade loomulik käik. Pärast keskkooli lõppu sattusin erinevate asjaolude (sh tuletõrjespordiga tegelemine) tõttu tööle päästeteenistusse. Arvestades praktikas ette tulnud probleeme ja tollast väljaõppesüsteemi puudulikkust, süvenes kihk edasi õppima minna. Soovi mõjutasid ka paar välisreisi Soome ning erialase väliskirjanduse sirvimine. Võimaluse avanedes ehk kolledži avamisel, ei tekkinud kahtlustki, et just see on õige tee.

Sõpru igaveseks! Peale hea seltskonna kindlasti ka tarkust, kogemust ja erinevaid oskusi. Kuna olime esimene lend, siis lisaks meile õppisid ka õpetajad. Seetõttu sai eriti hästi selgeks, et õppimisprotsess on alati kahepoolne. Enne kooli kogunenud soov ja tahe (enamik meist olid varasema päästjatöö kogemusega) sundisid alati lisa otsima ja seda ka teistega jagama.

Kuno Tammearu

Tahtsin kindlasti saada endale kõrgharidust. Kuna töötasin päästjana, tundus igati loogiline minna selles valdkonnas edasi õppima. Sel ajal töötas Päästeametis ka minu onupoeg, kes soovitas tungivalt minna.

Palju. Esiteks väga hea kogemuse, kuidas üks hea meeskond koos töötab ning millist edu ta võib saavutada, ükskõik mis raskused ka ees ei seisaks. Sain juurde palju sõpru ja tuttavaid, kellega suhtlen siiani. Õpetas kindlasti ka läbilöögivõimet ning oma peaga mõtlemist. Palju sai teadmisi nii eriala- kui ka alusainetes, ning neid teadmisi on hiljem elus palju vaja läinud.

Alo Tammsalu

Algselt planeerisin tegelikult Tallinna Tehnikaülikooli astuda. Tegelesin siis aga väga aktiivselt ühe spordialaga ning minu treener, kes oli ka sellel ajal Sisekaitseakadeemias treeneriks, veenis mind ja üht mu trennikaslast Sisekaitseakadeemiasse astuma. See võimaldanuks mul jätkata intensiivseid treeninguid. Päästekolledžisse suunas mind aga teadmine, et mu isa oli töötanud tuletõrjes ning oli ka sellel ajal oma asutuse tuletõrjeüksuse pealik. Sisseastumiskatsetel jättis päästekolledžisse kandideerijate seltskond mulle niivõrd positiivse mulje, et langetasin lõpliku otsuse – see on minu kool!

Olime esimene lend (teised kolledžid alustasid varem) ning teistest kolledžitest väiksemad. See sundis meid pidevalt ennast tõestama ja kokku hoidma. Meeskonnatunnetus, üksteise toetamine, läbilöögivõime, leidlikkus ja enesedistsipliin ongi need omadused, mida kool kõvasti arendas ja mis on mind senini edasi aidanud. Ja kindlasti andis kool mulle sõbrad kogu eluks ning tuttavad enamikesse riigiasutusse.

Gert Teder

Mind suunas sellele rajale toonane Paide Vetel-päästeühingu juhataja. Olin seal tööl ja pärast keskkooli oli vaja kuhugi õppima minna. Väga taluline lugu.

Minule andis see kool teadmised, mis mind täna "toidavad".

Jaanus Teearu

Kuna töötasin tuletõrjuna Türi komandos ning tahtsin ennast täiendada päästevaldkonnas ning omandada ka kõrgharidust, siis oli just Eesti Riigikaitse Akadeemia Päästekolledž väljakutse, millele ei leidnud vastast.

Laiema silmaringi ja arenenuma mõtlemisvõime, hulgaliselt lisateadmisi ja rohkesti sõpru/tuttavaid/kolleege ning võimaluse teostada end päästealal.

Innar Malleus

Pigem oli tookord küsimus erialas (oli ju päästealaga kokkupuude olemas), vähemalt nii võiks hetkel arvata. Samas oli ka soovitajaid, kes alustasid 1992. aastal, toona siis Sisekaitseakadeemias.

Siin mainiks esmalt meeskonnatunnetust. Meie grupp ei olnud suur ja grupivaim ühise eesmärgi nimel oli tugev. Teiseks, – õppeainete valdkonna suur amplituuda, mis andis oskuse leida lahendusi küsimustele, probleemidele jne. Kolmandaks, – distsipliini olemasolu koolis tekitas mõttemaailmas järjepidevust ja aruteluoskusi.

Infrapunakaamera – kas luksuslik nip

Infrapunakaameratega on võimalik oluliselt efektiivsemalt teostada suitsusukeldumist, tagada päästjatele minimaalse riskiga töökeskkond ning võimalike kannatanute kiire päästmine.

HEIKI SOODLA

Päästetööde õppetooli õpetaja

Praktilisi suitsusukeldumise õppetunde läbi viies olen tihti mõelnud, kas päästjate tegevust suitsusukeldumisel saab tõhustada, tagades minimaalse riskiga töökeskkonna ja kiire efektiivse päästmise. Kas on võimalik teha sama tööd paremini ja ohutumalt, kasutades uudset tehnoloogiat?

Käesolevas artiklis analüüsin infrapunakaamera vajalikkust meie päästetöötajatele, võttes aluseks ohtliku sisetulekahju kustutamise tehnika ja taktika, ning vastavate seadmete kasutamise võimaluse päästmise efektiivsuse ja ohutuse suurendamiseks.

MIS ON SUITSUSUKELDUMINE?

Suitsusukeldumine päästetöödel on hingamisaparaadis sisenemine suitsu ja põlemisgaasidega täidetud keskkonda eesmärgiga päästa inimesi ja vara ning teha teisi vajalikke päästetöid.

Suitsusukeldumine ja hoone sisetulekahju kustutamine kui teadus on maailmas väga noor ala. Rootslased olid esimesed, lausa pioneerid Euroopas, kes hakkasid sisetulekahju probleemidega tegelema 1970-ndatel aastatel. Töötati välja esimesed sisetulekahju simulaatorid, kus õpiti spetsiaalvarustust kasutades hoone tulekahjut seestpoolt kustutama. Neid rootslaste ideede järgi merekonteineritest ehitatud simulaatoreid on tänapäeval terve Euroopa ja osaliselt ka USA

täis. Simulaator on oma olemuselt geniaalselt lihtne ja töökindel ning annab suhteliselt reaalse pildi sisetulekahju olukorrast.

Samal ajal hakati arendama ka sisetulekahju taktikat, esmalt siis simulaatorite peal. Testide tulemusel leidsid rootslased, et suitsusukeldumisel on kõige ohutum ventilatsioonivaba tulekustutusrünnak (ingl k *antiventilation tactics*). Selleks arendati välja kindlad meetodid põlemisgaaside jahutamiseks ning hapniku pealevoolu piiramiseks tulekoldesse.

Umbes samal ajal hakati ka USA päästesüsteemis tõsiselt sisetulekahjude teemaga tegelema. Ameeriklased arendasid välja ventilatsiooniga sisetulekahju rünnaku taktika, kasutades suitsusukeldumise ajal võimsaid ülerõhuventilaatoreid, mis taastavad ruumi nähtavuse ning eemaldavad sealt põlemisgaasid. Operatsiooni õnnestumine on riskantne, kuna hoonesse pumbatakse välisõhku, mis iseenesest sisaldab põlemiseks vajalikku hapnikku. Paraku on hukkunud just selle taktika vigade tõttu palju päästetöötajaid, kuna ülerõhulise kustutusrünnakuga samaaegne ventilatsioon on tundlik inimlikele eksimustele. 1980-ndatel proovisid ka rootslased USA kustutustaktikat, kuni toimus võimas plahvatus (tagasitõmme – ingl k *backdraft*). Pärast seda juhtumit ülerõhulist suitsusukeldumise rünnakut (päästetöötajate turvalisust silmas pidades) Rootsis enam ei kasutatud.

Tänaseks on enamik Euroopa riikide päästjaid valinud ventilatsioonivaba suitsusukeldumise taktika ning USA on jätkuvalt ülerõhulise ventilatsiooniga suitsusukeldumise taktika pooldaja ja arendaja.

Eestis on üldjuhul kasutusel ventilatsioonivaba suitsusukeldumise taktika, kuid Saaremaal kasutatakse USA taktikat, mille eeliseks on kiire ja efektiivne kustutusrünnak (ülerõhuventilaatorid eemaldavad ruumist suitsu- ja põlemisgaasid, mille tulemusel tekib hea nähtavus).

Infrapuna- ehk soojuskaamera pilt, mis avaneb seadme kasutamisel suitsusukeldumisel, sisetulekahju olukorras.

Infrapunakaameraga piisab vaid ukse vahelt sissepiilumisest ning kannatanud ja tulekolded olid selgesti eristatavad.

MILLISED ON SUITSUSUKELDUJA TÖÖTINGIMUSED?

Suitsusukeldujad kui päästetöötajad peavad olema nii füüsiliselt kui ka psüühiliselt heas vormis, sest töötada tuleb väga rasketes ja eba-inimlikes tingimustes. Töökeskkond on ümbritsetud kõrge temperatuuri, plahvatusohtlike ja mürgiste gaasidega. Sisetulekahju olukorras tõuseb ruumi temperatuur kuni 800°C. Kuna ruumides on üldjuhul palju sünteetilisi materjale, siis tulekahju korral levib seal õhus üle 600 mürgise ühendi. Tuntum neist on vingugaas ja vähemtuntum sinihape.

Suitsusukeldujad saavad nii kõrge temperatuuriga keskkonnas töötada vaid käpukil maadligi liikudes. Temperatuuri erinevused ruumis on suured, kõikides kõrgusest sõltuvalt 100-800°C vahel. Tuletõrjajate töökeskkond jääb kuni 200°C piirimaile ning kõrgemal temperatuuril hakkab varustus juba sulama. Päästja riietus on mitmekihiline ning üheks kindlaks funktsiooniks on ka soojuskiirguse isoleerimine, millega takistatakse selle tungimist tuletõrjaja kehapiinale. Kui kehatemperatuur tõuseb üle 43°C, tekib päästjal tõenäoliselt kuumusstress. Sellises seisundis inimene ei

suuda adekvaatselt mõelda, tunneb uimasust ja tugevat väsimust. Hiljem võib tekkida kõhulahtisus, iiveldus või koguni teadvuse kaotus. Pikaajalisel töötamisel tulekoldes on kehatemperatuuri tõus vältimatu, seetõttu tuleb teha pidevaid puhkuspauze, tõstes seeläbi töövõimet.

Päästja kaitseriietuse üks olulisemaid komponente on Gore-Tex kiht, mis takistab kustutusvee tungimist kehapiinani ning juhib samas kehast erituva niiskuse välimistesse kihtidesse. Kõik see on võimalik tänu materjali pooridele, mis on 20 000 korda väiksemad kui veetilk, kuid laseb läbi veeauru, mis põlemisgaaside jahutamisel on vältimatu.

Suitsusukeldumise rünnaku üks põhifunktsioone sisetulekahju korral on põlemisgaaside jahutamine, hoides neid plahvatuslikult süttimast. Temperatuuri alandamine toimub pihustatud joaga, tekitades sel moel hulgaliselt veeauru, mis iseenesest on juba ohtlik päästetöötajale. Päästja riietus veeauru kinni ei pea, Gore-Tex kiht laseb kuumaa veeauru osakesed riidest läbi, mistõttu on põletused sagedased.

Lisaks ähvardavad päästjaid veel juhuslikud ohud (varingud,

sasi või päästetöötaja kasulik tööriist

Suitsusukeldujate tegevuse salvesti, millega edastatakse infrapuna-videopilt reaajas juhile.

gaasiballoonid ja kodukeemia), mis tulekahju olukorras võivad muutuda plahvatusohtlikeks. Näiteks juukse-lakiballoonid.

KUIDAS SUITSUSUKELDUJA TÖÖTAB SISETULEKAHJU OLUKORRAS?

Nägemismeelega omastab inime-ne kuni 90% informatsioonist, kuid suitsusukeldujal puudub sisetulekahju olukorras suitsust ja põlemisgaasidest tulenevalt nägemisvõimalus. Siinkohal ei aita nägemist parandada ka taskulamp, sest valguskiir suitsust läbi ei tungi.

Samamoodi on piiratud ka päästetöötaja kuulmis- ja kompimismeel. Kuulmist segab hingamisaparaadi müra ning helilainete levimist piirab kiiver ning selle alune sukk. Kompimismeel on piiratud tänu tuletõrjuja paksudele riietele ja kinnastele. Eelnevat arvesse võttes jääb suitsusukeldujale tööks informatsiooni hankimiseks alles ainult piiratud kompimis- ja kuulmismeel.

LAHENDUS SUITSUSUKELDUJA TÖÖ HÖLBUSTAMISEKS

Üheks päästealase tehnika hüp-pekts võib pidada infrapunakaame-raid, mille abil suudavad suitsusu- keldujad omastada informatsiooni

normaalselt nägemismeele kaudu, tehes tööd kiiresti, turvaliselt ja efektiivselt.

Sellist kaamerat olen reaalselt kasutanud Jaapanis, õppides Osa-ka Tuletõrjeakadeemias. Minus, kes ma olin eelnevalt õppinud ja teostanud suitsusukeldumist pil- kases pimeduses, tekitas selline seade hämmastust ning sain kohe aru selle vajalikkusest. Kui Eesti suitsusukelduja oma olemasole-va varustusega otsib võimalikke kannatanuid ruumis kümneid mi- nuteid, siis infrapunakaameraga leidsime need sekunditega. Piisas vaid ukse vahelt sissepiilumisest ning kannatanud ja tulekolded olid selgesti eristatavad. Vastav seade võimaldas avastada ka tulekoldeid kõrvalruumidest ja seinte seest. Kaamera kasutamisel saab sise- tulekahju olukorras kiirelt ja vabalt liikuda.

Kõnealust kaamerat on testitud üle maailma paljude riikide pääs- tesüsteemides ning tagasiside on eranditult positiivne. Seade on muudetud lausa kohustuslikuks va- rustuse osaks Jaapani ja USA pääs- tesüsteemis peale 11. septembri terrorirünnakuid Maailma kauban- duskeskusele 2001. aastal.

MIS ON INFRAPUNAKAAMERA?

Iga keha, mille temperatuur on üle absoluutse nulli, kiirgab soojusener- giat. Soojuskiirguse lainepikkus on valdavas osas suurem kui nähtava valguse lainepikkus. Seetõttu nime- tatakse soojuskiirgust ka infrapuna- kiirguseks – ta asub kiirguse spektri punasest valgusest allpool.

Tavaline kaamera töötab näh- tava valguse lainepikkustel. Kui kaamera projekteeritakse töötama infrapunakiirguse [soojuskiirguse] lainepikkustel, saadakse soojus- ehk infrapunakaamera, mille abil on võimalik saada objektist soojuspilt ehk infrapuna pilt.

Soojust ei ole võimalik peita ning seetõttu võimaldab soojuskaamera avastada otsitava objekti või inime- se kiiresti ja kauge maa tagant.

Päästesüsteemis kasutamiseks mõeldud soojuskaamerad on kõrge temperatuuritaluvusega ning põru- tuse ja veekindlad. Müügil on erine- vaid mudeleid, neist märkimisvää- rseim on IR *hands-free system*.

Saadaval olev lisavarustus võim- aldab suitsusukeldujate tegevuse salvestada ja reaajas edastada näiteks suitsusukeldujate juhile.

Peale suitsusukeldumise saab soojuskaamerat kasutada veel ini-

meste otsimisel, keemiaõnnetuste likvideerimisel, liiklusavariidel, hoo- nete varingutel jne.

KAS EESTI PÄÄSTESÜSTEEM VAJAB INFRAPUNAKAAMERAID?

Kui seda minu käest küsida, siis vastaksin loomulikult jaatavalt, aga kas seda rahaliselt ka võimaldada saab, seda ma ei tea. Tegemist on tehnilise lahendusega, mis annab suitsusukeldujatele silmad ning kiire tegutsemisvõimaluse, mis on päästeoperatsioonide edu peamine võtmefaktor.

Võttes arvesse meie sisetulekah- jude kustutamise taktika iseärasu- si, on soojuskaamera asendamatu abimees päästjate turvalisuse taga- miseks ja inimeste päästmiseks. Paljudes Euroopa riikides kõnealust seadet siiski veel laialdaselt ei kasu- tata, mistõttu suhtutakse sellesse Eestis üsna skeptiliselt.

Kaamerate soetamise teeb keer- liseks seadmete hind, mis algab 150 000 kroonist. Kui aga arvesta- da, et selle abil suudetakse päästa mõne inimese elu ning et see teeb suitsusukeldumisel vähemalt kol- me päästja töö ja tagab päästjate turvalisuse, siis ei ole kaamera maksumus sugugi kõrge.

Eesti korraldas välilaagrite ülematele

Juuni lõpus toimus Väike-Maarja Päästekoolis Rahvusvahelise Humanitaarpartnerluse (IHP) välilaagrite ülemate koolituskursus, et tõhustada tööd kriisipiirkondades.

ENN EBERG

kursuse projektijuht, on töötanud IHP välilaagris Batagramis (Pakistan) juuli-august 2006

Kursusel osalesid Rootsi, Soome, Norra, Taani, Eesti ja Kanada spetsialistid, kes korraldavad välilaagrite tööd kriisipiirkondades. Peab tõdema, et see oli Eestile kui kõige nooremale IHP liikmele väga suur ja vastutusrikas ülesanne.

IHP on ilma siduvate lepinguteta mitteformaalne organisatsioon, kes pakub abi rahvusvahelistele abiorganisatsioonidele, eelkõige ÜRO perest, suurõnnetuste, katastroofide ning humanitaarkriiside korral. Laagriülemate koolituskursuse vajalikkus tõusis teravalt esile peale Sumatra tsunamit ning Pakistani maavärinat, kus IHP liikmesriigid püstitasid välilaagreid. Ka Eesti Päästemeeskonna liikmed osalesid aktiivselt nende laagrite töös mitme kuu vältel.

PALJU PLANEERIMIST

Kuid mis siis teeb välilaagri ülema töö eriliseks? Laagriülema tööd ei ole võimalik lahti seletada paari sõnaga. Välilaagri ülem peab oskama planeerida laagri püstitamist, majandamist, organiseerima laagri turvalisuse, julgeoleku, sanitaar- ning hügieenitingimuste vastavuse normaalseks elutegevuseks, laagri töökorralduse jpm. Tavatingimustes planeeritakse ning püstitatakse välilaager mingi kindla operatsiooni tarvis. Samas on eeldatavalt teada ka laagri oletatav toimimise aeg. Kahjuks on IHP missioonide korral peaaegu võimatu ette planeerida laagri toimimise aega. See tõsiasi seab laagriülema veelgi raskema valiku ette – valitud paik laagri püstitamiseks peab olema sobilik

Laagri planeerimine ja rühmatööd. Fotod: Enn Eberg

Välilaagri ülem peab oskama planeerida laagri püstitamist, majandamist, organiseerima laagri turvalisuse, julgeoleku, sanitaar- ning hügieenitingimuste vastavuse normaalseks elutegevuseks, laagri töökorralduse jpm.

ka näiteks 10 kuu pärast ning seda vaatamata erinevatele aastaaegadele, kliimatilistele muutustele jne.

Laagriülemate kursuse planeerimine algas juba käesoleva aasta alguses. Loo autor ja Tarmo Marvet Väike-Maarja Päästekoolist, kes oli Päästekooli poolne projektijuht, pidid osa võtma kahest töökoosolekust, mis toimusid Norras. Tänu kaasaegsele infotehnoloogiale toimus kursuse planeerimine ka koosolekute vahel. Kuna tegu oli pilootkursusega, siis esines ka väikesi ebakõlasid kursuse programmi osas, kuid tänu läbirääkimistele leiti ühine keel, ning tee kursuse läbiviimiseks Eestis oli vaba. Kursuse üheks peamiseks eesmärgiks oligi erinevate liikmesriikide laagriülemate taseme ühtlustamine. Seda eelkõige selleks, et liikmesriikide laagriülemad oleksid võimelised töötama ka teiste riikide laagrites

ning olema ka suutelised võtma üle selle tegevuse. Näitena tooksin esile Pakistani, kus Batagrami välilaagri püstitas Taani, kuid hiljem, Taani jaoks ebatavalise keskkonna välja arenemisel piirkonnas, jätkas laagri majandamist juba Norra. Mõlema riigi koosseis töötasid ka Eesti Päästemeeskonna (EDRT) liikmed. Igal riigil on oma nägu ning loomulikult on see nii ka IHP liikmesriikides. Erinevused ilmnevad eelkõige erinevate riikide tehnilisest varustatusest ning ka liikmesriikides kehtivatest tehnilistest standarditest. Liikmesriikides peab valitsema üksmeel ning ühised arusaamad laagri püstitamisest, majandamisest ja toimimisest.

Kursuse käigus anti osalejatele ülevaade IHP-le esitatavatest nõudmistest, mis tulenevad erinevate rahvusvaheliste abiorganisatsioonide soovidest, rahastamise võimalustest, laagri planeerimisest ja toimi-

koolituskursuse

Rahvusvaheline Humanitaarpartnerlus (IHP – The International Humanitarian Partnership)

**International
Humanitarian
Partnership**

Eesti on nüüd IHP täisliige – mis edasi?

JEVGENI JUTKEVITŠ

Päästeameti välissuhete
büroo juhataja
IHP kontaktisik Eestis

Eelmise aasta detsembrist on Eesti Rahvusvahelise Humanitaarpartnerluse (IHP) organisatsiooni täisliige, mis toob riigile mitte üksnes selle hästituntud liikmelisuse au, vaid ka hulga kohustusi.

IHP liikmelisus tähendab Eesti ja kõigepealt Eesti Päästemeeskonna (EDRT) jaoks aktiivset kaasatust ja panustamist humanitaaroperatsioonidesse IHP/ÜRO lipu all, tihedamaid koostöösidemeid Põhjamaade partneritega, oma logistikabaasi, ressursside ja oskuste arendamist ja rakendamist (ka siseriiklike suurõnnetuste korral) ning Välisministeeriumi poolt humanitaarpartnerluse eraldatud vahendite selget kasutamiskanalit.

Selleks eesmärgiks oleme välja töötanud EDRT/IHP võimekuste arendamise programmi, mis sisaldab endas nii välilaaagri komplekteerimiseks vajaliku varustuse soetamist kui ka olemasolevate ja uute potentsiaalsete missiooniosalejate koolitamist. Päästeala arengusuundadele 2008–2011 ja Eesti arengukoostöö ja humanitaarabi arengukavale 2006–2010 põhineva

programmi teostab Päästeamet Välisministeeriumi kaasrahastamisega. Programm näeb ette välismissiooniks valmis välilaaagri komplekteerimist aastaks 2011 (põhikomponendid – elektri-, valgustus-, veekanaliseerimise, söögi- ja infotehnoloogiaravustus – peaksid olema komplekteeritud juba 2009. aasta lõpuks).

Vale on arvata, et IHP võimekuse arendamine teenib üksnes välispoliitilist eesmärki. See tähendab kõigepealt siseriiklikult paremat, professionaalsemat ja tõhusamat valmisolekut kriisidele reageerimiseks, kuna aitab kaasa parema tehnilise- ja logistilise baasi loomisele, mida võidakse vajadusel kasutada siseriiklikel suurõnnetustel. Hiljutise konkreetse näitena võib tuua Elliste rabapõlengu, millel välilaaagri püstitas ja majandas kahe nädala jooksul just EDRT logistikarühm.

7. detsembril korraldab Eesti Päästemeeskond IHP tutvustamiskursuse kõikidele päästjatele, kes soovivad osaleda IHP humanitaarmissioonidel. Vastavat infot saab päästetekeskustest ja Päästeameti koduleheküljelt.

Loe ka Häire 112 (2/2, 2006), kus tutvustasime Rahvusvahelist Humanitaarpartnerlust (IHP) ja selle põhimõtteid ja tegevust.

Kursuse üheks peamiseks eesmärgiks oligi erinevate liikmesriikide laagriülemate taseme ühtlustamine.

mise iseärasustest, turvalisuse ja julgeoleku riskidest, hügieeni ning sanitaartingimuste loomise vajalikkusest.

Loomulikult toimus lisaks õpetööle ka osalejatevaheline mitteformaalne infovahetus, mille tulemusena hangiti olulist ning vajalikku infot oma naabrite kohta. Samuti õpiti teineteist paremini tundma, mis omakorda on väga vajalik koostöö korraldamisel katastroofi või humanitaarkriisi piirkonnas.

Tahaksingi siinjuures avaldada oma tänusõnad Jevgeni Jutkevitsile ja Rivo Salongile Päästeametist, Tarmo Marvetile Väike-Maarja Päästekoolist ning eriti Imbi Jäetmale Väike-Maarja Päästekoolist, kes olid suureks abiks kursuse läbiviimisel. Samuti Tahaksin tänada Margus Möldrit, Väike-Maarja Päästekooli direktorit, tema igakülgse toetuse eest kursuse läbiviimisel.

ERAKORDNE JUHTUM

Seitse maja korraga leekides

Juuli keskel puhkes Harjumaal Jüri lähedal Vana-Aaviku külas tulekahju, mis oli kogenud päästetöötajate hinnangul viimase aja suurim eluhoonete põleng.

MAREK SIMULMAN

Põhja-Eesti Päästkeskuse pressiesindaja

Kokku neelas tuli seitse erinevat hoonet, millest üks oli elumaja. Inimesed suurpõlengus õnneks kannatada ei saanud. Meedias pälvis sündmus rohkem tähelepanu ning ka päästjate tegevuse suunas lasti lendu mõned kriitikanooled. Mis siis õieti 18. juuli õhtul Vana-Aavikul toimus? Kas põlengut saanuks kuidagi ohjata? Kas tagajärjed võinuks teistsugused olla?

PÄÄSTJAD SAABUSID 11 MINUTIGA

Häirekeskus sai tulekahjuteate kell 18.16. Esimesel päästeautol kulus Assaku komandost kohale jõudmiseks aega 11 minutit. Operatiivautojuhi Toivo Aguraiuja sõnul oli küla keskel paiknev vana laut-abihoone laustules. Sellest veidi maad edasi, umbes 15 meetri kaugusel põles lahtise leegiga osa L-kujulise põhiplaaniga garaaži katusest.

Kohale saabunud päästetöötajad ei hakanud enam laustules oleva hoone kustutamiseks aega kulutama vaid moodustasid tööliinid, püüdes leeki kustutada osaliselt säilinud garaaži-abihoone katusest. Mõne minuti möödudes märkas katust kustutanud päästetöötaja, et süttimas on juba kolmaski hoone – põlevatest majades paarikümne meetri kaugusele jääv elumaja. Kuus minutit peale kustutustööde algust avastas Jüri poolsest küljest Aavikule sisenenud päästemeeskond, et lausleegiga põleb ka esimestest põlema läinud hoonetest umbes 150 meetri kaugusel paikneva elumajaga kokku ehitatud abihoone katus. Sisuliselt oli tuli loetud minutitega levinud külätänava teise otsa. Leekides olevat abihoonet ei õnnestunud enam päästa, kuid kiiresti kustutati elumaja katus. Maja päästis ilmselt majandusploki ja eluhoone vahele rajatud tulemüür. Kell näitas siis 18.33.

KUSTUTAMAS 14 OPERATIIVMASINAT

Kohapeal päästetöid juhtinud meeskonnavanem kinnitas sünd-

Foto: Urmas Olaste

muskohal kõrgema astme häire ning lühikese aja jooksul hakkasid üksteise järel kohale saabuma erinevad päästeautod nii Tallinna kui ka selle lähiümbruse komandodest. Tippajal oli väikestel külätänavatel liikumas 14 erinevat puna-valgetes värvides operatiivmasinat.

Esimesena tuld võtnud puidust elumaja oli vahepeal lausleekidesse mattunud. Kuna majast ei olnud jõutud veel elektrit välja lülitada, siis kustutada seda ei saanud. Joatoru hoonele suunanud Assaku päästja sai elektrilöögi ning pidi taanduma, jätkates kõrval oleva abihoone katuse jahutamist. Kuumuskiirguse või tuules lenduvate sädemete tõttu võttis tuld elumajast ja garaažist 15 meetri kaugusele jäänud kuur, mis lühikese aja jooksul maatas põles. Sealt levis tuli teise lähedalasuva elumaja koridori, üks tulepeesa leiti ka hoone pööningult. Õnneks suudeti seal tule levik kiiresti peatada ja maja sai ainult kergemaid tulekahjustusi. Kell 18.45, s.t 18 minutit peale esimese päästeauto sündmuskohale jõudmist, tuli enam oluliselt edasi ei levinud.

Kell 18.40 asus Tallinnast õnnetuskoha poole teele selle õhtu regiooni vastutav korrapidaja Ida-Harju päästeosakonna juhataja Tõnis Pajo. Mööda Tartu maanteed sündmuskohale lähenedes võis juba kaugelt märgata Jüri kandist tõusvat suitsusammast. Teeääred küla lähistel olid tihedalt täis parkitud tulekahju uudistama läinud juhuslike möödujate autosid.

19:08 võttis Pajo kohapeal tööde juhtimise üle. Tehnika ning meeskonnad olid selleks ajaks strateegilistes lõikudes paigas ning Pajo juhtimisel asuti kaitsma tulest puutumata jäänud maju.

Tulekahju saadi kontrolli alla umbes kell 20.15. Kella 23 ajal olid kustutustööd strateegilistes tööloikude

Foto: Marek Simulman

Päästetööde juht Tõnis Pajo.

Foto: Urmas Ojaste

Foto: Urmas Ojaste

Foto: Urmas Ojaste

Foto: Margo Kruusma

des lõpetatud, järelkustutus kestis kella üheni öösel. Päästetöötajad hoidsid pingeliste tundide vältel ära tule leviku kolmele eluhoonele ja kahele abihoonele. Seitsmest põlema süttinud hoonest hävis tules neli, nende seas üks elumaja. Kahjustada said kaks eluhoonet ja üks abihoone. Lisaks hävisid tules kaks sõiduautoot ning üks veomasin.

ANALÜÜS

PÄÄSTJAD REAGEERISID KIIRESTI

Tõnis Pajo sõnul oli tulekahju võtnud ulatuslikud mõõtmed juba enne päästetöötajate saabumist. Kui esimesed masinad kohale jõudsid, oli tules kaks hoonet. Kuus minutit hiljem põles juba viis hoonet ja 18 minutit hiljem, s.t kell 18.45, seitse hoonet. Pärast seda suudeti tule levikut oluliselt piirata.

Peamiseks tõid raskendanud teguriks oli tuul, mis sellel õhtul puhus kuni 17 meetrit sekundis. Külätänav kujutas endast piltlikult öeldes hea tõmbega korstnat, mida mööda põlemisgaasid ja sädemed tuulega liikusid. Sellega on seletatav ka esimesest põlenud hoonest ligi

Päästetöötajad hoidsid pingeliste tundide vältel ära tule leviku kolmele eluhoonele ja kahele abihoonele. Seitsmest põlema süttinud hoonest hävis tules neli, nende seas üks elumaja.

200 meetrit eemal asunud ehitise katuse süttimine. Külätänav oli suitsu täis, mistõttu pidid päästetöötajad liikuma hingamisaparaatides. Probleemiks olid ka voolu all olevad majad. Eesti Energiat oli küll häirekeskuse kaudu informeeritud, kuid lõpuks purunesid liinid ise ning vool kadus avariitagajärjel.

„Maju, mis olid juba laustules, enam ei kustutatud. See oleks olnud jõudude raiskamine. Kurss võeti veel kasutuskõlblike hoonete ning tulest puutumata jäänud, kuid ohus olevate majade kaitsmisele,“ selgitas Pajo.

Päästeosakonna juhataja hinnangul reageerisid päästetöötajad sündmusele kiiresti. Enamik komandosid on sellest kohast umbes paarikümne kilomeetri kaugusel, erandiks on paari päästjaga mehitatud Assaku ja Rae komandod. Kell 18.45 saabusid ka juba Lilleküla, Kesklinna ja teiste kaugemate komandode meeskonnad ning tehnika.

Tuleb mõista pealtnägijate ja kannatanute väiteid, nagu oleksid päästjad saabunud tuld kustutama liiga aeglaselt – õnnetuse puhul tundub ootajale aja kulg alati pikem kui see tegelikkuses on. Tuletõrjujad ei saa ülepeakaela õnnetuskohale kiirustada – operatiivautojuhi esmane kohus on toimetada meeskond tervena ja tööväimelisena sündmuspaigale. Suurpõlengu kustutamisel kasutatavast 14-st masinast kaheksa olid paakautod. Viis kohale sõitnud operatiivmasinat olid kõik nelja kuni viieliikmeliste meeskondadega, lisaks Assaku masin kahe mehega. Seega ressursid tööde läbi viimiseks oli Pajo sõnul piisav.

PÕLEVAD PUULEHED KANDUVAD KAUGELE

Sündmuskohal viibinud päästekeskuse menetlusbüroo juhataja Margo Kruusma sõnul vastasid hooned kõigile tuleohutusnõuetele. Samas näitas antud tulekahju seda, et tuvega tuulega on sädemed (põlenud tammepuu lehed, puitlaastud) võimelised kanduma ka ligi 150 meetri kaugusele. Antud faktile lisas kinnitust asjaolu, et tulekahju tekkimiskoha (laut-abihoone) läheduses asus suur tammepuu. Põlenud tammepuu lehti leiti umbes 150 meetri kaugusel asuva hoone kinnistult.

Antud tulekahju puhul langesid kokku mitmed halvad tegurid – tugev tuul ning hoonete katustel ja läheduses olnud kergesti süttiv materjal. Samuti oli mitme hoone eterniitkatuse all veel omakorda laastkatuse, mis väga hõlpsasti tuld võttis. Täpsemad asjaolud selgitab juurdlus.

Tulekahju tekkepõhjuse väljaselgitamiseks alustati kriminaalmenetlust ning uurimisega tegelevad politsei, päästekeskuse menetlusbüroo ning Kohtuekspertiisi ja Kriminallistika Keskuse eksperdid.

Näpunäiteid ülerõhuventilatsioon

DIMA PETERSON

Pärnu päästeosakonna juhataja

See on teada fakt, et tulekahjul ülerõhuventilatsiooni kasutades tekib tiheda kuumu suitsu sees koheselt hea nähtavusega koridor ning tulekolle saab sekunditega kustutatud. Sageli rakendatakse ülerõhuventilatsiooni aga valesti.

Levinumateks vigadeks on ventilaatori valesti paigaldamine ukseavasse, töötamine ilma väljalaskevata, väljalaskeava moodustamine vales kohas ning vale toimingute järjekord ja ajastus. Juhub ka nii, et ülerõhuventilatsiooni ei võeta kasutusele seal, kus see tooks 100% edu.

Järgnevalt neli lihtsat soovitus ülerõhuventilatsiooni kasutamiseks samm-sammult vaadelduna:

SAMM 1

Luure. Tee selgeks, kus on sissepääs ja kuhu tuleb paigaldada ventilaator. Selgita, millises ruumis põleb ja kuhu tuleb teha väljalaskeava. Tavaliselt on selleks kõige rohkem tahmunud aken. Veendu, et kõik hoone vaheüksed, mis jäävad sissepääsu

ja väljalaskeava vahele, oleksid lukustamata. Vastasel korral võib tekkida olukord, kus väljalaskeava juba moodustatakse, aga rünnakumehed alles hakkavad lukustatud uksti avama, samal ajal voolab juba tehtud väljalaskeava kaudu hapniku põlevasse ruumi ning tuli saab hoogu juurde.

SAMM 2

Sel ajal, kui suitsusukeldujad panevad hingamisaparate selga ning neile moodustatakse voolikuliini, tuleb ventilaator paigaldada hoone sissepääsu ette, 2 meetri kaugusele välisuksest. Esiialgu paigalda ventilaator küljega ukse poole ja käivita see madalatel pööretel. Kui ventilaator paigaldada uksele liiga lähedale, siis ei kata ventilaatorist tulev õhuvool kogu ukseava ning osa hoones olevast õhust hakkab sissepääsu kaudu (ventilaatori õhuvooluga katmata alade kaudu) välja pressima. Kui ventilaator asetada sissepääsust liiga kaugemale, siis lüüakse palju õhku lihtsalt vastu seinale.

SAMM 3

Nüüd on kõik tulerünnakuks valmis. Voolikuliini on surve all, ventilaator

töötab. Välja valitud väljalaskeava (põleva toa akna) juures seisab kangi või pootshaagiga päästja, kellel on raadioside sissepääsu juures olevate päästjatega. Pärast rünnakusignaali saamist lööb väljalaskeava juures seisev päästja akna katki, seistes ise selle kõrval, mitte akna ees. Aken tuleb purustada täielikult, väljalaskeava peab olema sama suur, kui sissepääs või kuni poolteist korda suurem. Kui tulekahju on pööningul, tehakse väljalaskeava katusesse, võimalikult kõrgele ja põlemiskohale lähedale.

SAMM 4

Kui väljalaskeava on tehtud, pöõra ventilaator puhuma sissepääsu suunas ja pane see täisvõimsusel tööle. Suitsusukeldujad sisenevad viivitamatult koos voolikuliiniga. Tuleb ka jälgida, et õhuvool ei lööks vaheuksi kinni. Selle vältimiseks tuleb uste alla paigutada kiilud ning sulgeda kõrvaluksed, et õhu vool liiguks ainult väljalaskeava suunas.

MILLISTE ASJAOLUDEGA TULEB ÜLERÕHUVENTILATSIOONI KASUTAMISEL ARVESTADA

Tugev tuul puhub väljalaskeavasse sisse. Kuna Eesti päästeteenistu-

Levinumateks vigadeks on ventilaatori valesti paigaldamine ukseavasse, töötamine ilma väljalaskevata, väljalaskeava moodustamine vales kohas ning vale toimingute järjekord ja ajastus.

2

3

Fotod: Saaremaa päästeosakonna arhiiv

4

oni õigeks rakendamiseks

ses puuduvad enamasti võimsad ülerõhuventilaatorid (enamik olemasolevaid kuni 6 hj), tuleb sellises olukorras valida kahe taktika vahel – kas kustutada tulekahju ilma ventilaatorita ja väljalaskeava moodustamata või kasutada siiski ülerõhuventilatsiooni, pannes kaks ventilaatorit järjestikku üksteise taha puhuma. Võimsam ventilaator ühe meetri kaugusele sissepääsust ja väiksema võimsusega ventilaator kahe meetri kaugusele uksest. Võimsamad ventilaatorid on Kuresaares Groupe Leader'i turboventilaator (18 hj), Tallinnas Tempest (13 hj) ja Leisis Super Vac (8 hj). Need riistad ületavad tavaliselt tuule jõu ning pole põhjust tuule suuna ja tugevuse pärast muretseda. Kui ventilaatori võimsus jääb tuule tugevusele alla, võib tuul tulekahju suitsusukeldujatele näkku suruda, mille tulemusel venib kustutusprotsess pikemaks.

TAGASITÕMME. Väga harva esineb olukordi, kus tulekahjul on tagasitõmbe tunnused – õhutiheda hoone aknad on tõmbunud musta värvi, hoone mõnes kohast pressib surve all väga paksu suitsu välja. See tähendab, et tulekahju on juba pikka aega kestnud, mille tulemusel on hapnik ära kasutatud, kuumus siseruumides on väga kõrge ning tulekahjugaasid (rikas segu) on valmis plahvatama, kuid ilma hapnikuta seda plahvatust ei toimu. Sellises olukorras tuleb enne ülerõhuventilatsiooni rakendamist äärmiselt ettevaatlikult tegutsedes kuumad gaasid katuse või akna ülemise nurga kaudu välja lasta. Sellist situatsiooni tuleb ette siiski üliharva.

HOONE KEERULINE PLANEERING. Kui ei ole kindel, ära ülerõhuventilatsiooni kasuta. Kuid siin tahaksin julgustada kustutusõode juhte: sageli kardetakse, et keerulise planeeringuga hoones võib ülerõhuventilatsiooni kasutamine suruda tulekahju ventilatsiooni- ja teistesse avadesse. Kui korralik väljalaskeava on tehtud õigesse kohta, siis ei juhtu seda kunagi, sest õhuvool, mis liigub sissepääsu juurest väljalaskeavasse, hakkab hoopis ruumide nurkadest ja avadest e-sektori

põhimõttel kuuma suitsu endaga kaasa imema.

Äärmiselt hea on ülerõhuventilatsiooni kasutada kõrghoones, kus korruste koridorid ja trepikoda ei ole vaheustega liigendatud. Kui tulekahju on puhkenud mõnes keskmise korruse korteris, paiskub ukse avamisel tulekahju suitsusukeldujatele näkku ja edasi treppikotta kiirusega kuni 80 km/h.

Ületamiseks tulekahju jõudu panevad New Yorgi ja Chicago tuletõrjujad enne ukse avamist sellises situatsioonis valmis kaks 66 mm liini joatorudega, millel on 28 või 32 mm tüved. Sedasi välditakse olukorda, kus tulekahju neist üle tormab. Lasnamäel oli kord sarnane tulekahju, kus ühetoalise korteri kustutamiseks ei saanud sellises olukorras peaaegu tund aega mitte keegi sisse minna. Lõpuks lahendas selle situatsiooni Bronto oma lafetiga akna kaudu.

Ülerõhuventilaatoriga saab sellises situatsioonis tekitada trepikojas ülerõhu, mis ei lase tulekahjul seal nii vabalt levida. Sellist taktikat kasutavad progressiivsemad Los Angelese ja Phoenix'i tuletõrjujad. Täiuslik variant on muidugi see, kui lisaks tehtaks tõstukilt õigeaegselt

põleva ruumi aknast väljalaskeava.

Meie päästeteenistus võttis kasutusele ülerõhuventilatsiooni, kuid seda poolikult – puuduvad korralikud õppevahendid ning ventilaatorid autodel on nõrgad (võimsusega 5,5 hj). Minu selge seisukoht on, et suure töökoormusega komandodes peaksid päästeautodel olema võimsamad ventilaatorid, vähemalt võimsusega 10 hj ja rohkem.

FOTOD

••1•• Luure. Tee kindlaks, kus põleb, sinna tuleb teha väljalaskeava.

••2•• Seni, kuni mehed valmistuvad rünnakuks, tuleb ventilaator paigaldada hoone sissepääsu ette kahe meetri kaugusele välisuksest ning lasta tal töötada madalatel põõretel.

••3•• Kui päästja lööb väljalaskeavaks akna katki, peab ta asuma selle kõrval, mitte ees.

••4•• Operatsiooni lõppfaas. Tuleb kindlustada, et õhuvool ei lööks uksi kinni. Pildil Kuresaare keskkomando turboventilaator V-twin mootoriga. Võimsus 16 hj, tootlikus 96 000 m³/h.

Varjatud tuli meeste maailmas II

Artikli “Varjatud tuli meeste maailmas” ilmumine tõi kaasa ootamatult palju vastukaja. Tänapäevane kirjutis ei paku juhiseid erinevateks elujuhtumiteks, pigem on see võimalus innustada uusi mõttearendusi. Ehk aitab see mõelda, kuidas toetada kõige paremini neid töötajaid, kes abi vajavad, ning ennetada võimalikke probleeme.

Kairi Kilp

Põhja-Eesti Päästekeskus,
Ennetustöö ja avalike suhete
büroo juhtivspetsialist

Päästjate töö nõuab kiiret reageerimist – häiresignaal võib tulla õppetöö, lõunasöögi või puhkuse ajal ning on tavaliselt ootamatu, andes märku nn lahingtegevuse algusest. Õnnetuspaigale sõites tunneb päästja kasvavat psüühilist pinget, sest aega ja infot õnnetuse kohta on vähe.

Õnnetuspaigale jõudes peavad päästjad tegema kindlaks õnnetuse eripära, selle likvideerimise taktika, vajalikud ressursid ja täiendavad ohud. Olukorda hindav inimene peab säilitama tasakaalukuse sõltumata segavatest emotsionaalselt negatiivsetest teguritest, mis tulenevad varitsevatest ohtudest, ootamatustest ja vajadusest olukorra muutumisele kiirelt reageerida. Töö on seotud suure riski ja ohuga, mistõttu muutub eriti oluliseks süsteemne ja läbimõeldud tegutsemine (Samonov 1982).

Päästja pidev valmisolek väljakutseks moodustab märkimisväärse osa üldisest töökoormusest, väljendudes pideva emotsionaalse surve all viibimisenä. Päästja peab ennast pidevalt kontrollima nii valves kui ka sündmuskohal ega tohi lasta end häirida ebaadekvaatsetest hinnangutest ja nendele reageerivatest tunnetest. Ta peab mõistma, et inimesed võivad reageerida sündmustele emotsionaalselt ning olema oma tasakaalukusega eeskujuks. Lihtsast töötajast sõltub paljus kogu ametkonna reputatsioon avaliku abistava organisatsioonina.

Päästja peab teadma, et tema töö tulemusest sõltub inimeste elu, heaolu või kellegi vara saatus,

Päästja peab ennast pidevalt kontrollima nii valves kui ka sündmuskohal ega tohi lasta end häirida ebaadekvaatsetest hinnangutest ja nendele reageerivatest tunnetest.

tema eksimusest võib paljugi sõltuda! Päästjal tuleb teha enda kallal pidevalt tööd, kontrollimaks oma valmisolekut sündmusteks ning täiendamaks oma oskusi ja teadmisi. Ta tajub ühiskonna, aga ka töökaaslaste kontrolli, teades, et temale loodetakse. Kulumise üks põhjus on kindlasti stressi tekitav suur vastutus ja vajadus langetada teiste inimeste elu ja tervist mõjutavaid otsuseid. Vahel on tegu ka olukorraga, kus peab täitma ülesandeid, mille eest töötaja ei saa vastutada (Niitra 2004).

Tõsiasi, et läbipõlemine tabab sageli nooremaid inimesi, võib olla seotud sellega, et läbipõlemine on pöördvõrdelises sõltuvuses professionaalsete kogemustega. Seda nähtust nimetatakse ka tegelikkuse šokiks, s.t tegemist on teatud liiki identiteedikriisiga, mis tekib tööalase kohanemise ebaõnnestumise tõttu. Seega võiks öelda, et läbipõlemisjuhtumite arv väheneb koos kogemuse suurenemisega. Ka on käsitletud läbipõlemist kui tegelikkuse šokki, mis tabab peamiselt äsja kooli lõpetanud, kes ei leia töös seda, mida ootasid. Ideaalid, kavatsused ja ootused pörkuvad tegeliku olukorraga organisatsioonis. Paljudel juhtudel võib tulemuks olla töölt kõrvaletõmbumine või läbipõlemine (Jürisoo 2004).

Päästetöös mängib kogemus suurt rolli. Tööd värskest alustav inimene on väga vastuvõtlik kriitikal ega oska hinnata eri olukordade raskusastet. Oluline on, et alustajal oleks abistajaid, juhendajaid ja ärakuulajaid rohkem kui kriitikuid, kes teda saamatuks või oskamatuks tembeldavad. Uus töötaja tahab ennast tõestada. Hirm läbi kukkuda sunnib teda olema nn kõva mees. Kolleegide toetuse ning tegevuse analüüsita võib ta teha vigu, millest võib sõltuda ka töökaaslaste heaolu ja see teadmine lisab pinget veelgi.

Üheks abistaja tööd reguleerivaks enesestmõistetavaks normiks peetakse sageli üritamise vajadust. See tähendab, et töötaja peab andma oma parima ja pingutama oma huvidele mõtlemata ka siis, kui ülesanded käivad üle jõu ja lootust olukorra reaalseks parandamiseks ei ole. Kohusetundest norme järgides üritab ta teha rohkem kui võimalik – ja põleb läbi.

Mõnele inimesele tundub, et töö kohe kutsub teda. Piiritu ja liialdatud töölepuhendumise tõttu võib see inimene oma jõuvarud viimseni ära kulutada. Mõnikord räägitakse Florence Nightingale'i sündroomist, mille puhul on inimesel tugev motivatsioon teisi aidata. Need inimesed asuvad selles mõttes ohutsoonis, et samastavad end oma töö ja selle töö aluseks olevate väärtushinnangutega – ohverdamine, pühendumus, idealism (Jürisoo 2004).

TÖÖLE PÜHENDUMINE

Põleda saab see, mis juba enne heleda leegiga põleb. Kui seda tuld ehk kõrget motiveeritust ei ole, ei saa tekkida ka läbipõlemist. Kõrge motiveeritus tähendab suurt pühendumist tööle. Tavaliselt on siis ootused oma töö suhtes väga

Tööd värskest alustav inimene on väga vastuvõtlik kriitikal ega oska hinnata eri olukordade raskusastet.

kõrged. Kui tulemused ei rahulda inimest või ta ei saa nende suhtes väljastpoolt positiivset tagasisidet, võibki järgneda läbipõlemine. Läbipõlemist käsitletakse kui pikaajalist negatiivse tööalase tegevusega seostatavat "normaalse" indiviidi meeleseisundit, mida enekõike iseloomustab kurnatus, tühjus, motivatsiooni vähenemine ning negatiivsete ja destruktiivsete hoiakute ja käitumismallide väljakujunemine tööga seonduva suhtes (Kiik 2007). Toon välja päästetöötajate mõtteid stressi ja läbipõlemise teemal, mis kirjutati eelmise artikli põhjal.

MÕNED ESITATUD KÜSIMUSED:

- Kas oled viibinud kriisisituatsioonis, mis on sulle südamele jäänud?
- Kuidas oled toime tulnud raskete olukordadega?
- Kas, kuidas ja kellelt oled otsinud abi?

ENDINE PÄÄSTJA:

"Kui kriisisituatsiooni all mõista hetkelist emotsioonidekulmineerumist negatiivses võtmes, võib selleks olla näiteks hukkunud inimese esmakordne nägemine sündmupaigas, eluohtlikust situatsioonist väljatulek hetkel, kui väljapääsu selleks ei näi olevat. Valusa hoobi

psüühikale võib anda ka kaaslaste hukkamõist, kuigi eksimus ei pruugi olla nii suur, et sellele piisavalt tähelepanu omistada.

Häirivaks ning koormavaks võib osutuda pidev alluvusvahekordade rõhutamine ülevalt allapoole, tavaliselt kaasneb sellega ka halvustamine isiklikul tasandil. Pidev laitmise loob õhkkonna, milles kaob huvi paremini tööd teha. Kui alluvussuhted on kujunenud selliselt, et alluv on juhust võimekam, kannatavad mõlemad. Alluv näeb vigu, mida pidevalt tehakse ning juht ei julge midagi otsustavat ette võtta, kartes jääda naerualuseks. Loetletud situatsioonid on kõik erineva tekkelooga, igaüks neist nõuab erinevat lahendust.

Eestlane on oma loomult uhke ja jonnakas, nii kuidas ta kannatab üksinda, nii ta ka sureb. Abi otsitakse siis, kui seda leida võib olla juba lootusetult hilja. Kelle juurest siis abi otsitakse?

Kogedes midagi ebatavalist, olgu selleks näiteks ohtlikust situatsioonist väljapääsu leidmine, soovib kannatanu (moraalselt) üha uuesti ja uuesti rääkida, kuidas ta olukorra lahendas. Iga kord lisab ta juurde mõne nüansi, mis laseb tal paista julgema, tugevama ja vapramana. Reeglina ei taha kaaslased seda kuulda ning see sunnibki jutustajat sündmust üha enam esile tooma.

Reaktsioon, mida läbielanu tegelikult ootab, peaks olema ju tunnustav. Õige oleks need jutud ära kuulata ning tunnustust jagada. Eriti oluline on tunnustust saada kaaslastelt, keda hinnatakse kõrgemalt.

Kui tööl tekib pidev tõrjutus või alavääristamine, otsib tõrjutu troosti mujalt ning töökoht ja töö muutuvad vastumeelseks. Loomulikult kannatab selle all töö kvaliteet ja tekivad pinged mujalgi.

Tavaliselt tekib selline olukord siis, kui formaalne liider ja mitteformaalne liider on erinevad isikud ning mitteformaalne liider või keegi selleks pürgiv vajab esile tulemiseks grupi tunnustust. Tunnustust loodetakse leida vähem võimeka grupiliikme halvustamise kaudu, samas püütakse – teadlikult või mitte – kehtestada hirmuvalitsust. Sellisel juhul peaks grupi formaalne liider suutma jagada tööülesanded nii, et ahistaja ja ahistatav ei puutuks sama ülesande täitmisel pidevalt kokku. Tuleb jagada kannatavale poolele piisavalt tunnustust ning määrata talle ülesanded, mille täitmine ei valmista raskusi. Abi

Kui tööl tekib pidev tõrjutus või alavääristamine, otsib tõrjutu troosti mujalt ning töökoht ja töö muutuvad vastumeelseks. Loomulikult kannatab selle all töö kvaliteet ja tekivad pinged mujalgi.

võib olla ka vestlusest, milles grupi formaalne liider, tuginedes oma autoriteedile, vastandab mõlemad pooled.

Esineb olukordi, kus abivajaja ei teadvusta endale, et midagi on korrast ära. Vahetus lõpeb ning see näikse lahendavat ka situatsiooni. Kolme päeva pärast aga kordub kõik taas. Tuletõrjute töös on olulisel kohal meeskonnavaim ja ühtekuuluvustunne. Sageli juhtub nii, et pidevate reformide ja ümberkorralduste tõttu lõhutakse hästi kokku-töötav meeskond ning aastatega kujunenud kollektiiv variseb kaardimajana kokku. Kõigile mõjuvad kitsendused võivad grupi kokku liita, et ühiselt oma õigusi nõuda või kitsenduste vastu protestida. Töö kvaliteet sellega aga ei parane.

Palju pinget ning stressi tekitab teadmised, et vahetuse lõppedes ootab teine, võib-olla kolmas töökoht. Pere on vaja toita, laenuid maksta, liisingud tasuda. Hädine palk ning tühjad lubadused paremateks tingimusteks ei tiivusta erialast haridust omandama.

Kuulujutud ja vähene informeeritus õhustavad niigi kahanevat usaldust süsteemi vastu. Ometi on teada, et paljud süsteemist lahkunud on naasnud või plaanivad seda teha. Palju on küsitud – miks? Meeskonnavaim, kindel, kuigi kasin palk ning võimalus millegi väärtusliku pärast riskida toovad mehed tagasi. Kummaline, masohhistlik rahvas need tuletõrjujad."

» JÄTKUB JÄRGMISES NUMBRIS

KOMANDO

Pirita komando pealik oota

“Vene ajal oli naisi isegi komando pealike hulgas – ja ideaalselt said hakkama,” tõdeb Udo Lõiv. Ta märgib veel, et sisekaitseakadeemiast tulevad noored naispraktikandid annavad mõnele meheleegi silmad ette.

MAREK SIMULMAN

pressiesindaja,
Põhja-Eesti Päästkeskus

Kui võõras Põhja-Eesti Päästkeskuse Pirita komando hoovile astub, võib ta esmapilgul arvata, et on satunud piiratud alaga sanatooriumi õuele. Naabruses paistavad hästikorrastatud eramud ja õuel sirutuvad kõrgusse üksikud männid. Üksnes depoost paistvad punavalged autod ja voolikurullid õuel annavad aimu, et siin on päästeteenistus.

Komandopealik Udo Lõiv näitab varjamatu uhkusega avaraid remonditud olmeruume. Kõõgimööbelgi on täispuidust, nagu Lõiv peremehelikult märgib. Olmekompleksis on ka saun, mida pärast vahetuse lõppu võivad kõik kasutada. “Tööajal me saunas ei käi, küll aga erandkorras, kui näiteks talvel suure külmaga mõnelt pikaajaliselt tulekahju kustutamisel tullakse,” räägib pealik. Teisel korrusel ulatub komando siseõue kohale pikk terrass mugavate varjualuste toolidega.

Põikame korraks ka komando-pealiku asetäitja Rein Mere kabinetti, kes räägib käimasolevatest kodukülastuskampaaniatest. Hiljuti oli Pirita meestel juhuseks, kui end kodukülastuseks kirja pannud kodanik visiidile tulnud päästetöötajad peaaegu välja pidi viskama. “Ju siis oli meelt muutnud,” vangutab inimesi ja olukordi näinud mees pead.

PURJEREGATI AJAKS VALMINUD MAJA

Komandohoone vanem osa valmis 1964. aastal ja uue poole ehitus, kus praegu asuvad olmeruumid ja depoo, sai valmis Tallinnas toimunud olümpiamängude purjeregati ajaks 1980. aastal. Siiski kasutati uusi ruume olümpiamängude ajal vaid sõjaväe soomustransporditööri hoiukohana. 1990ndatel alustati hoones kapitalremonti.

Nõukogude ajal asus Pirital ka

toonase tuletõrjevalitsuse õppepunkt. Pärast taasiseseisvumist hakati 1992. aastal muutunud nõudmistele vastavat õppekeskust taasorganiseerima. Keskus tegutses Pirital 1996. aastani, seejärel viidi see üle Mustamäele.

1990ndate esimesel poolel asus komandos tuukriüksus. Tuukrid käisid tööl koduvalve alusel. Depoos seisis Venemaal valmistatud spetsiaalne tuukriauto. Tegelda tuli kõigea – küll inimeste, küll asjade otsimisega. Peamiselt abistati politseid. Näiteks otsiti kaks päeva Pirita jõest asitõendeid, mille üks kurikael koos kilekotiga politsei eest pagedes sillalt alla oli visanud.

VÄLJAKUTSED PEEGELDAVAD ELUOLU

Ühelt poolt asub Pirita komando linnaosa väljakujunenud ja heakodanlikus elurajoonis, samas lõikab väljasõidupiirkond ka Lasnamäe. Uuemal ajal peab komando teenindama Viimsi poolsaare uusasumeid. Lähedal lookleb Pirita jõgi, kiviviske kaugusele jääb mererand. Vaatamata jõe ja rannaala lähedusele pinnaltpäästetuseid ülemäära ei tule, peamiselt sõidetakse Lasnamäe korteritulekahjudele, kevadel ka lugematutele kulupõlengutele endiste mikrorajoonide tühermaadel. Viimsis ja mujal uusasumites on tulekahjusid väga harva.

Koduselt Piritalt saabuvad väljakutsed peegeldavad ilmekalt aedlinna eluolu. Enamikul juhtudel on helistaja mõni pahane kodanik, kes kutsub tuletõrje aias oksa põletavale naabrile. “Eks see näitab, kuidas üleaedsed parajasti omavahel läbi saavad,” muigab Lõiv.

Kasvavad uusasumid tekitavad päästjatele vahel ka peavalu. Mitte et väljakutseid oleks rohkem, vaid pahatihti ei jõua kaardimeistrid kinnisvaraarendajate tööle järele ning tihti juhtub, et autojuht ei tea, kus üks või teine tänav asub. Samuti on probleeme puuduvate majanumbri-

tega. Muret teeb ka piirkonna veevarustus. “Trassis ei ole piisavalt vett suuremate kustutustööde jaoks. Kui on sajane magistraal, siis ilma paakautota ei tee midagi,” ütleb Lõiv.

Uutesse elupiirkondadesse sissepääsuga operatiivautodel siiski probleeme pole tekkinud. On küll n-õ tarastatud piirkondi, kuid värvavad on päästjate saabudes alati kiiresti avatud. Autojuhid on üldiselt ümbruskonna eripäradega kursis – mitu vahtkonnameest on siinsed püsielanikud.

MATI NUUDE TÖÖTAS TULETÕRJES

Pirita komandost on tulnud hulk praeguseid kõrgeid päästetöötajaid – see on hüppelauaks olnud paarile tänasele Põhja keskuse operatiivkorrupidajale. Mõni aeg on komandos tuletõrjajana töötanud Lõuna-Eesti keskuse päästetööde teenistuse juht Mart Haljaste, Lääne keskuse koordineerimise teenistuse juht Priit Laos, Põhja keskuse päästetööde teenistuse juhi asetäitja Raoul Raidna ja kriisireguleerimisbüroo juhataja Marek Danilson.

Prominentseim Pirital tuld kustutanud mees on tänaseks manlasse varisenud legendaarne trubaduur ja endine raskejõustiklane Mati Nuude. Nuude töötas pärast tippspordist loobumist komandos tuletõrjajana seni, kuni otsustas lõplikult lauljakarjääri kasuks. Tipp-sportlasi on komando palgalehel olnud teisigi. Nii töötas Pirital koos Nuudega samuti raskejõustiklane Olav Kool, kes 1966. aastal tõstis esimese eestlasena kolme tõstega üles 500 kilogrammi.

Kooli ja Nuude kohta räägiti, et kui nemad ühes vahetuses on, siis pole rohkem mehi vajagi.

Pirita komandos oli sport au sees ja seda soositi igati. Profisportlasi oli nõukogude ajal komandos peale Nuude ja Kooli veelgi. Näiteks Eesti kuulsamaid kümnevõistlejaid Uno Palu, kes 1956. aasta Melbourne'i olümpiamängudel saavutas kümnevõistluses 4. koha.

Tihti figureerisid mehed üksnes tuletõrjevalitsuse palgalehel, tegeliku töö tegid pidevalt võistlustel ja treeninglaagrites viibivate sportlaste eest ära teised. Teada on ju-

b tuletõrjesse rohkem naisi

Fotod: Ants Raava, Põhja-Eesti Päästkeskus

TEISED KOMANDOST:

- Põhja-Eesti Päästkeskuse päästetööde teenistuse juhi asetäitja **Raoul Raidna**: "Pirita komando asub otse männimetsa all, kus on sportimiseks mõnusad jooksurajad. Kilomeetrite arvu poolest on Pirita suure väljasõidupiirkonnaga – nemad teenivad peale terve Viimsi poolsaare ka osa Lasnamäest."
- Päästkeskuse koolitusspetsialist **Deniss Pervunin** (töötas varem Pirital päästjana): "Tööst vabal ajal võis komando terrassil isegi grillida – selliseid tingimusi mujal naljalt ei leia." Pinnalpääste alal hästi orienteeruv mees meenutab juhtumeid, kus oli vaja jõe jääpankadel lõbusõitu tegevaid lapsi kaldale tuua. Enamasti olid nad juba teisele kaldale triivunud ja midagi tõsist õnneks ei juhtunud. Kord aga tuli pinnalpääste õppuse ajal väljakutse merre kinni külmunud luikede päästmiseks. Otse õppuselt päästeoperatsioonile sõitmist tuleb üldiselt harva ette.

hus, kus pidevalt treeningutel viibiv suusaspordlane ei tulnud viis kuud palga järele.

Praegu sellisel tasemel spordimehi komandos pole, küll aga täidavad kõik usinasti tuletõrjuja-päästjale esitatavaid füüsilisi normatiive, kasutavad jõusaali ja mängivad lauatennist. Endise spordimehena mõõnab Lõiv, et entusiasm ja töökoha toetust tipptasemel spordile jääb tänapäeval väheks.

Komandos töötab praegu üle kolmekümne mehe. Valvevahetuse ajal on auto peale panna keskmiselt neli meest. Tehnikast on meeste kasutada põhiauto Scania, Sisu paakauto ja Mercedesee voolikuauto.

Minu külastuse ajal käivad komandos parajasti voolikute hooldustööd. Veebruarist alates on komandos ainulaadne voolikupesumasin ning nüüd käivad kogu linna voolikud siit läbi. Masina tööpõhimõte sarnaneb pesumasina, kuid erinevalt koduses majapidamises olevast abimehest ei alusta see masin ühe tsükli lõpetades ise järgmist, vaid operaator peab masina taas ümber seadistama. Tunnis peseb masin keskmiselt kuus voolikut.

PIKIMAD TÖÖPÄEVAD ON KEVADEL

Komando staažikamad mehed on Urmas Kütt, kellel on kõige pikem teenistusaeg, seejärel Aivar Juha, kes on komandos töötanud üle 20 aasta. Sama pikk teenistusaeg on selja taga rühmapealikel Uku-Jaanus Saarel ja Meelis Metsikul. Kõige vanem mees on 66-aastane Enn Virupalu, kes oma füüsilise vormiga ka endast parkümmend aastat noorematele silmad ette annab. Komandopealiku sõnul võib teda normatiivide täitmise poolest noorematele eeskujuks tuua.

Erinevalt komando juhtkonnast on vahtkondade koosseis aastaid püsiv olnud. "Läbi käivad meil siit vaid sisekaitseakadeemia õppurid, ülejäänud mehed on kindlalt paigal. Vahtkonnad katsun ikka samad hoida. Tulekahjul on tähtis õlg-õla tunne, teist meest pead tundma," ütleb Lõiv.

Kõige pikemad tööpäevad jäävad meestel loomulikult kevadesse. Siis tuleb teinekord hommikust õhtuni Scania väljas olla ja kulu kus-

tutada. 30 väljakutset päevas pole haruldane asi. Kulu kustutamas käiakse peamiselt Pirita ürgorus ja Lasnamäe tühermaadel. Lõiv ei mäleta, et tema ajal veel Pirita ürgorg, Iru mäed või Tondiraba oleksid roheliseks jäänud. Enne see probleem ilmselt ei lahene, kui piirkonnad täis ehitatakse. Seni tuleb kevad alati kuluga, muigab Lõiv.

UUED PRITSUMEHED KASTETAKSE MÄRJAKS

Pirital, nagu teisteski komandodes, ootab uusi mehi ristimistava. Värsked kolleegid kastetakse esimesel suuremal tulekahjul joatorust märjaks. Hiljuti tuli ristimine vastu võtta äsja komandosse tööle tulnud sisekaitseakadeemia lõpetanul.

Ristimise kohta lähemalt uurides selgub, et tegu on juba vana traditsiooniga. Lõiv ise ristiti noore tuletõrjekomandörina Kadriorus õpustel ajal. Kuna väljas oli parajasti südatalv, ei olnud veesahmakas selga just kõige mõnusam tunne.

Ekstreemsematest päästeoperatsioonidest meenuvad muidugi kassipäästmislood. Kõrgel puuvõras kräunuva kodulooma alla toomiseks on lisaks teistele lahingmasinatele kesklinnast suur redelgi välja saadetud.

On olnud ka juhtumeid, kui purjus soomlane helistab päästjad välja kõssitava kajaka peale, keda ta ekslikult vigaseks luigeks peab. Tuletõrjujad on käinud ka Lasnamäe rõdul mesilassülemit maha võtmas.

Avariikohale päästjaid palju ei kutsuta, vahel tuleb neil välja sõita Merivälja teel või Pirita ringrajal juhtunud õnnetustele. Rohkem kui liiklusavariidid, valmistavad Pirita päästjatele peavalu aedlinna kitsad ühesuunalised tänavad, mille servad on õhtutundidel elanike masinaid tihedalt täis pargitud.

Kui Lõivu käest küsida, mis võiks teisiti olla, siis tuleb vastus kiiresti: "Naistuletõrjujaid võiks rohkem olla! Vene ajal oli naisi isegi komandopealike hulgas, eriti rajoonides – ideaalselt said hakkama!" Avaldan kahtlust, kas naised päästetöötajate füüsilisi normatiive ikka täita suudaksid. Lõiv märgib selle peale, et akadeemiast tulevad noored naispraktikandid annavad mõnele mehele silmad ette.

Alarmsõiduki juhtide koo

Riho Sõmermaa

Lõuna-Eesti Päästkeskuse päästetöödeteenistuse juhi asetäitja, alarmsõidu koolitusinstruktor

Suurekasvulist hiiglast meenutav päästeauto koos kolme meeskonnaliikmega kogub aeglaselt tempot – 18 tonni liikuma saamine võtab aega. Autojuht on kogenud liikleja, ta aeglustab enne pööret pisut kiirust ning keerab rooli sujuvalt kurvi suunas. Kõik laabub kui õlitatult. Kuid kurvi keskpaigas on tunda mis-kiit kummalist sõiduki käitumises ning juht püüab aimata millega tegu. “Rattad justkui ei kannu,” jõuab ta veel kaaslastele lausuda ning siis see algab. Auto ei kuuletu enam juhile ning vaatamata tema püüdlustele sõidujoont säilitada, tormab see otsejones kurvi väliskülje suunas. Kõik need tonnid oleksid justkui vabadusse pääsemas ning sõidukit endaga kaasa rebimas. Viimases hädas vajutab juht piduripedaali, reisijad klammerduvad käepidemete külge... Sellisel võiks alata väga-ki kurva lõpuga lugu. Seekord läheb aga kõik õnnelikult, sest tegevus toimub õppesõidu väljakul ning erkpunaste koonustega märgistatud kurv on näitlik. Käimas on alarmsõiduki juhtide koolituskursus.

Autojuhtide väljaõppe vajalikkuses ei kahtle enam keegi. Alljärgnevalt kirjeldame, milline on kursuste kõõgipool ning kuidas asi koolitaja poolt vaadatuna välja näeb.

Alarmsõidukoolitusega päästeteenistustes tehti algust neli aastat tagasi. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium väljastas esimesed koolitusload Tallinna TPA ning Tartumaa Päästeteenistusele. Hiljem lisandus neid veel, teiste hulgas ka Väike-Maarja Päästekool. Siinkohal tuleb tunnustada neid Päästeameti juhtivametnikke, kes mõistsid seda, et arvesse võttes päästeala spetsiifilisust ning väga suurt hulka autojuhte, tuleb luua omad koolitustingimused. Otsus ametkonnasiseseks koolituseks oli ainuõige ka materiaalse ressursi säästmise seiskohalt. Päästeameti poolt käivitatud koostöö Kuopio Päästekooliga instruktorite ettevalmistamiseks polnud mitte odav projekt, kuid need kulutused on end ammu ära tasunud. Piisab vaid vör-

relda päästeasutuste koolitusvajadust ning vastavat teenust pakkuvate firmade hinnakirja (keskmiselt viis tuhat krooni inimese kohta) ja numbrid räägivad iseenda eest. Lihtsustamaks arvutusi võib lisada, et endise Tartumaa Päästeteenistuse ning nüüdse Lõuna-Eesti Päästkeskuse poolt korraldatud koolitustel on osalenud kokku 398 alarmsõiduki juhti. Suurusjärgus sama palju inimesi on osalenud päästekooli poolt korraldatud kursustel, kus lektoriteks samad inimesed. See on aga vaid rahaline mõõde, hoopis hinnalisem kokkuvõtte tuleb sellest, mida saame juhtumata õnnetustest koos võimalike tagajärgedega. Selle väite illustreerimiseks on kohe varnast võtta hea näide päästetõstuk “Bronto” kohta. Nimelt avastasime Tartus, Raadi lennuväljal sõiduharjutusi tehes, et teatud liikumistrajektoril ning kiirusel on see kogukas sõiduk üsnagi raskesti juhitav. Kui autojuht teab neid probleeme, siis oskab ta ohuolukordi ennetada ning hirmkallist tehnikat ning hindamatuid inimelusi säästa.

Siin peitubki üks vägagi oluline erinevus päästeasutuste poolt läbiviidava ja sisseostetava koolituse vahel. Reeglina teostavad eraautokoolid sõiduharjutusi vaid kergete sõiduautodega, paraku pole selline ettevalmistus meie autojuhtidele küllaldane. Tehnika liigitus päästeasutustes on maasturitest kuni paak- ja redelautodeni välja ning igal nendest on omad iseärasused ja eripärad. Lisaks veel Teede- ja sideministri 4. aprilli 2001. a määrusest nr 33 tulenev nõue, et sõiduõpetaja peab omama ise alarmsõidu kogemust.

Eelmainitud määrusega on kehtestatud ka väljaõppe maht ja sisu. Konkreetse kursuse plaan sõltub sellest, kas tegemist on täiendus- koolitusega alarmsõidukogemusega juhtidele või algkoolitusega neile, kellel vastav kogemus puudub. Sihtgrupist sõltub kursuse pikkus ning ka teemade käsitus.

TEORIAL SUUR OSAKAAL

Koolitajana tunnetan kursuslaste seas väikest pettumust (hiljem läheb see muidugi üle), kui neile saab selgeks, et olulises mahus toimuvad õppetunnid õppeklassis.

Fotod tänava juhtunud avariidest päästeautodega.

Praktiliste sõiduharjutuste käigus tekitatakse juhtidele erinevaid liiklussituatsioone, mis eeldavad enamasti head autotunnetust ning vilumust.

Üllatus on mõistetav, sest tulles kursusele, milles lubatakse sõiduõpet, võiks ju tõesti loota, et klassi ette astub ketsidega rallikinnastes mees ning õpetab kõiki autoga kahel rattal sõitma. Tegelikult pole seda kunagi olnud ega saa kunagi ka toimuma. Oluline on panna autojuht kõigepealt mõtlema ja alles siis tegutsema ehk ühtseks läbivaks jooneks on turvalisus, ohutus ja professionaalsus.

Kursusel käsitletavate teemade detailne ülevaade nõuaks rohkelt ajakirjaruumi, seega toon siin vaid mõned näited: alarmsõitu puudutav seadusandlik regulatsioon, nõuded eritalitussõidukitele ning erisignaalseadmete kasutamine, autojuhi töökoha seadistus ning juhti mõjutavad tegurid, sõidukite turvasaadmed, sõidukitele mõjuvad jõud, kiiruse valik ja pidurdusteekond, juhtimisvõtted ekstreemolukordades jne. Täiendavate teemadena teeme juttu juhtimist parendavate lisaseadmete tööpõhimõtetest ning toimest (veojõukontroll, pidurite blokeerumisevastased seadmed), diferentsiaalide lukustamise mõjust sõiduki juhitavusele, vintside kasutamise ohutusreeglitest ja nii mõnestki huvitavast ning vajalikust millega juhid kokku võivad puutuda.

lituse köögipool

Praktiliste sõiduharjutuste käigus tekitatakse juhtidele erinevaid liiklusesituatsioone, mis eeldavad enamasti head autotunnetust ning vilumust. Samas pakub praktikal eelnev juhtimisvõtete koolitus tihti ka staažikatele autojuhtidele avastamisrõõmu. Nimelt oleme kursustel pörkunud probleemiga, mis seotud erinevatel aegadel valitsetud sõiduõpetuse trendidega. Paar näidet: nõukogudeaegse autokooli sõiduõppes oli normiks jõuülekande kasutamine libedaga pidurdamisel, samas teatud tingimustel tuleb kasuks sellest loobuda. Seletus lihtne – ilma veojõuta (siduripedaalile vajutades) ei ole vedava ja veetava telje ratastel erinevat pöörlemistakistust. Või oskus saavutada piduripedaaliga õigel manipuleerimisel maksimaalne hõõrdetegur, mis lühendab omakorda sõiduki pidurdusteekonda märkimisväärselt. Praktiliste sõiduharjutuste käigus märkavadki kursuselased tihti, et sõiduk võib nende jaoks harjumatu te sõiduvõtete kasutamisel hoopis paremini juhitav olla.

Samas, ega koolitaja alati loodagi, et aastatega juurdunud sõiduvõtted juhtidel koheselt muutuksid, oluline on ikkagi anda teadmisi alternatiivsete võimaluste kohta.

Enne talvise hooaja algust võiksid autojuhid praktiliste harjutustega oma professionaalsust täiendada.

Lõppeesmärgiks on ju kontrolli säilitamine sõiduki juhitavuse üle ja kui juht seda suudab, siis on ta tõenäoliselt valinud sobivaimad võtted. Sellega seoses meenub üks eakas kursuslane, kellel juhistaazi pea samapalju kui koolitajal eluaastaid. Peale pingelisi katsetusi oli maakeelseks hinnanguks: "iks uus omma paremb". Millist tunnustust siis koolitajana veel tahta!

ENNE TALVE TASUB HARJUTADA

Looduses on näha esimesi märke saabuvast sügisest ning kaugel need esimesed libedadki enam on. Arvestades viimasel ajal sagenenud vahejuhtumeid (loe: avariisid) pääs-

tetehnikaga, oleks kohane juhtidele põhilised alarmsõidu alused ning roolikeeramise põhited meelde tuletada. Paraku pole võimalik ajakirjaartikli kaudu sellist nõu anda, millest ka reaalselt kasu sünniks. Sõiduvõtteid saab õppida ikkagi seal, kus mootorimüra kuulda on. Üks nõuanne siiski, mida oleme koolitajatena alati ka propageerinud: enne talvise hooaja algust võiksid autojuhid praktiliste harjutustega oma professionaalsust täiendada. Üks võimalus oleks päästekomando perioodilise väljaõppe planeerimisel lisada kavasse autojuhtide tarvis ka mõned praktilised õppetunnid. Sõiduharjutusteks sobiliku avarama kõrvalise teelõigu või platsi leiab hea tahtmise korral ikka ning võimalusel ei ütleks abist ära ka instruktorid (vähemasti sõiduharjutuste skeemid, trajektoorid ning harjutuste piirkiiruste tabelid saaks neilt ikka, rääkimata rajatähistest). Olen kindel, et alarmsõidukijuhi koolituskursusel osalenud töötajatele meenuvad sõiduharjutuste skeemid ruttu, sest eksamiärevus kursuse lõpetamisel ei lähe reeglina meelest.

Tean, et selline ettepanek sunnib mõnda ametnikku kulude kohapealt kulme kergitama, aga siiski, paar-

kümmend liitrit küttekulu õigustab end kindlasti, sest autod ja inimesed jäävad ju terveks.

Liiklemisest veel: eredate värvidega erimärgistatuna paistavad päästesõidukid kaaskliiklejatele hästi silma, nii inimesed nendes sõidukites kui ka juhtide sõidumaneer. Jutt ei käi ainult sõidust sündmuskohale alarmseadmeid kasutades, vaid ka sealt tavaliiklejana tagasi sõitmisest. Püüdkem olla väärikad ning arvestagem teiste liiklejatega. Liikluseeskirjaga on sätestatud, et sõidukijuhid ja jalakäijad ei tohi takistada erisignaalseadmeid kasutavate alarmsõidukeid nende liikumisel, samas pole aga kuskil kirjas ega saagi kunagi kirja panna seda, millal nad neid sõidukeid märkama peavad! Seega – kui alarmsõidukijuhile mingil hetkel tundub, et kõik teised liiklejad talle justkui nimelt eesõigust ei anna ning kui tema sõiduki eest ärahüppavatele jalakäijatele võiks hüpepikkuse eest stiilipunkte andma hakata, on midagi väga valesi läinud. Ohu ja ohutuse vahel on üks õbluke mõtteline joon, mida juht peab tajuma ning millest ta ei tohi üle astuda. Teisel pool joont võivad tagajärjed olla pöördumatud, neist on enamasti lugeda ajalehtede krimibrüügis.

RUBRIIK: UUED PÄÄSTEVAHENDID

Päästeamet soetab tänavu 65

Selles ja järgnevas "Häire 112" ajakirjades tutvustame lähemalt uut päästevarustust, mida oleme riikliku siseturvalisuse tõstmise nimel soetanud ja lähiajal juurde ostmas.

KUNO TAMMEARU

Päästeameti päästetööde osakonna juhataja

Riigi viimaste aastate majandusedu loob head eeldused soetamiseks uusi päästevahendeid, mis aitavad oluliselt parandada päästetöödeteenust, tagavad suurema ohutuse päästjatele ning loovad meie töös täiendavaid võimalusi. Uute sihtide ja võimaluste paremaks planeerimiseks on koostatud valitsusala arengukava (VAAK), millega määratakse siseturvalisuse areng järgmiseks kolmeks aastaks ning kus on kajastatud ka päästeala eesmärgid ja konkreetsed tegevused. Kõik see on loonud võimalused meie valdkonna edukaks ja süsteemseks arenguks.

Nagu meie töös, nii on ka arengukavas kesksel kohal inimene. Meie poolt pakutav päästeteenus peab olema kõigile kättesaadav, operatiivne ning professionaalne. Arengukava kohaselt tuleb päästeteenuse võimekust tõsta ning selle põhjal on koostatud ka eelarvestrateegia. Eelarve koostamisel jälgitakse väga täpselt, et püstitatud eesmärgid saaksid ka rahaliselt kaetud. Tulemuse saavutamiseks ning eesmärkide täitmiseks peame soetama uusi vahendeid, koolitama oma teenistujaid ning koostama toimingute määratlemiseks regulatiivakte (määrused, peadirektori käskkirjad, juhendid jne).

Päästeala arengukavast tulevalt, koostatakse iga-aastased täpsemad päästetööde valdkonna tööplaanid, millest lähtuvalt pannakse paika hanke- ning koolitusplaanid. Antud plaanid on päästkeskustega eelnevalt läbi räägitud ning soovitud tulemused kokku lepitud. Põhiline suund on see, et päästetöödeteenus üle Eesti oleks ühesugune ja päästkeskused võtaksid uued tegevused ja vahendid ühtmoodi kasutusse ning loomulikult tõhustaksid ka juba olemasolevaid tegevusi.

Arengukavas püstitatud eesmär-

kide saavutamiseks on 2007. aastal oluliselt suurendatud päästetööde tõhustamiseks mõeldud eelarvet. Tänavu on Päästeameti päästetööde osakonnale erinevateks soetusteks eraldatud kokku 65 miljonit krooni, millest 38 miljonit moodustavad investeringud ning 27 miljonit krooni majandusrahad. Eelpool kirjeldatud summad sisaldavad teatud määral ka eelmisest aastast ületulevaid eelarvelisi vahendeid. Mõningast lisa on tulemas ka 2007. aasta riigi lisaeelarvest.

Investeeringute alla käivad vahendid, mille ühe ühiku või komplekti hind on suurem kui 30 000 krooni + käibemaks (näiteks autoredel, õlitõrjeseadmed, keemiapääste varustus, ATV-d, tuletõrjepumbad, pinnaltpäästetapaadid, hüdrauilised päästevahendid, redelid jms) Majanduskulude alajaotusse liigituvad vahendid, millede ühe ühiku või komplekti hind jääb alla eelpool mainitud summat (näiteks kustutusriietus, kiivrid, vaheriieetus, hingamisaparaadid, väikesed suruõhukompressorid, uute põhiautode varustus, pinnaltpääste varustus jms)

Lisaks sellele oli käesolevaks aastaks planeeritud 33 miljonit krooni investeringuid Euroopa regionaalarengufondist, mida saame siiski kasutada alles järgmisel aastal, kuna selle summa kasutamine nõuab väga paljude protseduuride läbimist.

Investeeringute sees on ka Keskonnainvesteeringutekeskusest saadud 3,16 miljonit krooni õlitõrjevahendite soetamiseks, mille saamiseks kirjutas Päästeameti päästetööde osakond edukaks osutunud projekti.

Tänu eelarve suurenemisele saame lahendada probleeme, mis on olnud aastaid valuküsimuseks.

UUED TULETÕRJEVOOLIKUD JA ÜHTNE STANDARD

Sellel aastal oleme astumas tõsiselt kvalitatiivset sammu voolikumajanduses. Kui meil on olemas kaasajased põhiautod, siis peavad ka

ATV 4x4 kustutussüsteemiga

BV ja keskmine taara

Uued ATV-d on aga varustatud madal- ja kõrgsurvepumbaga ning veavad kaasas 300 liitrit vett. Nendega saab efektiivselt ja pikaajaliselt tuld kustutada ning need pääsevad juurde ka raskesti ligipääsetavatesse põlengukohtadesse.

voolikusüsteemid vastama tänapäeva standarditele. Tänavu ostab Päästeamet 124 kilomeetrit erinevaid voolikuid (42-mm voolikuid 30 km; 52-mm voolikuid 30 km ja 75-mm voolikuid 64 km), uued voolikuliitmikud ja täiendavalt juurde voolikuarmatuuri. Pärast seda läheb Eesti päästeteenistus igapäevaselt kasutatavate voolikute osas üle ühtsele voolikustandardile ning võtab kasutusele ühtse tuletõrjeliitmike standardi GOST ehk päästjate keeles Bogdanov (v.a üle 150-mm läbimõduga voolikud). Sellega lõppevad probleemid, kus sündmuskohal ei saa komandod erinevate liitmike kasutamise tõttu ühendada oma voolikuid ilma vahetükkideta.

Kogu olemasolev voolikubaas, mida on kokku sadu kilomeetreid, läheb testimisele. Selleks ostetakse tänavu kaks voolikuhooldusseadet,

miljoni krooni eest uut tehnikat

Uued ATV-d on aga varustatud madal- ja kõrgsurvepumbaga ning veavad kaasas 300 liitrit vett. Nendega saab efektiivselt ja pikaajaliselt tuld kustutada ning need pääsevad juurde ka raskesti ligipääsetavatesse põlengukohtadesse. ATV-ga saab märkimisväärselt vähendada põhi- autode suurt ülekoormust kulupõletamise kõrgajal ja päästjate füüsilist energiat. Päästkeskused peavad need masinad järgmisel aastal täiskoormusega tööle rakendama.

Sel aastal ostime ka kaheksa kahekojalist 4x4 ATV-d ning saime Piirivalvelt neli vähepruugitud samasugust masinat lisaks. Need on mõeldud sündmuskohal luure ja logistikaülesannete täitmiseks. Lääne meestel on ka nende ATV-de jaoks välja töötatud sobilik tulekustutusüsteem, mis suurendab märkimisväärselt tavalise ATV kasutusvõimalusi ja lihtsustab oluliselt päästjate tööd kulupõlengutel.

Tulevikus plaanime võtta metsa- ja pinnasetulekahjudel kasutusele ka kastiga maasturid.

LOGISTIKASEADMED

Suure ja mastaapsete metsa- ja rabatulekahjude kustutamiseks, õli- reostuse likvideerimiseks ning muudeks suureulatuslikeks päästetöödeks vajame head logistikasüsteemi. Selleks tuleb arendada ja täiustada laosüsteemi, transpordisüsteemi varustuse ja tehnika vedamiseks sündmuskohale ning kiiret ja hästi toimivat süsteemi sündmuskohal vajalike vahendite laiali transportimiseks. Seda kõike tuleb teha võimalikult kiiresti ning minimaalse inimjõu kuluga.

Selle eesmärgi saavutamiseks võtsime aluseks sõjaväe ja NATO analoogsed logistikalahendused. Logistikasüsteemi arendamisel on meile toeks olnud kaitsejõudude logistikasakonna inimesed.

Soetatud ATV-d on üheks osaks nimetatud logistikaahelas. Selle programmi raames ehitasime ümber ka Rootsi jalaväetransporditööriid BV206, mille järelkärule paigaldasime konteiner vahetusüsteemi. Lisaks soetame vajalikud konteinerid. Neid ümberehitatud BV206-tüüpi masinaid on praegu Eestis viis. Ühe niisuguse masina ümberehitus maksab pool miljonit krooni.

Tänaseks on otsustatud kasutusele võtta ühtne transporttaara, mis koosneb kolmest erimõõdulisest taarast. Esiteks suur taara – konteinerplatvorm (mõõtmed 5,5 m x 2,5 m), mis on ettenähtud väiksema taara (mahutab kolm keskmist taarat) transpordiks või muude spetsiaal-konteinerite, nagu näiteks vahu-, keemia- ja metsakustutuskonteineri jms transportimiseks sündmuskohale.

Antud süsteem aitab märkimisväärselt raha kokku hoida, kuna kaob tarvidus osta suurel hulgal spetsiaalautosid. Konteinersüsteemid on sobilikud eelkõige suureulatuslike ning pikaajaliste päästetööde teostamiseks, nn kiirete päästetööde läbiviimisel neid kasutada ei saa.

Teiseks võtsime kasutusele keskmise taara (BV206 taara), mis mahutab omakorda kolm euroaluse mõõtu väiketaarat. Viimane peab aga mahutama omakorda ATV 6x6 ning Argo 8x8 veokasti (mida eelmisel aastal soetati 4 masinat).

BV206 konteiner vahetusüsteemiga on võimalik keskmist taarat peale võtta nii maapinnalt kui ka kuni 1,8 m kõrguselt kastist. Sinna saab laadida väikest taarat või muid vahendeid otse järelehaagiselt või veoauto kastist. Tänu adapteri kasutamisele statsionaarse töstekonksu asemel saab keskmist taarat BV206 peale laadida mõlemalt poolt.

Kõik kolm erineva suurusega taarat sobivad omavahel kokku (väiksemat taarat saab paigutada suuremale). Kui eelnevalt on väike taara komplekteeritud, näiteks voolikute või õlitõrjevahenditega, siis muutub sündmuskohal päästevahendite laialivedu oluliselt kiiremaks, lihtsamaks ja seda saab korraldada kordades väiksema arvu inimestega. Väikese taara paremaks ja kiiremaks laadimiseks nii sündmuskohal kui ka logistikakeskuses on tarvilik juurde soetada töstuklaadureid.

Lisaks saab nende logistiliste vahenditega oluliselt lihtsustada ka muude asjade transporti sündmuskohal, olgu selleks siis päästjate poolt kokku korjatud naftasaadused või toit tööloikudes.

JÄRGMISES HÄIRE 112 NUMBRIS ON VAATLUSE ALL SOETATUD JA SOETAMISEL OLEVAD ÕLITÕRJE-, KEEMIA- JA VEE-PÄÄSTEVAHENDID.

BV206

ATV 6x6

Suur taara

Väike taara

mille saavad Ida- ja Lõuna-Eesti Päästkeskus. Eelmisel aastal osteti esimene selline seade Põhja-Eesti Päästkeskusele ning tuleval aastal hangitakse see ka Lääne-Eesti päästjatele. Kuigi üks selline seade maksab 2,3 miljonit krooni, on see investeering äärmiselt oluline, sest võimaldab meil esmakordselt oma voolikuid nõuetekohaselt testida ning hooldada. Pärast testimist kantakse kehvast seisust voolikud maha ning ülejäänud praegu kasutatavatest voolikutest suunatakse reservi, näiteks metsatulekahjude tarvis.

Tulevast aastast hakkavad päästkeskused oma voolikuid tsentraalselt haldama ja nende üle arvestust pidama. Iga voolik saab numbri ning selle kohta on võimalik välja võtta kogu kasutamise ajalugu.

Voolikute puhul on tegemist ikkagi kalli ning väga olulise inventariga,

millest sõltub väga suurel määral päästetööde teenuse kvaliteet, päästjate ohutus ning töömugavus. Voolikusüsteemidele ja nende hooldusseadmetele kulutatakse tänava kokku ligi 10 miljonit krooni.

ATV-D JA NENDELAADSED SÕIDUVAHENDID

Kergendamaks ja kiirendamiseks päästjate tööd igakevadistel kulupõlengutel ja raskesti ligipääsetavate maastikutulekahjude kustutamisel, soetati tänava Lääne-Eesti Päästkeskuse initsiatiivil 10-le 6x6 ATV-le kulu- ja maastikutulekahjude kustutussüsteemid. Antud süsteemid said ka Pärnu meeste poolt komplekteeritud ning kõikidele ATV-dele paigaldatud. Kaks sellist süsteemi said oma ATV-dele nii Põhja- kui ka Lääne-Eesti Päästkeskus ning kolm Ida- ja Lõuna-Eesti Päästkeskus.

Tuletõrjeautod MAN alustel

Veebruaris sai Põhja-Eesti Päästkeskus esmakordselt Eesti tuletõrjeautode ajaloos MAN alusele valmistatud tuletõrje. Siinkohal on põhjust tutvustada MAN alusel ehitatud tuletõrjeautode varasemat ajalugu.

Heikki Perli

Paljudele on teada, et lühend MAN tähendab Maschienenfabrik Augsburg Nürnberg (masinavabrik Augsburgis Nürnbergis – mõlemad Saksamaa suured linnad). Firma moodustati 1898. aastal kahe masinaehitustehase ühinemisel, millest üks, Ludvik Sanderi 1840. a asutatud asus Augsburgis ja teine, Johann-Friedrich Kletti 1841. a asutatud Nürnbergis. Lühendit MAN hakati kasutama 1904. a. Masinavabriku põhitoodanguks olid aurumasinad, vedurid, vagunid, trammid, raudteerööpad, auruturbiinid ja muu raskest rauast ehitatud traditsiooniline toodang. Lühendi "MAN" kasutusevõtuaastal oli firma tootmisse juurutanud juba diiselmootorid. Nimelt töötas firmas konstruktorina Ruldolf Diesel, kes sai 1893. a patendi neljataktilisele (hiljem tema nime kandvale) diiselmootorile.

1908. a õnnestus ehitada kerge kiirekäiguline diiselmootor, mis paigaldati Šveitsi firma Saurer iseliikuvale alusele. Oli sündinud diiselmootoriga auto. Koostöö firmaga Saurer jätkus ning 1915. a algas firma MAN Lindaus olevas tehases veoautode MAN-SAURER ehitamine esialgu Saureril omandatud litsentsi alusel.

ESIMENE VEOAUTO 1915 AASTAL

Esimene MAN veoauto valmis 12. juulil 1915. Veel samal aastal viidi veoautode tootmine üle Nürnbergi. Esimesel aastal valmis 123 veoautot, neist viis Nürnbergis. Sellega sai hakkama üks meister ja 40 töölit. Järgmisel, 1916. aastal tegeles veoautode ehitamisega juba 15 meistrit, 63 õppinud töölit ning 98 abitöölit. Firmas MAN kõigis tehastes oli kokku üle 10 000 töötaja.

21. märtsil 1916. a valmis Ulmi linnas, tuntud tuletõrjehnika firmas C. D. MAGIRUS esimene tuletõrjeauto MAN-Saurer alusel. See oli neljajätkuline redelauto DL-25, mis ehitati Chemnitzis linna (SDV ajal tuntud kui Karl-Marx-Stadt) kutselisele tuletõrjele. Alus oli 3,5-tonnise kandevõimega, neljasilindrilise 45-hobujõulise võimsusega bensiinimoo-

Magirus DL 25 redelauto, valminud 21.03.1916.a. – esimene tuletõrjeauto MAN – Saurer alusel.

Bayreuthi vabatahtlikule tuletõrjele 3.08.1922.a. MAN mudel 3Zc alusel firmas C.D. Magirus valminud autoprits (põhiauto) KS-15.

toriga, millel oli kardaanülekanne, täiskummrehvid ning mille kogukaal oli 5755 kg. Veel samal aastal, paar kuud hiljem, ehitati Chemnitzis linna kutselisele tuletõrjele sama tüüpi alusel tuletõrje autoprits (praeguses mõistes põhiauto). Ümberehitus tuletõrjeautoks tehti Jöhstadi linnas asuvas tuletõrjehnika tehases E. C. Flader. Selles ettevõttes valmistatud tuletõrjeautosid ning mootorpritse oli ka ennesõjaaegses Eestis, kuid mitte MAN alusel. Eelmainitud autopritsil oli Fladeri firmas valmistatud tsentrifugaalpump tootlikkusega 1500 l/min, väike veepaak, voolikuvärtnad ning lahtine kere meeskonnale.

Chemnitzis linna tuletõrje omandas veel Esimese maailmasõja lõpus 1919 -1920. aastail viis MAN alusel tuletõrjeautot. Seekord oli tegemist tüübiga AMV, kusjuures tuletõrjeautodeks ehitati nad jälle E. C. Fladeri tehases. Peale kahe

autopritsi ehitati üks "pioneerauto" (praeguses mõistes päästeauto), üks meeskonnaauto ja üks tuletõrjeauto. Viimane oli ettenähtud sõiduks linnast väljapoole kuni 30 km ulatuses, sellel oli tsentrifugaalpump tootlikkusega 1500 l/min ja suur hulk voolikuid (1200 m). Auto meeskond koosnes viiest liikmest, auto mootori võimsus oli 45 hj.

ESIMENE VÄLISTELLIMUS

Aastatel 1921-1922 jätkustuletõrjeautode ehitus MAN alustel. Firma C. D. Magirus ehitas neid nii Augsburgis kui ka Müncheni tuletõrjele. 27. jaanuaril 1922. aastal valmis firmas C. D. Magirus esimene MAN alusel tuletõrjeauto välisellimisel. See oli redelauto DL-25 3,5 tonnise kandevõimega MAN 3Zc alusel. Nimelt tellis Tšiilis asuv Valparaiso linn (suuruselt teine linn Tšiilis) neli MAN alusel tuletõrjeautot oma kutselisele tuletõrjele. Peale eelpoolnimetatud

redelauto asemele telliti veel üks redelauto DL-26 Karlsruhe asuvalt tuletõrjehnika firmalt C. METZ, mille aluseks kasutati samuti MAN 3Zc. Lisaks kahele redelautole telliti veel kaks autopritsi MAN 4Zc (kandevõime 4 tonni) alustel Lukenwaldis asuvalt tuletõrjehnika firmalt H. Koebe. Ka Eestisse telliti kahekümnendate aastate alguses kolm autopritsi sellelt firmalt – Tallinna Kutselisele Tuletõrjele, Tallinna ja Pärnu VTÜ-le, kuid nende alusteks oli valitud Benz-Gaggenau.

Aastal 1922 ehitati ka Stockholmi tuletõrjele üks autoprits MAN alusel, kuid sellest on vähe teada.

DIISELMOOTORIGA VEOAUTODE SEERIATOOTMINE

Augustis 1924 algas firmas MAN diiselmootoriga varustatud veoautode seeriatootmine. Tegemist oli täiskummidega alusel neljasilindrilise 7472 cm 45 hj diiselmootoriga va-

Tule – kuidas see kõik algas

põhiauto EMPL TLF 3000/200/50.

FOTOD: Heikki Perli

MAN mudel D1 alusel 1936.a. firmas Fischer valmistatud tuletõrje autopritts (põhiauto) KS 25

Suurim tuletõrjeauto MAN alusel, firmas Rosenbauer valmistatud Panther kogukaaluga 16 T MAN mudel 36.1000VFAEG (8x8) alusel.

rustatud veokiga, mille diiselmootor jäi tootmisse 1932. aastani. Pöörde veoautode ehitusse tõi järgmisel aastal valminud mudel 5KVB/4, mis oli 5-tonnise kandejõu juures õhukummidel. Veokil oli moderniseeritud kardaanelkanne ning 55 hj võimsusega diiselmootor.

Aastal 1926 ehitati Chemnitzis kutselisele tuletõrjele viis sanitaarautot MAN-Sanka alusel. Järgmisel aastal valmis Gera linna tuletõrjele kinnise meeskonnaruumiga tuletõrjeauto MAN alusel, olles esimeseks kinnise meeskonnaruumiga tuletõrjeautoks Saksamaal.

Eesti sai esimesed kolm kinnise meeskonnaruumiga autot aastal 1932. Aastal 1929 valmis ühe keemiatööstusettevõtte tuletõrjele autopritts MAN 5 KVB/4 alusel, mis suure tõenäosusega võis olla esimeseks diiselmootoriga tuletõrjeautoks üldse.

Aastal 1927 oli valminud Nürn-

bergis uus veoautode tootmiskorpus, järgmisel aastal toodeti seal 780 veoautot. Aastal 1931 (juba majanduskriisi tingimustes) valmis maailma suurim diiselmootoriga veoauto MAN mudel S1H6 – 8,5 tonnise kandejõuga kolmesillaline veoauto, mille 150 hj kuuesilindrilise diiselmootori kubaatuur oli 16625 cm.

Majanduskriisi tingimustes tuli koondada 3500 töölisi ja aastal 1932 suudeti müüa ainult 118 veokit. Alates aastast 1932 enam bensiinimootoriga veokeid ei toodetud. Olid välja töötatud uued diiselmootoriga mudelid, nende hulgas kolmetonnise kandejõuga mudel Z1 ning neljatonnise kandejõuga mudel D1, mida hakati kasutama ka tuletõrjeautode alustena. Mõlemad veokid olid loomulikult õhukummidel ning õhkpiduritega. Algas tõus veoautode tootmises. Kui 1933. aastal toodeti 323 veokit. Siis 1938. aastal juba 2568 sõidukit.

1933. a lõpus ilmusid seadusandlikud aktid, mis normeerisid tuletõrjetehnikat tootvate ettevõtete tööd, sealhulgas tuletõrjeautode tootmist. Tuletõrje põhiautodeks said KS-8, KS-15 ja KS-25, pumpade tootlikkusega vastavalt 800, 1500 ja 2500 l/min. Pärast 22.08.1935. toodetud tuletõrjeautode alused kandejõuga üle 2 tonni pidid olema (peale mõne erandi) diiselmootoriga. Sellest lähtuvalt valmistas firma H. Koebe 1934. a tuletõrje põhiauto (autopritts) KS-15 prototüübi MAN mudeli Z1 alusel. Järgmisel aastal valmistasid firmad Flader ja G. A. Fischer väikeseeriatena tuletõrje põhiautosid (autopritse) KS-25 MAN mudeli D1 alusel. Mudeli Z1 6754 cm diiselmootori võimsuseks oli 75 hj, mudeli D1 7274 cm diiselmootori võimsuseks 90 hj. Täiskoormaga tuletõrjeautod suutsid arendada kiirust kuni 75 km/h.

Sõjaks valmistuv Saksamaa vajaj unifitseerimist ja seda ka tuletõrjetehnika alal. Suurtes seeriates hakati tootma tuletõrjeautosid KS-15 ja KS-25 üksnes Daimler-Benz ja Klöckner-Humboldt-Deutz (Magirus) alusel. Tuletõrje põhiautode tootmine MAN alusel jätkus vähesel määral, MAN mudel D1 alusel tootis C. Metz redelaautosid. Suurim seeria, mis koosnes viiest redelautoost KL-26, valmistati 1936. a Riigi Õhusõiduministeeriumi tellimusel.

Vähesel määral toimus ka MAN alusel valmistatud tuletõrjeautode eksport. Nii valmistati 1936. a ekspordiks üks tuletõrje põhiauto MAN mudel D1 alusel Taimaale Bangkoki. Samal aastal valmistati sama mudeli baasil seeria tuletõrjeautotsisternid Hiinasse.

Alates 1939. aastast valmistati üksnes veoautode MAN mudelid L4500S ja L4500A (4x4) Viinis asuvas firmas ÖAF.

Sõjajärgselt alustati MAN-veoautode tootmist 1945. a suvel esmalt Nürnbergis olevates tehastes. Tehased olid tugevasti purustatud, aasta lõpuni suudeti toota üheksa veokit MAN mudel ML 4500S. Järgmisel aastal alustati viietonniste veoautode MAN mudel MK tootmist, aasta jooksul valmistati neid 311. Aastaks 1949 suurenes veoautode toodang 849 eksemplarini. Alates järgmisest aastast oli tootmises kolm mudelit – viietonnine 120 hj diiselveok MK 25, kuuetonnine 130 hj diiselveok MK 26 ja kaheksaton-

nine 180 hj diiselveok F8. Aastal 1949 ehitati firmas C. D. Magirus Bukaresti linna tuletõrjele redelauto DL-45 MAN mudeli MK 25 alusel. Aastal 1952 ehitati firmas Haller kuus tuletõrjeautotsisternid Jugoslaaviasse MAN mudel MK 26 alusel. Autotsisternidel oli veepaak 5000 l mahuga, vahuainepaak 500 l mahuga ning firmas Amag-Hilpert valmistatud tsentrifugaalpump tootlikkusega 1500 l/min. Viiekümnendate aastate esimesel poolel valmistati mitmeid redelaautosid MAN alusel. Suurim neist oli 1956. a firmas C. Metz MAN mudel 758L1 alusel valmistatud redelauto DL 52 (kõrgus 52 m) Hiinasse.

Eesti sai esimesed kolm kinnise meeskonnaruumiga autot aastal 1932. Aastal 1929 valmis ühe keemiatööstusettevõtte tuletõrjele autopritts MAN 5 KVB/4 alusel, mis suure tõenäosusega võis olla esimeseks diiselmootoriga tuletõrjeautoks üldse.

Aastal 1957 hakati tootma kuuesilindrilise diiselmootoriga omapärase esiosaga mudelid 415L1 ja 520L1. Mõlemad mudelid olid populaarsed nii tuletõrje põhiautode kui ka spetsiaalautode alustena viiekümnendatel ja kuuekümnendatel aastatel. Ainuüksi Lääne-Berliini tuletõrjele ehitati 1957-1962 25 tuletõrje põhiauto MAN mudel 415L1 alusel. Kuuekümnendate aastate lõpus tulid uued mudelid, mootorite võimsus ning kandejõud kasvas. Seitsmekümnendate aastate lõpus hakati tuletõrjeautode alustena kasutama MAN suure kandejõuga ning suure läbivusega (6x6) mudelid. Teisalt hakkas MAN koostöös Volkswageniga VW LT baasil ehitama kergeid veokeid. Mitu tuletõrjetehnikat tootvat firmat (Ziegler, Bachert, Marte jt) hakkasid neid kasutama tuletõrjeautode alustena. Tegemist oli väikese tootlikkusega pumpade (kuni 1200 l/min) ja väikeste veepaakidega (kuni 1000 l) mudelitega. Kaheksakümnendate aastate lõpus hakati kasutama MAN kõige suurema kandejõuga suurendatud läbivusega aluseid.

Õhtu häirekeskuses

Kell on mõni minut kaheksa läbi ja Põhja-Eesti häirekeskuses käib kibe töö. Pea iga minuti tagant heliseb mõnel laual telefon. Keegi kutsub abi teadvuseta inimesele, teine soovib arstiga nõu pidada, mõni uurib, kuhu teatada elektrikatkestusest. Kõned 112 telefonile ei lõpe...

MAILY-MARIA KIVISELG

Häirekeskuse kommunikatsioonijuht

Kümmekond minutit tagasi alustas Põhja-Eesti häirekeskuses tööd õine vahetus ning neli päästekorraldajat on hõivatud hädasolijate kõnedega.

Peale päästekorraldajate on töösaalis ka arst, kes jälgib ping-salt arvutiekraani: ta vaatab, millised kiirabi- või päästebrigaadid on vabad ja millised hõivatud. Lisaks jälgivad kaks päästekorraldajat kiirabi- ja päästemeeskondade liikumist ja väljakutsete järjekorda, andes vastavalt võimalusele vabadele brigaadidele või päästemeeskondadele väljasõidukorraldusi.

Pea iga minuti tagant heliseb mõnel laual telefon ja on vaja lahendada helistaja probleem. Alatasa kuuleb kedagi rääkimas ka raadio-saattajatest: kiirabi- ja päästemeeskonnad vahetavad sedasi häirekeskuse päästekorraldajatega infot.

Helistajate mured on erinevad: mõni kutsus abi teadvuseta inimesele, teine soovib arstiga nõu pidada. Eestis on iga 15 000 elaniku kohta üks kiirabi- ja päästemeeskond. Põhja-Eesti keskuse teeninduspiirkonnas on 32 kiirabi- ja 41 päästekomandot. Päästekorraldaja ülesanne on otsustada, kelle juurde kõige kiiremini sõitma peab. Kui olukord kannatab oodata, siis võib kiirabi saata välja kahe tunni jooksul, kuid eluohtlike seisundite puhul on selleks aega üks minut.

Kell 20.40

Patsientidega tegeleb või nende poole kihutab 16 kiirabi- ja päästekomandot. Päril paljud kaebavad kõhu-, pea- või seljavalu, paar inimest on liialdanud alkoholiga, bronhiaalastma, õhupuudus ja nõrkus, paaril kannatanul on haav ja keegi on surunud.

Kell 21.17

Tuleb teade krampidega patsiendist – see on raske kutse. Samal ajal, kui päästekorraldaja vestleb abi kutsujaga, võib kiirabi- ja päästemeeskondade juba välja saata. Mõnikord on vaja abivajajaga vestelda seni, kuni abi kohale jõuab – teda nõustada, õpetada või julgustada. Raskematel juhtudel tuleb appi häirekeskuse arst, kes õpetab, kuidas patsiendiga käituda. Lihtsamaid näpunäiteid esmaseks abiks oskavad anda ka päästekorraldajad.

Kell 21.35

Olukord on rahulikum, praegu on töös vaid kümme kutset. Lasnamäel on ootel surma konstanteerimine – sinna pole kedagi veel välja saadetud. Leinaja jaoks on olukord küll pingeline, kuid valikute nimekirjas ei kuulu see kutse kiireloomuliste hulka.

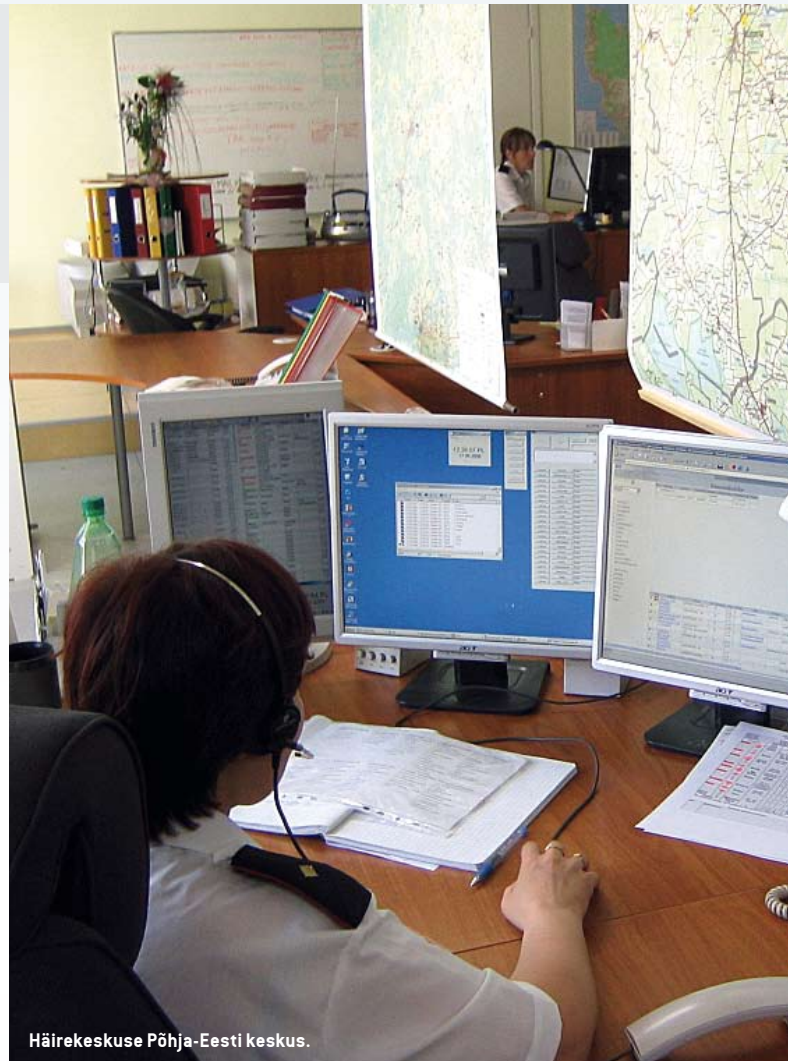
MURED, MIS EI LEIA LAHENDUST

Helistab inimene, kellelt on asjad ära varastatud. Ta ühendatakse politseiga. Politsei pädevusse kuuluvaid kõnesid on õhtu jooksul päris palju, sest inimesed pole kursis, et politseiga saab ühendust numbril 110 ning 112 valides saadetakse välja kiirabi või päästemeeskonnad.

Samas on olukordi, kus vajatakse peale politsei ka kiirabi ja päästekomandot, nii et koostöö kahe operatiivliini vahel peab olema tihe. Kõik teenistused peavad reageerima, kui on kannatanuga avarii või vägivallaga seotud vigastused.

Info- ja usaldusliini ning tühikõned on operatiivliinide ajaviitjad, sest samal ajal võib hädas olla mõni abivajaja. Häirekeskuses ükski kõne ootele ei jää – kui ühes keskuses on kõik liinid hõivatud, suundub kõne automaatselt teise teeninduspiirkonna keskusse ning helistaja murele leitakse lahendus.

Selgi õhtul küsib üks helistaja, kuhu pöörduda, kui kodus ei ole elektrit ja teine soovib teada, kas ta

Häirekeskuse Põhja-Eesti keskus.

Päästekorraldaja ülesanne on otsustada, kelle juurde kõige kiiremini sõitma peab. Kui olukord kannatab oodata, siis võib kiirabi saata välja kahe tunni jooksul, kuid eluohtlike seisundite puhul on selleks aega üks minut.

peaks teatama politseile, et tema vägivaldne mees vabaneb kohe vanglast. Päästekorraldaja annab kiirelt teada, kuhu oma murega pöörduda.

Täna õhtul pole päästemeeskonna abi õnneks keegi veel vajanud, kuid keskmiselt koguneb üle Eesti ööpäevas umbes 77 ja Põhja-Eesti keskuse teeninduspiirkonnas 29 päästealast väljasõitu.

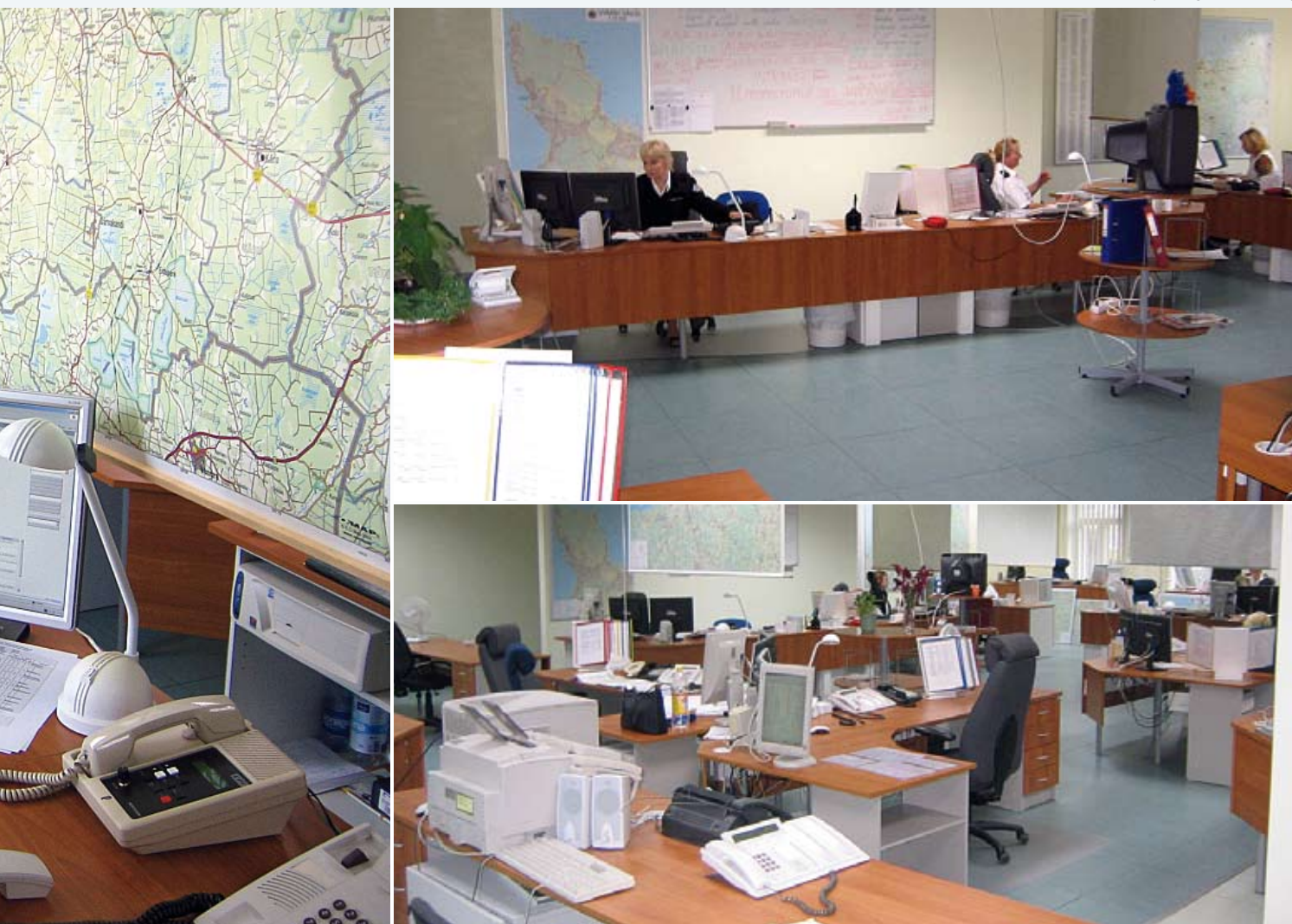
KIIRABI SÕIDAB JA SÕIDAB

Vähem kui poole tunni jooksul vajatakse kiirabi järgmistel põhjustel:

KELL 21.39 helistab ühe Tallinna hotelli administraator. Nende klient on komistanud ja kukkudes varvast vigastanud, verd on palju.

KELL 21.48 kihutab kiirabi Lasnamäele. Vanemal naisel on vererõhk väga kõrge ja süda paha. Helistaja on endast väljas ja unustab ähmiga koduse telefoninumbri oelda. Häirekeskusele on helistaja-

Fotod: Janek Laev ja Mailly-Maria Kiviselg

te numbrid nähtavad ja päästekorraldaja rahustab helistaja maha. Telefoninumber on oluline selleks, et vajadusel saaks inimesele tagasi helistada ja aadressi või olukorda täpsustada.

KELL 21.52 helistab inimene, kellel on kukkumishaav. Ta soovib konsulteerida arstiga. Häirekeskuse arsti põhiülesanne on kriitilises seisundis kiirabi vajavate patsientide nõustamine, kuid võimalusel nõustab ta ka lihtsamate murede korral. Helistades perearsti nõuandetelefonile 1220 on samuti võimalik tohtriga konsulteerida, kuid paljud ei ole sellest numbrist veel teadlikud. Sel numbril vastab arst kõigile inimese tervislikku seisundit, meditsiinilise töö korraldust ja ka ravimeid puudutavatele küsimustele.

KELL 21.57 sõidab abi lmaveresse. Inimene võttis paar päeva viina, nüüd väriseb ja oksendab. Pääs-

tekorraldaja täpsustab, kas haigel on ka valusid? Selgub, et kõht ka valutab. Helistaja soovib kiirabi. Kuna teejuhatuse on keeruline, võtab päästekorraldaja kõigepealt kutse vastu ja siis hakatakse koos helistajaga täpsustama, kuidas tema juurde sõita.

KELL 22.01 teatatakse surnud inimesest Rae vallas. Helistab vanem naine, kelle sugulane on surnud ja ta ei tea, kuhu pöörduda. Helistajale selgitatakse, et surma korral tulebki helistada häirekeskusesse ja et kiirabi annab surma kohta tõendi, kuid inimest ära ei vii. Surnu transport tuleb tellida eraldi.

KELL 22.05 helistab vanem Tallinna naine, kellel on väga kõrge vererõhk ja südame rütmihäire. Helistaja on endast väljas ja kardab teadvust kaotada, sest vahepeal lõovad tal silmade eest pimedaks. Päästekorraldaja esitab mõned lisaküsimused, näiteks hingamise ja

higistamise kohta, et välja selgitada, millega võiks olla tegu. Lisaküsimused aitavad saada täpsemat ülevaadet patsiendi seisundist, sest näiliselt lihtsa juhtumi taga võib peituda eluohtlik seisund.

KELL 22.08 Maardus vajatakse kiirabi kolmeaastasele kõhuvaluga lapsele. Päästekorraldaja küsib, kas lapsel on olnud pimesoole operatsioon, kas tal iiveldab, kas temperatuuri on mõõdetud, millises kõhu piirkonnas täpsemalt valu on ja kas kõht on pinges. Samuti täpsustatakse, kas majal on uksekood ja kas kiirabile on võimalik alla vastu minna.

KELL 22.09 Helistab mees, kelle elukaaslasel on vererõhk väga madal ja suur nõrkus. Päästekorraldaja täpsustab, kas vererõhk on juba pikemat aega nii madal, kas inimene on olnud kogu aeg teadvusel ja räägib normaalselt, ega varem pole olnud maohädasid või muid kroonilisi haigusi.

KELL 22.10 saabub esmakordselt õhtu jooksul hetk, kui ei ole ühtegi kutset ootel ja ka telefonid jäävad mõned hetkeks vait. Nüüd saab korraks hinge tõmmata, kuid juba paari minuti pärast heliseb telefon jälle. Seekord on teisel pool toru vaikus, helistaja ei räägi midagi ning katkestab kõne.

Seejärel tuleb korraga nii palju erinevaid kutseid, et raske juba arvestust pidada.

Õhtust on saanud öö ja kõned 112 telefonile ei lõpe...

Raske on ette kujutada, kui palju tegelikult juhtub õnnetusi, kus vajatakse abi. Päästekorraldaja töö on reageerida kõigile kõnedele, kusjuures iga kõne on erinev, olukorrad kordumatud ning helistajad ei ole alati rahulikud. Kõige selle juures peab päästekorraldaja olema asjatundlik ja säilitama rahu, sest õige tegutsemine võib päästa kellegi elu.

Kaosest koostööni – maakonnad harjutasid kriisiohjamist

Metsatulekahjude kriisireguleerimise staabiõppus andis kinnitust, et maakondade kriisikomisjonidesse kuuluvad ametkonnad saavad kriitilises olukorras päästeteenistuste abistamisega edukalt hakkama.

ARVI UUSTALU

Lõuna-Eesti Päästkeskuse kriisireguleerimisbüroo juhataja, kriisireguleerimisõppuse Mühisev Mets üldjuht

Lõuna-Eesti Päästkeskuse kriisireguleerimisbüroo korraldas aprillis Jõgeva, Tartu, Põlva, Valga, Viljandi ja Võru maakondade kriisikomisjonidele ja -meeskondadele ühepäevased koolitused, et valmistada neid ette hädaolukorras tegutsemiseks ja harjutada koostööd päästkeskuse, päästeosakondade ja maavalitsuste vahel.

Koolituste vastu tekitas suurt huvi veel asjaolu, et nende toimimise aeg kattus pealinnas toimunud pronksmonumendi teisaldamisest tingitud rahutustega.

Kõigil kuuel kriisikoolitusel osales ligi 130 kriisireguleerimisega kokkupuutuvat inimest – maavanemad, ametnikud, maakonna keskkonna-, tervishoiu- ja jõustruktuuride spetsialistid. Peale päästkeskuse spetsialistide jagasid koolitustel oma teadmisi-kogemusi ka Päästeameti ja siseministeriumi esindajad.

TÄHTIS KRIISIKOMMUNIKATSIOON

Koolitusteemade ring oli lai: käsitleti kriisireguleerimise teooriat, maakonna riskianalüüsiga seonduvat, samuti selgitati kriisimeeskondade töökorraldust ja tutvustati kavandatavaid muudatusi kriisireguleerimisalases seadusandluses. Kuna meie eesmärk oli valmistada ette maakondade teavitusrühmi, käsitleti põhjalikumalt ka kriisikommunikatsiooni.

Praktilistel mõtteharjutustel pidid komisjon ja meeskond lahendada ekstreemsetest ilmastikutingimustest, ettevõtetes või raudteel juhtunud õnnetustest ja suurtel massiüritustel (nt Viljandi Folk või Jõgeva TREFF) tekkinud hädaolukorra, samuti korraldama inimeste evakueerimist. Teavitusrühmid said

Koolituste vastu tekitas suurt huvi asjaolu, et nende toimimise aeg kattus pealinnas toimunud pronksmonumendi teisaldamisest tingitud rahutustega.

end proovile panna elanike hoiatamise ja käitumisjuhiste koostamisega.

Kuigi kohati tekkis raskusi meeskonnatöö käivitamisega, üllatasid maakondade kriisiüksused positiivselt oma improvisatsioonivõime, stressitaluvuse ja leidlikkusega. Koolitustel osalenud hindasid kõige kasulikumaks praktilist mõtteharjutust, sest see annab juurde enesekindlust ning arendab meeskonnatööd.

Koolitusel saadud teadmisi kontrollisime mai lõpus ulatuslike metsatulekahjude kriisireguleerimise staabiõppusel, kus osalesid kõik maakonnad.

KRIISIREGULEERIMISÕPPUS MÜHISEV METS

Metsatulekahjud valiti kriisiõppuse teemaks seetõttu, et 2006. aasta riskianalüüsides hindasid Lõuna-Eesti maakonnad metsatulekahjusid üheks suuremaks ohuks oma territooriumil.

Õppus toimus kahel päeval, korraga osalesid õppusel kolme maakonna kriisikomisjonid, kes paiknesid oma tööruumides maakonnas ning kellele mängis stsenaariumi ette õppuse kontrollkeskus, kus vastumängijateks olid erinevate asutuste (politsei, kaitseliit) esindajad.

Esimest korda kasutati Lõuna-Eestis kriisiõppuse läbiviimisel peamise sidevahendina Skype'i ning saadi kohe ka õppetund, et internetiühendusega kaasnevaid riske ei tohi alahinnata – kahes maakonnas kadus õppuse jooksul kriisikomisjoni tööruumidest internetiühendus ning õppuse korraldajatel tuli kiiresti otsida lahendusi, kuidas õppuse stsenaariumi ettemängimist jätkata.

Maakondade kriisikomisjonide ülesanne sel õppusel oli päästeteenistusele abi organiseerida, maakonna elanikke teavitada, evakueerituid majutada, kohalikku ühistransporti ümber korraldada

ning abistada inimeste otsimisel, avaliku korra tagamisel ja evakueeritute vara valvamisel.

Üldjoontes said maakonna kriisikomisjonid oma ülesannetega edukalt hakkama. Kontrollkeskusele esitatud infopäringud olid asjalikud ja konkreetsed ning maakonna komisjonid kasutasid ja suunasid maakonnas asuvaid ressursse õigesti. Ka kriisikommunikatsiooni osas järgiti üldiselt koolitustel õpetatud teavitustöö põhitõdesid ja sõnumeid avaldati operatiivselt ning need sisaldasid üldjuhul tõest infot ja adekvaatseid käitumisjuhiseid.

MAAKONNA KRIISIKOMISJONID SAID HAKKAMA

Maakondades viibinud hindajad leidsid, et komisjonide töö parandamiseks tuleks kriisistaabi sisetöökorraldust ja infovahetust ka edaspidi koolitustel ja õppustel harjutada.

Õppusel osalenud märkisid aga, et maakonna kriisikomisjoni tööruumid pole piisavalt hästi varustatud ega ole kriisiolukorras töötamiseks kõige sobilikumad. Samuti ilmnis, et nii maakondade kriisireguleerimisplaanid kui ka hiljuti uuendatud metsakustutusplaan on regiooni maakondade loikes ebaühtlase kvaliteediga ja vajavad täiendamist.

Kokkuvõttes tõesime, et maakonna kriisikomisjonidesse kuuluvad ametkonnad suudavad vajadusel päästeteenistusele realselt tuge pakkuda, et hädaolukord saaks edukalt lahendatud.

Lõuna-Eesti Päästkeskuse kriisireguleerimisbüroo korraldab koos Tartu maavalitsuse, Eesti Raudtee ja Reola Gaasiga oktoobris Tartumaal ohtlike kemikaalide alase kriisireguleerimise kompleksõppuse Lendav Tünder, millest loodan anda ülevaate mõnes järgmises Häire 112 numbris.

Tivoli Tuuri karussellipõleng Rakveres

SÜNDMUSE KRONOLOOGIA 18.-21. MAIL:

Kell 23.04 saab häirekeskus teate, et Rakvere linnas Kastani puistee 12 põleb Tivoli Tuuri karussell.

Kell 23.08 jõuavad kohale Ida-Eesti Päästkeskuse korrapidamisbüroo operatiivkorrapidaja Jaak Kirsipuu ja Rakvere keskkomando päästeauto. Päästjate saabumisel põleb rändava lõbustuspargi Tivoli Tuur üks atraktsioonidest – karussell Enterprise – osaliselt lausleegiga. Inimesed on selleks ajaks juba põlevalt karussellilt maha aidatud.

Kell 23.09 saadab Põhja-Eesti häirekeskus välja kaks reanimobiili Põhja-Eesti Regionaalhaiglast, sest on palju kannatanuid.

Kell 23.10 jõuab sündmuskohale Rakvere keskkomando teine päästeauto.

Kell 23.12 jõuab sündmuskohale Rakvere kiirabiauto. Meedikud anavad kannatanutele esmaabi ning vigastatud saadetakse eraautodega Rakvere haiglasse.

Kell 23.13 edastatakse teade TAO-le ja politseile ning saadetakse välja kiirabiauto Loksalt.

Kell 23.14 jõuab sündmuskohale Rakvere keskkomando paakauto.

Kell 23.17 on tulekahju lokaliseeritud.

Kell 23.23 lubatakse Loxa kiirabiautol tagasi sõita.

Kell 23.28 jõuab sündmuskohale kiirabiauto Kundast, mis lahkuvad koos kannatanutega kell 23.47 Rakvere haiglasse.

Kell 23.49 ja 23.58 lahkuvad sündmuskohalt kaks patsientideta Rakvere kiirabiautot. Kõik kannatanud on haiglasse toimetatud.

Kell 23.52, 00.04, 00.07 ja 00.09 lahkuvad sündmuskohalt päästeautod.

Kell 00.00 on tulekahju likvideeritud. Tulekahjustusi said karusselli viis klaasplastist gondlit ning elektrija hüdraulikasüsteem.

Kell 00.51 on Rakvere haiglasse toimetatud 24 kannatanut, s.t põletushaavu saanud inimest, kellel eluohtlikke vigastusi ei ole.

Kell 00.59 saadab Ida-Eesti Päästkeskus välja esimese pressiteate juhtunu kohta.

Peale seda alustab avalikkuse regulaarset teavitamist ka Rakvere linnavalitsus, kes hakkab kriisisituatsiooni lahendamist koordineerima.

Kell 01.32 jõuavad Tallinnast Rakvere haiglasse kaks reanimobiili, kes lahkuvad kell 02.43 kuue kannatanuga PERH-i Mustamäe korpusesse.

Kell 01.41 saadab päästkeskus välja teise, eelmist täpsustava pressiteate, kuhu on lisatud oluline teave, et sündmuskohal viibinud inimesed oma tervist kontrollima tuleksid.

Kell 02.15 saadetakse teade Tehnilise Järelevalve Inspektsioonile.

Kell 02.42 saadab päästkeskus välja kolmanda pressiteate, milles täpsustatakse kannatanute arvu.

Kell 04.59 saadetakse teade Terwishoiuametile.

Kell 09.00 koguneb eriistungile Rakvere linnavalitsus, millest võtavad osa ka päästeteenistuse,

politsei, meedikute ja Tivoli Tuuri esindajad. Üksmeelselt otsustatakse tühistada avaliku ürituse luba. Rakvere linnaeepa ülesannetes abilinnapea Ain Suurkaev ja Tivoli Tuuri projektijuht Lauri Viikna teevad avalikkusele sellekohase ühise avalduse.

Pärast istungit korraldatakse ajakirjanikele pressikonverents ning võimaldatakse küsitleda kõneisikuid. Rakvere linnavalitsus teatab avalikkusele, et kannatanud saavad psühholoogilist abi.

21. mail kell 11.05 (kordus kell 15.05) tehakse vahekokkuvõtte tivoliipõlengust Viru Raadio saates "Linna hääled".

21. mail saabuvad sündmuskohale Tehnilise Järelevalve Inspektsiooni esindajad. Tuuri korraldajale OÜ-le Tivoli Tuur tehakse ettekirjutus, kohustades neid veenduma täiendavalt oma seadmete vastavuses masina ohutuse seaduse ning elektriohutusseaduse nõuetele. Selleks peavad nad vastavat teenust osutavalt ettevõtjalt tellima seadmete nõuetekohasuse kontrolli. Kuni ettekirjutuse täitmiseni keelatakse seadmete kasutamine.

Ida-Eesti Päästkeskuse direktor Ailar Holzmann: "Avaldan kiitust Rakvere linnavalitsusele, kes tuli juhtumi likvideerimisel endale seatud koordineeriva rolliga kriisilukkorras edukalt toime."

Foto: Rein Sikk

Fakte õnnetuse kohta:

- Rakveres rändlõbustuspargi Tivoli Tuur atraktsioonil, karussellil Enterprise, puhkes tulekahju 18. mail kella 23 paiku. Tivoli Tuuri atraktsioonide omanik on väidetavalt Rootsi meelelahutusfirma ITV Heby AB.
- Õnnetuses sai vigastada 31 inimest, kellel olid esimese ja teise astme põletushaavad. Peamiselt näol ja kätel, aga ka reitel ja säärtel. Kannatanutest 16 olid alaealised. Kuus kannatanut, neist noorim kaheksa-aastane, saadeti Tallinnasse Põhja-Eesti Regionaalhaigla Mustamäe korpusesse.
- Tervisekontrolliks pöördus Rakvere haigla traumapunkti 41 inimest.
- Juhtumi uurimiseks algatas Ida Politseiprefektuuri Rakvere politseiosakond 19. mail kriminaalmenetluse KarS § 119 lg 2 alusel, mis käsitleb raske tervisekahjustuse tekitamist ettevaatamatusest rohkemale kui kahele inimesele. "Kuna taolist õnnetust pole Eestis varem juhtunud, oskavad ametkonnad tulevikus pöörata suuremat tähelepanu lõbustusüritustel kasutusel olevatele tehnikaseadmetele," öeldi sündmuse kokkuvõtteks politseiosakonnast.
- Tulekahju tekke põhjusi selgitavate ekspertiiside (põlevvedeliku-, tulekahju- ja jäljeekspertiis) vastused saadi juuni lõpuks. Juuliku lõpuks kedagi veel süüdlaseks vastutusele võetud ei olnud.
- Juuli keskpaigas esitasid Viru maakohtusse hagid Tivoli Tuur OÜ vastu 22 kannatanut esindav advokaadibüroo Küllike Namm ning kolme kannatanu esindaja FIE Monika Meristo.
- Juhtum on pälvinud umbes nelisada meediakajastust kõikides kanalites, kaasa arvatud maakonnalehed, ning ka välismaedias.

Inimelud on liiga ränk hind, et juhuslikkusega uuesti proovida ...

TAUNO SUURKIVI

Ida-Eesti Päästkeskuse päästetöödeteenistuse juht

18. mai 2007. aasta hillisõhtul saabus minu ja teiste Ida-Eesti Päästkeskuse juhtivtöötajate mobiiltelefonidesse esmapilgul uskumatu SMS: "Rakvere TIVOLIS karusselli tulekahju, palju kannatanuid". Sõnum, vaatamata oma lühidusele, tõi koheselt sündmuskohale nii Päästkeskuse juhi Ailar Holzmanni kui ka minu, kes ma elan Tivoli toimumise platsist vähem kui kilomeetri kaugusel.

Paari minuti jooksul kohale jõudnuna selgus, et sündmused olid arenenud marulises tempos: tulekahju süttimine pöörleva karusselli all, mitukümmend inimest karusselligondlites üha uuesti ja uuesti leeki läbimas, karjed, esimesed sagedad paanikast, kuskilt leitud tulekustuti, millega summutati leegid, karusselli seiskumine pärast suuremate leekide kustutamist (oli see juhus või teadlik tegevus, aga tänu sellele päästeti mitme inimese elu), karusselligilt põgenemine appitöötanute kaasabil. Keegi tuli selle peale, et teavitada Häirekeskust, mõned haarasid mobiiltelefoni, et toimuvat jäädvustada. Tänu viimastele olemele me kõigi eelloetletud sündmustega juba ammu kursis.

Päästjate operatiivsel saabumisel (neli minutit teatest) ja pärast Tivoli territooriumilt välja tunglevast rahvamassist läbipressimist oli sündmuse põhiraskus juba möödas, kannatanud karusselligilt valdavas osas evakueeritud ning

päästemeeskondade hooleks jäid lõplikud kustutustööd, sündmuskoha piiramine jms. Kohapeal oli tunne, et sündmus ongi lõppenud. Vestlesime ürituse peakorraldaja Lauri Viiknaga. Teavitasime olukorrad Rakvere haigla peaarsti, kes meie suureks üllatuseks kuulis olukorrad alles meilt, Rakvere linna- ja abilinnapead ning maavanemat. Otsustasin minna Rakvere haiglasse olukorda üle vaatama.

Seal avanev pilt oli nagu deja-vu paljudest kogetud päästeõppuste olukordadest. Kümnete kaupa noori haigla vastuvõtuosakonnas sagimas, kõigil riided räbaldunud, näod tahmased, siin-seal oli otsmikel näha verd, pilkudes aga hirmu ja nõutust. Rinnas olid kõigil rohelised kleepsud nimedega. Noorte vahel toimetasi arstid, kes üritasid kõigile võimaluste piires esmaabi anda. Enamik kannatanutest oli kohalejõudmiseks kasutanud isiklikku transporti või teiste linnakodanike kaasabi. Mõned toodi ka kiirabiutodega. Tallinnast olid teel reanimobiilid. Õnneks oli raskemalt kannatanute hulk väike ning reanimobiilidega toimetati Tallinnasse ravile või täiendavatele uuringutele kuus vigastatut. Vahetult pärast sündmust käis Rakvere haiglast läbi veerandsada inimest, kellele hiljem lisandus üleskutsete tagajärjel veel 16, et kontrollida hingamisteid võimalike toksiliste kahjustuste osas, mida põlevast õlist ja gondlite plastikust eraldunud põlemisgaasid võisid tekitada.

Alustasime sealsamas vastuvõtuosakonnas koos peaarstiga kannatanute hulga ja vigastuste täp-

sustamist. Koostasime nimekirja. Kohale tulid Rakvere abilinnapead Ain Suurkaev ja Rannar Vassiljev ning Ailar Holzmann. Tegevusse olid juba asunud nii päästkeskuse kui ka Rakvere linnavalitsuse avalike suhete spetsialistid ning regulaarsete vahedega avaldadi avalikkusele infot toimumunst.

Ei läinudki enam kaua, kui helisesid telefonid ning tuli anda esimesed intervjuud kiirematele meediakanalitele. Intervjuud jätkusid samal ööl ning mitmel järgneval päeval. Käisin järgmisel päeval muudel asjaoludel Soomes, kus MTV3 õhtuste põhiuudiste avauudis oli pikk käsitlus õnnetusest Rakvere Tivolis ning teine uudis Soome ja USA välisministrite kohtumine. Kas saab olla veel ilmekamat näidet olukorra tähendusest?

Seekord läks õnneks. Pärast erinevate halbade asjaolude kokkulangemist ja tulekahju puhkemist langesid omavahel kokku ainult head asjaolud ning pääsesime suurema tragöödiast. Me ei ole seni avalikke üritusi väga "tuleohtlikeks" pidanud, aga tuleb vist oma hinnangud ümber vaadata. Ja mitte ainult meil, vaid ka avalike ürituste korraldajatel. Kodanikud vajavad garantiid, et avalike ürituste korraldajate tegevus õnnetusjärgsetel hetkedel ei kukuks kogemata õigesti välja, vaid oleks harjutamiste tulemus ja seeläbi teadlikult õige tegevus. Ka meil, päästjatel, nagu teistelgi riigiasutustel, on siin ühteist ära teha. Inimelud on liiga ränk hind, et juhuslikkusega uuesti proovida ...

» JÄTKUB JÄRGMISEL LEHEKÜLJEL

Rakveres tehti koostööd ja tuvastati riiklike regulatsioonide "turvaauke"

AIN SUURKAEV

Rakvere abilinnapea

Maikuised sündmused Rakveres rändlõbustuspargis andsid nii mõtle- mis- kui ka tegutsemisainet paljudele erinevatele riiklikele institutsioonidele ning omavalitsustele.

Tivoli on aastaid olnud meie suvede sisustajaks läbi erinevate atraktsioonide ja kultuuriprogrammi. Pea kellelegi meist ei kerkinud enne atraktsioonidele avaliku ürituse loa andmist pähe mõtet pargi seadmete turvalisusest. Loomulikuna tundus, et Euroopas tuntud atraktsioonid on igati turvalised ja nende käitajad kogenud spetsialistid. Tegelikult pöördus aga hetkega osaliselt vastupidiseks.

Juuresolijate hinnangul toimusid Tivoli tuuri turvamehed ja atraktsioonide operaatorid õnnetuse hetkel operatiivselt inimeste evakueerimisel. Koostöös Ida-Eesti Päästkeskuse Lääne-Virumaa päästeosakonna ja Rakvere haigla kiirabi ning linnakodanike sõiduautode kaasamisega suudeti kannatanud kiiresti toimetada Rakvere haiglasse. Pean oluliseks tänada erasõidukijuhte mõistva ja operatiivse tegutsemise eest. Kunagi ei tea meist keegi, kus ise abi vajame

või seda parimal viisil osutada saame.

Ida-Eesti Päästkeskuse direktori Ailar Holzmanni telefonikõne oli see, mis kaasas tegevusse Rakvere Linnavalitsuse esindajad. Õnnetuskohaga tutvumise järgselt, kus toimetasid juba politseiuurijad, pidasime vajalikuks kohe suunduda Rakvere haiglasse, et kindlaks teha kannatanute olukord ning otsustada edasised tegevused. Rakvere Linnavalitsusele jäi koostöö korraldamise roll ning kogu avalikkuse teavitamine toiminust ning toimuvast. Hommikul kella üheksaks kutsusime kokku erakorralise linnavalitsuse istungi koos politsei, päästemeti, haigla ja Tivoli esindajatega.

Järgnevad päevad kujunesid operatiivtööks erineva informatsiooni kogumisel, kontrollimisel ja edastamisel. Olime loonud Tivoli esindajaga koostöösideme ja erinevate ametkondadega tiheda infovahetuse, mis võimaldas sündmuste operatiivset kajastamist ja teadete vahetamist. Infovahetuse pressiga (pressiteated, pressikonverents, raadiosaated) korraldas linnavalitsus. Eriti tänulik olen ma siinkohal Rakvere haigla peaarstile Sirje Kiiskülale, kelle kaudu saime pidevalt teavet kannatanute olukorra ja haiglasse-

Foto: Rein Sikk

pöördujate kohta. Ka vajaliku meditsiinilise teeninduse ja võimalike meditsiiniliste näidustuste ilmumise kajastamisel on oluline olla täpne, et selle sisu mõistetak. Päev töi kaasa ka esimesed psühholoogilise abi vajajad, kellele abi andmine organiseeriti koostöös haigla, psühholoogide ja linnavalitsusega.

Õnnetusjärgse operatiivse koostöö loomise heaks aluseks on olnud maakonnas toimiv kriisireguleerimise koolitussüsteem ning pidev tegevus selle täiustamisel. Oleme teadlikud eri ametkondade ülesannetest, kaasamise teedest ja isikkoosõigustest, mis täidavad erinevaid rolle. Läbiviidavate tegevuste õnnestumisele aitas kaasa ka õnnetuspaiga Tivoli esindaja valmisolek koostöök.

Millised kogemused juhtunust saime? Esmalt hea koostöökogemuse ja kindluse selle õnnestumiseks ka edaspidi. Erinevate ametkonda-

de ja ka omavalitsuse mõistes sai selgeks seni vähe reguleeritud valdkond tehnilise järelevalve ja muude korralduste mõistes. Usun, et turvalisuse tõstmisel erinevate atraktsioonide osas on meil omavalitsusena ja erinevatel riigiametitel veel jätkuv töö põld ees. Vaadates ringi kõikvõimalikel suvesündmustel, kus sõidetakse mootori jõul liikuvate masinatega ilma kiivrite ja muude kaitsevahenditeta, hüpatakse igasugustel kummidega seotud atraktsioonidel, veesõidukite kasutamisel peetakse paljuks päästevesti selga panemist jne, tundub ohutusosalase preventatiivse töö vajadus veel jätkuvalt suur olevat.

Parim tulem sünnib koostööst selle nimel, et õnnetused olemata jääks. Liialt kallis ning ebainimlik on läbi inimeste kannatuste ja tegelikult juhtunud sündmuse kogemusi omandada.

Seadme tehnilise korrasoleku eest vastutab selle omanik või valdaja

RICHARD SAARMAN

peaspetsialist, Tehnilise Järelevalve Inspeksioon

Paljude vigastustega lõppenud Rakvere karussellipõlengu näol oli tegemist äärmiselt kahetsusväärse õnnetusega, millest õppisid ilmselt kõik juhtumiga seotud asjaosalised.

Kuigi juhtum oli Eesti jaoks erakordne, pole maailmas õnnetused tivoliseadmetega siiski haruldased. Näiteks kajastas 25. juunil ilmunud Postimees Online uudis inimvigastustega õnnetust Rootsi rändtivolis, kus lahti tuli karusselli korvi kinnitus, mille tagajärjeks oli viie inimese haiglasse sattumine. Iga lõbustuspargi küllastaja võtab endale tegelikult reaalse riski, mida ta reeglina ei teadvusta.

Kuidas juhtuvad sellised õnnetused? Tavaliselt on põhjusteks mitme asjaolu kokkulangemine. Näiteks võib masin olla kehvapoolese tehnilises seisukorras ja kui sellele lisandub inimlik eksimus, ongi kuri karjas. Peab siiski ütleva, et valdav enamik õnnetusi on põhjustatud inimlikust hooletusest, mitte tehnika süül. Seejuures kuulub inimtegevuse puudujääkide hulka ka tehnika ebapiisav korrasolek.

Seadme tehnilise korrasoleku eest vastutab selle omanik või valdaja. Ettevõtja saab oma riske vähendada, tellides seadmetele tehnilise kontrolli inspekteerimisasutuselt ja kindlustades seadmed ning oma tegevuse. Tivoliseadmeid peaksid käitama väga hea koolitusega töötajad. Iga ettevõtja eesmärk on küll teenida

kasumit ja hoida kulusid kokku, kuid seda ei tohi teha ohutuse arvelt.

Praegu Eestis kehtiv masina ohutuse seadus ei nõua tivoliseadmetele ettevõttevälise tehnilise kontrolli tellimist kohustuslikus korras. Majandus- ja kommunikatsiooniministeriumis on valmimas eelnõu sellise olukorra muutmiseks.

Järelevalvet seadmete tehnilise ohutuse üle teostab Eestis Tehnilise Järelevalve Inspeksioon (TJI). Tegemist on valitsusasutusega, mis ei vii läbi seadmete tehnilist kontrolli, vaid kontrollib, et masina omanik täidaks talle seadusega pandud kohustusi. TJI-s töötab masinaohutuse valdkonnas (alates käsitööriistadest kuni tornkraanadeni) kaks ametnikku.

Eesti majanduspolitiika on tea-

tavasti liberaalne ning riiki püütakse hoida õhukesena. Kahjuks ilmneb ebapiisav panustamine riigi siseturvalisuse arengusse hilisemate õnnetuste näol. Pärast õnnetuste arvu suurenemist on siiski hilja hakata mõtlema täiendavale finantseerimisele. Ressursid tuleks suunata esmajärjekorras just ennetustegevusse, kuid vaadates ka järgmise aasta riigieelarve kava, ei ole põhjust selles osas rõõmustada.

Kõik, kes käivad lõbustuspargis, peaksid kindlasti järgima Tivoli personali asjakohaseid korraldusi enda ja teiste ohutuse tagamiseks, kuid võiksid ühtlasi mõelda ka sellele, kas riigieelarvega jaotatakse maksuraha otstarbekalt või tuleks panustada ennetustegevusse senisest oluliselt enam.

Omavalitsus peaks ürituse korraldajalt nõudma Päästeameti kooskõlastust

RIVO NEUHAUS

menetlusbüroo juhataja,

MAIDO NÕLVAK

järeleveteenistuse juht.

Ida-Eesti Päästkeskus

Ohutuse eest oma territooriumil vastutab valdaja või omanik, välja arvatud juhul, kui tegemist pole seal viibija enda eksimusega. Lisaks aga peaks ohutuse eest vastutama avaliku ürituse korraldamise loa andnud omavalitsus, kui mitte juriidiliselt, siis vähemalt moraalselt. Iga oma elanikest hooliv ja linna/valla mainest lugu pidav omavalitsus peaks tundma huvi, millise avaliku üritusega on tegemist ning millised on selle ohud inimestele.

Ametkondadel on erinevad pädevused: päästkeskused teostavad tuleohutuse järelevat objektidel, milleks on maa ja selle juurde kuuluvad ehitised, Tehnilise Järelevalve Inspektsioon valvab seadmete ohutuse järele jne. Valdakonnad ja vastutusala oleks justkui jaotatud, kuid siiski leidub seal nn "halle" alasid.

Rääkides Päästeameti ja päästkeskuste vastutusest Rakvere Tivoli põlengu taustal, selgub, et päästkeskusel justkui polegi pädevust teostada sellisel objektil tuleohutuslikku järelevat. Päästestruktuurid saavad teostada järelevat selle üle, kas keegi teeb Tivoli territooriumil lõket või tuletöid, kuid ei saa anda ametlikus vormis ettekirjutust tuleohutusjuhendi koostamiseks, karussellide tulekustutitega varustamiseks jne. Volitused puuduvad, kuna pole päris selge, kas Tivoli atraktsioonid ja autodest moodustatud müügiletid on hooned, rajatised või masinad. Seega pole selge, kas ja millist regulatsiooni saaks rakendada. Tehnilise Järelevalve Inspektsiooni poolt vaadatuna on asi oluliselt selgem, mistõttu peaksid nemad ka aktiivsemalt sellise järelevalvega tegelema.

Olukord on aga hõlpsasti lahendatav, kui leidub eelviidatud kohalik omavalitsus, kes hoolib oma rahvast ja mainest. Nimelt väljastab loa avaliku ürituse korraldamiseks just kohalik omavalitsus, kellele on antud laialdane diskretsioon otsustamiseks, kuidas veenduda ürituse sobivuses ja ohutuses. See tähendab ühtlasi, et kui päästeasutustel puudus seni

Foto: Martin Lauri

Kuna Rakvere Tivoli menetluse tulemused ei olnud ajakirja trükkimiseks veel teada, ei oska hinnangut anda ka sellele, miks õnnetus juhtus.

võimalus sekkuda, võib kohalik omavalitsus seada ürituse korraldajale tingimuse kooskõlastada tuleohutusala pool päästeasutusega. See annaks päästeasutustele omakorda võimaluse hinnata reaalseid ohte ja seada kooskõlastustingimusi, mille korraldajapoolne täitmine tagaks avaliku ürituse loa, inimeste ohutuse ja kohaliku omavalitsuse maine säilimise. Seda enam, et avalikud üritused on kõik isesugused, mis tähendab, et tuleohutust, tuleohutuspaigaldiste vajadust ning evakuaatsiooni piisavust tuleks iga kord ka eraldi hinnata.

Kuna Rakvere Tivoli menetluse tulemused ei olnud ajakirja trükkimiseks veel teada, ei oska hinnangut anda ka sellele, miks selline õnnetus juhtus (tehniline põhjus oli lahti tulnud õlivoolik, millest pritsis kuuma õli elektrikilbile) ja kes selles süüdi oli, kuid kindlasti võib võtta seiskoha, et sarnaste õnnetuste vältimiseks tuleb tõsiselt üle vaadata kogu regulatsioon ja pädevused, mis puudutavad selliseid üritusi, korraldust

ja ohutust. Vältimaks järjekordset "pauku harjavarrest" on põhjendatud ettepanek hinnata riske laiemalt kui seda siiani on tehtud ehk teisisõnu – tegeleda mugavate riskide kõrval, mis on ilmselged, ka ebamugavate ja selliste riskidega, mida tuleb analüüsi käigus avastada.

Pärast Rakvere õnnetust hakkasid kõik Virumaa kohalikud omavalitsused enne avaliku ürituse korraldamise loa väljastamist nõudma Tivoli Tuurilt ürituse täiendavat kooskõlastust kohalikest päästkeskusest.

Ida-Eesti Päästkeskus seadis Tivoli Tuuri läbiviijale ürituse korraldamiseks järgnevad nõuded:

1. Lõbustuspargis kasutamiseks ettenähtud eriseadmed (atraktsioonid) tuleb varustada vähemalt kahe 6-kilogrammiga tulekustutiga (piletimüügi kioskid ühe 6-kilogrammiga tulekustutiga). Tulekustutite asukoht peavad olema tähistatud.
2. Territooriumile tuleb tagada vähemalt kaks sisse- ja väljapääsu.
3. Territooriumil peab olema piisavalt ruumi inimeste evakueerimiseks ja päästevahenditega juurdepääsuks.
4. Koostada ürituse teenindava personali käitumisjuhend õnnetuse korral ning fikseerida juhendatavate ja juhendaja allkirjad juhendamise kohta.
5. Määrata kirjalikult tuleohutuse eest vastutav isik ning esitada pääs-

teasutusele tema nimi ja kontaktandmed.

6. Atraktsiooni/seadme masinaruum ja territoorium peab olema puhas põlevjäätmetest ja -materjalist, samuti on seal keelatud suitsetamine ning masina hooldus- ja remonttööd ei tohi masina kasutamise ajal teostada.

7. Peavad olema täidetud Tehnilise Järelevalve Inspektsiooni poolt esitatud tingimused.

Ida-Eesti Päästkeskuse soovitus kohalikele omavalitsustele on seada täiendava kooskõlastamise tingimus kohaliku päästeasutusega avaliku ürituse korraldamisel kohtades, kus tuleb tagada inimestele reaalsed evakuaatsiooniteed (mingi piiratud ja/või kinnine ala). Samuti seal, kus püstitatakse ehitisi või rajatisi, mis vajavad esmaste tulekustutusvahendite olemasolu või kus teostatakse tuletöid tuleohutusnõuete tähenduses (karussellid, tsirkusetelgid, õlletelk, kus viibivad inimesed, toitlustus- ja grillimiskohad, müügiks kohandatud rajatised, ehitised või autotransport – kõikjal, kus võib kaasna reaalne tuleoht jne).

Samas juhime tähelepanu sellele, et alati on kasulik lasta pädeval ametkonnal anda hinnang ohutust ja turvalisust puudutavates küsimustes, mis tagab üldise turvalisuse ja heaolu üritusel viibivatele inimestele.

Korterelamute renoveerimisega kaasnev

Korteriühistud ja -ühisused peavad kortermaja renoveerimisel ja ümbruse korrastamisel arvestama tuleohutusreeglitega ning tagama päästjatele ja päästetehnikale takistusteta ligipääsu inimeste evakueerimiseks. Järgnevalt vaatleme 3-8 korruseliste paneelramute tuleohutuse probleeme, seoses majade ja nendes olevate korterite renoveerimise ja rekonstrueerimisega.

RAIT PUKK

Tuleohutusekspert
Tuleohutuseksperitiisi OÜ

PRÜGIMAJANDUS

Üha sagedasemaks on muutunud prügikonteinerite ja nende ümbruses oleva prügi põlengud. Kaasaegsed prügikonteinerid on plastmassist ja põlevad enamasti sama hästi kui nendesse visatud prügi, seetõttu peaks prügi kogumise koht olema hoone välisfassaadist kaugemal kui 4 meetrit ning võõraste isikute ligipääs sellele peaks olema piiratud.

JUURDEPÄASUD HOONETELE

Igal hoonel on üldjuhul nõutud vähemalt kaks teineteisest sõltumatut evakuaatsioonipääsu. Erandiks on korterelamud. Evakuaatsioonipääsuks on enamasti pääs tulekindlasse trepikotta. Kortterelamud on reeglina ühe trepikojaga, seetõttu on korteril nõutud lisaks üks hädaväljapääs akna või rõdu näol. Kui trepikojas on põlemisgaase, evakueeritakse elanikud päästemeeskonna kaasabil akende kaudu. Selleks on aga vaja tagada, et päästemeeskond pääseks erivahenditega (nt redelautoga) hoonele ligi. Hoone esimese kolme korruse evakueerimiseks piisab lahtitõmmatavast redelist. Selleks on päästemeeskonnal vaja akna all tegutsemisruumi umbes 4 meetrit. Kõrgematelt korrustelt inimeste evakueerimiseks peab aga hoone kõrvale saama sõita redelauto. Majaelanike autode parkimise korraldamisel tuleks kindlasti arvestada Päästeameti eritehnika pöörde- ja tegevusraadiusega, et need suured masinad niigi kitsastel tänavatel ka liikuda saaks. Paljudel korteritel asuvad ainukesed aknad maja tagaküljel, seega päästetehnika peab ka sinna ligi pääsema. Sageli on aga võimalikud pääsukohad

blokeeritud torust piiretega, aedade, heki või muu säärasega.

Kortteriühistud ja -ühisused peaksid päästkeskusest välja selgitama, kui palju peab päästetehnika jaoks hoone kõrgusest tulenevalt maja ümber vaba ruumi ning liikumisteid jätma. Juurdepääs hoonetele ja hädaväljapääsudele peavad olema tagatud kogu nende kasutusaja jooksul ning sellega tuleb arvestada ka kõrghaljastuse planeerimisel.

HOONETE SOOJUSTAMINE

Enamasti on hooned soojustatud mineraalvilla või erinevate vahtplastist materjalidega. Tuleohutuse seisukohast on tegemist mittepõlevate või põlevate soojaisolatsioonimaterjalidega. Kuni 8-korruselise hoone puhul on mõlemad variandid lubatud. Põleva soojustuse puhul on kasutuspiirangud. Näiteks peab põleva soojustusmaterjali puhul olema takistatud tule ja suitsu levik ühest tuletõkkeseksioonist teise. Kuna kortterelamutel on enamasti paigaldatud plastikaknad ja need omakorda vahuga tihendatud, siis võib esimese korruse tasapinnalt alanud fassaadi tulekahju põhjustada olulisi suitsu- ja vähesel määral ka tulekahjustusi ülemiste korruste korterites. Tule levik soojustuse sisse või sellest korterisse on kõige tõenäolisem akende ümbruses. Selle vältimiseks asendatakse akende ümbruses vahtplast vähemalt 10 cm ulatuses mittepõleva soojustusega.

Samuti on oluline teada et põlemisohklik soojustusmaterjal peab olema kaetud vahetult teda tule eest kaitsva kihiga, näiteks krohviga. Krohvikihile omakorda esitatakse tuletundlikkuse nõue. Kõik krohvid ei ole mittepõlevad, seetõttu peab ehitaja ka vastavasisulise dokumentatsiooni esitama. Hoonel

Pildil on prügimajandus hästi korraldatud ning kõrval fotol näide, kuidas seda teha ei tohiks.

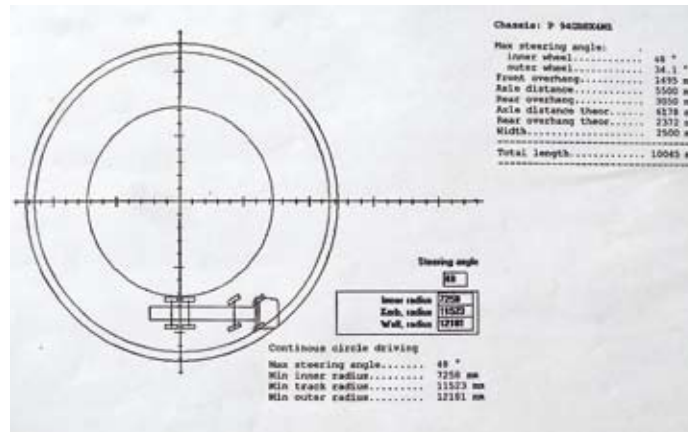
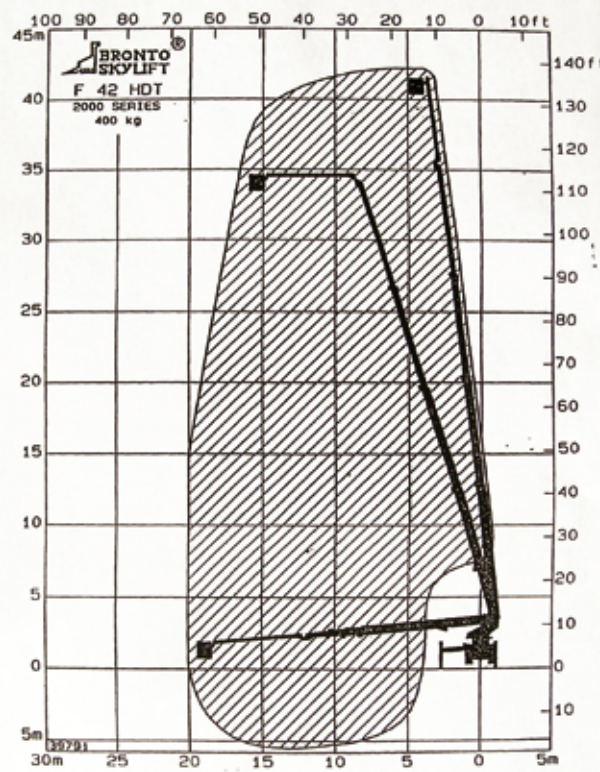
Hoone on osaliselt soojustatud kivivillaga, millel on tuletõkkeks kasutatud tuletõkkeplaati ning maja ülemises osas on soojustuseks vahtplast. Mõlemad on põlevad materjalid ja jäävad konstruktsiooni tuulutuspilusse. Soojustuse ja tuletõkke peale paigaldatakse roovit, millele omakorda puitlaudis. Selline põleva soojustuse ja tuletõkke paigaldus enam kui kahekoruseliste hoonete puhul ei ole alates 2005. aastast projekteeritavate või renoveeritavate hoonete puhul üldjuhul aktsepteeritud.

Kortteriühistud ja -ühisused peaksid Päästkeskusest välja selgitama, kui palju peab päästetehnika jaoks hoone kõrgusest tulenevalt maja ümber vaba ruumi ning liikumisteid jätma.

nõutava krohvi tuletundlikkuse klassi saab täpsustada päästkeskuse inspektoriga. Põlemisohklikku soojustusmaterjali ei tohi paigaldada ka konstruktsiooni tuulutuspilusse. Selline tuulutuspilu on näiteks pleki kattedega fassaadidel pleki ja soojustuse vahel. Sellise kombinatsiooni korral on päästjatel praktiliselt võimatu takistada tule levikut terve fassaadi ulatuses, sest pleki taha, tuulutuspilule, juurdepääs puudub ja õhu liikumine tuulutuspilus kasvab võrdeliselt temperatuuri kasvuga. Sellise ohtliku olukorra vältimiseks on tuulutuspilus olevatele materjalidele

Avad sageli tuleohutusalasel probleemid

Joonistel päästevahendite töö- ja pöörderaadiused.

jutingimustes võib see vahelage toestav terastala päästa ülemised naabrid ning tagada päästemeeskonna ohutuse. Teras kaotab oma kandevõime tulekahju tingimustes 10-20 minuti jooksul, sõltuvalt selle profiilist, paksusest ja põlemisintensiivsusest. Selleks, et ära hoida võimalikke varinguid, tuleb ka tala kaitsta tule eest materjaliga, mis tagavad sellele 60-minutilise kaitse. Näiteks tavaline ehituslik kipsplaat kaitseb tule eest umbes 15 minutit.

AKENDE VAHETAMISEL tuleb silmas pidada seda, et igal korteril peab olema tagatud vähemalt üks evakuaatsioonipääs trepikotta ja vähemalt üks hädaväljapääs rõdu või akna kaudu. Hädaväljapääsu valgusava kõrgus peab olema vähemalt 600 mm ja laius 500 mm ning kõrguse ja laiuse summa vähemalt 1500 mm. Ehk siis 500 mm laiuse akna kõrgus peaks olema vähemalt 1000 mm, et seda arvestada hädaväljapääsuna. Sageli aga tellitakse korterisse aknad, millel avaneb väiksem pool, mille valgusava laius on oluliselt alla 500 mm. Sealtkaudu on võimatu inimesi evakueerida, lisaks on ka sellise akna puhastamine riskantne ettevõtmine.

KORTERILE UUT VÄLISUST paigaldades tuleb panna see avanema samamoodi, nagu varasem projekt seda ette nägi. Vale avamissuund võib takistada evakuaatsiooni ja päästetöid. Ukse tulepüsimus peab aga olema vähemalt pool korteri piirete omast, sellele vastab ukse tähis - EI30. Selline uks tagab tulekahju korral trepikojas ohutu evakuaatsiooni 30 minuti jooksul.

TORUSTIKE VAHETAMISEL, sh kanalisatsiooni-, kütte- ja tarbevee torustiku vahetusel tuleb arvestada sellega, et olemasolevate teras- ja malmtorustike asendamine tules sulavate plastitorudega põhjustab tule ja põlemisgaaside leviku šahtidesse ja sealt edasi teistesse korteritesse. Sellisel juhul tuleb tule ja gaasi võimalikku levimist erivahenditega tõkestada. Vanade torude eemaldamisest tekkinud avad tuleb tihendada.

SUIVSUANDUR on kohustuslik igas uues elamus ja korteris ning muutub kohustuslikuks ka olemasolevates eluhoonetes ja korterites. Anduri asukoha valikul on abiks Päästemeeti kodulehel olevad informatsioonid.

esitatud tuletundlikkuse nõue ehk teisisõnu villa kaitseks tuule eest (tuuletõkkeplaadiks) ei sobi iga tuult pidav materjal. Enimlevinud valesti kasutatud tuuletõkkeplaat on Isoplaat ehk "roheline tuuletõke" mis on mõeldud peamiselt elamute ja madala hoonestuse juures kasutamiseks. Põlemisohutliku soojustuse ja tuuletõkke paigaldus enam kui kahekorruseliste hoonete puhul ei ole alates 2005. aastast projekteritavate või renoveeritavate hoonete puhul üldjuhul aktsepteeritud.

KORTERISESED MUUDATUSED

Korterisiseste muudatuste pla-

nerimisel tuleb esmalt arvestada sellega, et iga korter on omaette tuletõkkeseksioon tulepüsimusajaga ca 60 min ja sealt peab olema võimalus evakueeruda trepikotta kaudu. Samuti peab korterist olema võimalik inimesi evakueerida päästemeeskonna kaasabil.

Omaette tuletõkkeseksioon tähendab seda, et tulekahju korral ei levi sealt tuli ja mürgised põlemisgaasid naaberkorteritesse ning ümbritsevatel naabritel on tunni jooksul tagatud ohutus. See seab nõuded korteri piirdetarinditele ja kandekonstruktsioonidele. Need peavad takistama tule ja suitsu le-

vikut ning ei tohi variseda tulekahju tingimustes 60 min jooksul. Seda kõike tuleb arvestada vaheseinte lammutamisel ning tubade ühendamisel.

TOESTUSVAJALIK

Kuna paneelilamutes loetakse tinglikult kõiki massiivseid seinu kandvateks, siis mida suurem on seina sisse tehtav ava, seda tõenäolisemalt vajavad ava kohal olevad paneelid täiendavat toetamist. Reeglina toetatakse vahelagi terastalaga, mis hiljem viimistletakse. Tavaalukorras tundub selline lahendus isegi liialdusena. Tulekah-

Lääne-Eesti Päästkeskuse direktor Ivar Kaldasaun tutvustab Kihnu arst Enn Vellendile suitsuanduri tööpõhimõtteid.

Kihnu kodud tuleohutuks!

VIKTOR SAAREMETS

Lääne-Eesti päästkeskuse pressiesindaja

Juuni keskel käisid Päästeameti ja Lääne-Eesti Päästkeskuse töötajad Kihnu saarel kodudesse suitsuandureid paigaldamas ja koduse tuleohutuse alast nõu jagamas. Kahe päevaga varustati valla poolt muretsetud suitsuanduritega 118 kodu.

Kuigi statistikat vaadates on Kihnu niigi tuleohutu kant (viimane suurem tulekahju oli seal 2005. aasta juunis, kui Rootsikülas ühe maja katus tuleroaks langes), on teada, et punane kukk ei hüüa tülles. Pärast päästeteenistuse "dessanti" saarele on aga selge, et kui seesamune kukk peakski majja hiilima, siis pisikesed elupäästjad teevad laes nii kõva lärmi, et ka suuremad magajad üles ärkavad.

13. juuni keskpäeval "Amaliega" Kihnu jõudnud, kogunes ligi paarikümnepealine rataste, rollerite ja

autodega päästeseltskond esmalt vallavalitsuse hoone ette. Seal jagati end paaridesse, vallavalitsuse poolt anti näppu kodukülastust vajavate kihnlaste nimekiri ja detailsed saare kaardid, kus iga majapidamine koos nime ja mõnel juhul lausa maja kujuga peale joonistatud. Kiire meeldetuletus veel ennetustöötajatelt, mida peaks kindlasti inimestele rääkima ja mida jagama ning kampaania võis alata.

Päeva lõpuks jäi mulje nagu oleks terve Eestimaa läbi sõidetud – kõikvõimalikud erinevad variandid koduse tuleohutuse seisukohalt olid saarel esindatud. Oli kodusid, kus kõik oli ideaalselt korras. Samuti kodusid, mida ei saa just kõige tuleohutumaks pidada. Peamised mureallikad olid vananenud elektrijuhtmed ja küttekollete seisukord. Paljudel juhtudel ulatus nende eluiga mitmekümne aasta kaugusele ning olid ajahambast üsna räsitud. Loomulikult sai elanike tähelepanu sellele ka juhitud, iseasi, kuidas nende jõud parandamisele peale hakkab.

Teatavasti raha puu otsas ei kasva, aga ka minimaalsete vahenditega on võimalik mõndagi ära teha.

Küll aga on kihnlased tublid korstnapühkijad. Enamasti tehakse seda musta tööd ise või lastakse naabril katusele ronida. Ja pühitakse korstnaid ikka korra-kaks aastas nagu peab. See, kas igakuiselt korstnat pühkida on mõtet, nagu meile ühes kodus raudkindlalt väideti, jääb muidugi igaühe enda otsustada.

Kui enamasti võeti suitsuandur tänuga vastu, siis ka siin oli erandeid. "Ei taha me mingit suitsuandurit siia lakke," kõlas ukse pealt vastus juba enne kui end korralikult tutvustadagi jõudsimine. "Meil siin koguaeg suitsetatakse ja kes seda kisa jõuab ära kuulata," jätkas perenaise häälel veel läbi ukse. Paariminutilise veenmise järel sai suitsuandur siiski kõrvaltuppa lakke. Meid juhendama saadetud majaperemees proovis väikese elupäästja korrasoleku kohe ka sigaretisuitsuga ära – töötas küll. Loodetavasti viimast korda põhjusega.

Suitsuanduri paigaldamine on imelihtne, kahe kruviga lakke ja valmis. Lääne-Eesti Päästkeskuse tuleohutusbüroo juhtivinspektor Alari Tõnissoo andurit paigaldamas.

Rakveres toimus ohutusmess

“Väärtusta elu”

EVE OJALA

Ida-Eesti Päästeteskuse
avalike suhete büroo juhataja

Lääne-Viru maavalitsus ja Rakvere linnavalitsus korraldasid 6. juunil ohutusmessi “Väärtusta elu”. Rakvere linna päevadega seoses tegi Ida-Eesti Päästeteskus lahtiste uste päevad Rakvere komandos. Mõlemad sündmused väljendasid selget sõnumit, et õnnetuste ennetamine on igaühe enese kätes.

Messi päevajuhil, Ida-Eesti Päästeteskuse järelevalveteenistuse juhi Mairo Nõlvaku sõnul oli teist korda peetav ohutusmess võrreldes eelmise aastaga atraktiivsem ning pälvis ka rohkem avalikkuse tähelepanu.

Ohutusmessil teavitati oma kodu, maja ja piirkonna turvalisemaks muutmise erinevatest võimalustest ja vahenditest, tutvustati korraldajate ja päästeteenistuse riiklikke jm struktuure, turvateenistust ja vajalikke vahendeid pakkuvaid ettevõtjaid, samuti inimeste omaabi võimalusi.

Osalejate seas olid Ida-Eesti Päästeteskus, Häirekeskuse Ida-Eesti Keskus, Ida Politseiprefektuuri Rakvere osakond, korstnapühkija Tiit Mäekivi, Rakvere Tuletõrjeühing, Tamrex Ohutuskeskus, Elektrikontrollikeskus, Kaitseliidu Viru malev, Viru Teedevalitsus, Tapa AIDS-i Ennetuskeskus-nõustamiskeskus, Naabrivalve MTÜ, Virumaa ohvriabi-keskus, Rakvere haigla erakorralise

meditsiini osakond ning turvatöötajaid pakkuvad ja -teenuseid müüvad kindlustus- ja julgestusfirmad.

Põnevust ja silmale vaatamist pakkus Järva-Jaani Tuletõrjemuseum etendusega “Tuli lahti”, Rakvere Esteetika- ja Tantsukooli tüdrukud, Vajangu Noorteühing etendusega “Punane kukk ei kire tules” ning Rakvere linnaorkester.

Ida-Eesti Päästeteskuse ennetustöö büroo töötajad selgitasid huvilistele suitsuanduri vajalikkust ning jagasid tuleohutusala seid teabematerjale. Soovijad said proovida ka tuletõrje praktilist kasutamist. Vastvalminud kööginurga abil demonstreeriti mõjuvalt, et pannil põleva õli kustutamiseks pole vesi sugugi sobiv kustutusvahend. Nii toimides on plahvatus ning põlenud nägu garanteeritud. Messi lõpetuseks pakuti huvilistele efektselt vaatepilti põlevast autoromust.

Komandos lahtiste uste päevade korraldamise eesmärgiks oli anda ülevaade tulega seotud ohtudest ja õigest tegutsemisest tulekahju korral ning tutvustada päästeteenistuse igapäevast tööd.

Tunniajase ekskursiooni käigus näidati filmi tulekahju arengust, räägiti edukalt kulgevast projektist “Kodu tuleohutuks!”, tutvustati päästetehnikat ning päästjate töö- ja olmeruume. Viidi läbi ka praktiline tulekustutamise õppus. Ida-Eesti Päästeteskuse Ennetustöö büroo juhataja Marika Uussalu sõnul külastas kahe päeva jooksul komandot

Komandos lahtiste uste päevade korraldamise eesmärgiks oli anda ülevaade tulega seotud ohtudest ja õigest tegutsemisest tulekahju korral.

üle 130 huvilise, sealhulgas näiteks ka Rakvere sõpruslaeva admiral Pitka meeskond täies koosseisus.

Asjaolu, et uudised tulekahju-

dest, liiklusavariidest ja muudest õnnetustest on meie igapäevaelu lahutamatu osa, näitab, et hoolimatus enese ja teiste elu ning vara suhtes on teatud osa meie ühiskonna liikmete seas järjest süvenemas. Samal ajal aga on erinevatel sündmustel tuleohutusala seelgitustööd tehes olnud heameel tõeada, et järjest enam kasvab nende inimeste hulk, kes teavad, kuidas õnnetusi ära hoida, kuidas erinevate juhtumite korral toimida ning on võimelised vastu võtma õigeid otsuseid. Nende inimeste hulga suurendamine ongi meie järjepideva ennetustöö eesmärk.

Parimad priitahtlikud pritsimehed on Lääne-Virumaal

EVE OJALA

Ida-Eesti Päästeteskuse
avalike suhete büroo juhataja

Käesoleval aastal tunnistas Päästetõrjeametite hindamiskomisjon parimaks priitahtluse edendajaks päästealal Väino Virksi ja Vajangu Tuletõrjeseltsi.

Rändauhind “Pritsimeeste patsun” anti Vajangu Tuletõrjeseltsi juhatase esimehele Väino Virksile üle 30. juunil Tartumaal peetud priitahtlike pritsimeeste foorumil. Väino Virksi kandidatuuri seadsid üles nii Päästetõrjeamet kui ka Ida-Ees-

ti päästeteskus. Ülejäänud rändauhinna kandidaate ei ole üheksa nominenti pälvisid Päästetõrjeameti tänukirjad.

Väino Virks on päästealal vabatahtlikuna tegutsenud juba 1989. aastast. Ta on aktiivne seltsielu eestvedaja ja turvalisuse eest seisja Tamsalu vallas. Selts investeerib päästetöödel teenitava tulu päästeala ennetustöösse ja priitahtlike pritsimeeste seltsielu edendamise. Korda tehti kohalik kultuurimaja, kus leiavad tegevust ka lapsed ja noored.

Edumeelse mõttelaadiga ja hea

eestvedajana tuntud Väino Virks on aktiivselt osalenud kõigil vabatahtlust puudutavatel sündmustel ning mitmes töögrupis nii kohalikul tasandil kui ka laiemalt kogu päästeala priitahtluse eest seisjana.

Priitahtluse edendamise eest päästealal antav rändauhind asutati ning selle juurde kuuluv statuut kinnitati Päästetõrjeameti peadirektori käskkirjaga 29. juunil 2005. aastal. Auhind loodi eesmärgiga tunnustada ning motiveerida päästealase vabatahtliku tegevuse eestvedajaid, säilitada priitahtlike pritsimeeste liikumise elujõulisust, teadvustada

ning edendada ühiskonnas päästeala põhiväärtusi ning väärtustada ohutusala kogukondlikku tegevust ja kodanikualgatusi.

Rändauhind antakse koos selle juurde kuuluva tunnustusega üks kord aastas mittetulundusühendusele, sihtasutusele, seltsingule või üksikisikule silmapaistvate saavutuste eest priitahtluse edendamisel päästealal. Rändauhindade saajate registrisse oli eelnevalt kantud 2005. aastal auhinna pälvinud Paide Vabatahtliku Tuletõrjeseltsi ja selle mullu saanud Kaiu vallavanema Ülle Kiviste nimi.

Vabatahtlusest nii ja teistpidi

Käesoleval suvel toimus juba kuendat korda traditsiooniline Priitahtlike pritsimeeste foorum, mis on pühendatud päästeala vabatahtlusele ja kogukonna ohutusele.

ELE-KAJA GILDEMANN

Vabatahtlik Reservpäästerühm
<http://www.rpr.ee>

Kahepäevane üritus toimus seekord Tartumaa tervisespordikeskuses, mis asub Elva lähisel looduskaunis kohas Vaikse järve ääres. Foorumil osales ligi 250 inimest, nii priitahtlikke kui ka päästealal töötavaid professionaale. Ürituse põhirõhk oli 30. juunil Päästeameti peadirektori Kalev Timbergi kõnega avatud ning pea kogu päeva väldanud ettekannetel. Lisaks tõsise sisuga aruteludele mahtus kahepäevase programmi sisse ka piisavalt meelelahutust.

Nagu eelpool mainitud, oli ürituse põhirõhk seminaril, mille teemad panid tuleohutuse ja ennetustöö üle veelkord järele mõtlema ning andsid kindlasti kõigile priitahtlikele innustust edaspidigi jätkata oma panuse andmist professionaalide abistamisse. Olulise märksõnana selle aasta foorumil kõlas vabatahtlike organiseerumine, kuna vaatamata soovile võtta vastu kõik abistajad nii ennetustöös kui ka näiteks metsatulekahjude ajal, on seda siiski oluliselt lihtsam teha erinevate vabatahtlike organisatsioonide ja seltside läbi.

Ennetustöö olulisuse aspektist vaadatuna jäid Elvas peetud ettekannete hulgas kõige eredamalt kõrvu kõlama hirmuäratavad "aastate keskmist" kirjeldavad numbrid – 12 000 tuleõnnetust, 140 hukkunut, 120 vigastatut, 2500 hävinud või kahjustatud kodu. Kurvad numbrid, mis peaks piisavalt mõtlema isegi loovad teadmisesest hoolimata käega. "Minuga ei juhtu", "küll ma jõuan ka sellele kunagi mõelda", "praegu pole sobiv hetk suitsuanduri paigaldamiseks" jne. Selleks, et jõuda soovitud

tulemuseni – vähendada neid õudustarata vaid numbreid kasvõi karva võrra - on vaja käia pikk tee.

Et muuta inimeste käitumist, tuleb muuta nende hoiakuid. Et aga muuta hoiakuid, tuleb jagada inimestele teadmisi sellest, mis võib juhtuda ning kuidas neid õnnetusi ära hoida. Välja toodud statistika taustal tuleb siinkohal kiita, et eriti tänuväärne on Päästeameti poolt eelmisel aastal alustatud ja sel aastal aktiivselt käima lükatud "Kodu tuleohutuks" projekt, mille raames ka mitmed vabatahtlikud reservpäästerühmlased on pidevalt rõõmuga abiks, et õlg öla kõrval professionaalidega rääkida inimestele tuleohutusest ja eneseabist õnnetuse korral, tutvustada tuletõrjevahustust ja tuletõrjute igapäevatööd, rõhutada suitsuanduri olulisust ning õpetada käsitsemata tulekustutit. Nimetatud projekt ja teised ennetustöö eesmärgil käimalükatud ideed on tänuväärseid just inimeste hoiakute muutmisel. Eriti oluline on aga teha ennetustööd mitte ainult laste, vaid ka täiskasvanute hulgas.

Tuleohutusala ennetustöö projektide tutvustusest kumas väga tugevalt läbi üks ühtne joon – Päästeameti plaan kaasata üha enam vabatahtlike nimetatud töösse ning teha suuremaid kulutusi nende koolitamiseks. Siinkohal tekib ka priitahtlikel endil tihtipeale küsimus, miks kulutada niigi väheseid ressursse vabatahtlikele, kui olemasolevate finantside abil võiks pigem motiveerida seniseid ja uusi päästetöötajaid. Küllap on siin aga piisavalt adekvaatne põhjendus, et oluliselt suurema hulga inimeste hoiakut suudetakse muuta usalduse abil. Eks ole ju läbi aegade kehtinud tõde, et lihtsam on küsida nõu pigem naabrimehesest priitahtlikult, kui pöörduda päästetöötaja poole, viimane tundub võib-olla pigem korrakaitseorgani esindajana. Seetõttu ongi oluline arendada nendes valdkondades professionaalsete päästjate ja vabatahtlike vahelist koostööd ning laiendada sellega ühtlasi ka n-ö turvalise mõtteviisi levitajate ringi.

Siinkirjutaja meelest on aga üheks olulisemaks argumendiks va-

batahtlikkuse aktiivsel toetamisel Päästeameti päästetööde osakonna juhataja Kuno Tammearu peetud ettekandest läbi jooksnud märksõna – suurõnnetused. Kurb tõde, kuid kevadest sügiseni rüüstavad Eestimaad suuremad ja väiksemad kulupõlengud ning metsatulekahjud. Ja just selliste sündmuste taustal on ilmekalt näha, et abikomandode, reservpäästerühma ning teiste vabatahtlike abi on määrava tähtsusega. Suurõnnetusi ei juhtu õnneks iga päev, seepärast ei ole ka vajalik pidev operatiivmeeskondade valmisolek. Nii saavad just sellistel puhkudel oma öla alla panna muul ajal reservis olevad ja näiteks ennetustööga tegelevad vabatahtlikud. Nii jääb elukutselistele päästjatele võimalus olla pidevalt häirevalmis.

Ehkki pikk ja asjalik päev oli juba selja taga ning soovine simman täies hoos, kujunes foorumi üheks põnevamaks osaks Vabatahtliku tuletõrjeühingu Alma Mater Fire Fighting korraldatud väike õhtune arutelu, kus istusid kõrvuti Päästeameti esindajad, Vabatahtlik Reservpäästerühm ning priitahtlikud Elvast, lisaks jm. Koosistumise eesmärgiks oli vahetada arvamusi ja kogemusi vabatahtlike kaasamise suhtes ennetus- ning päästetööde juures. Kuigi otseselt selle teemani ei jõutud, kumas arutelul läbi organiseerumise ja ka omavahelise koostöö tegemise soov ja vajadus tulevikus. Eriti elav keskustelu tekkis päästetöödel vabatahtlike kaasamise probleemide käsitlemisel. Arutelu käigus jõuti arusaamisele, et vabatahtlikud on päästetöödele väga teretulnud abi juhul, kui päästetööde juhile on teada, kui suur on konkreetse sündmuse puhul

vabatahtlike ressursid. Hiljutine Elviste rabapõleng aga näitas ilmekalt, et avaliku infotelefoni kaudu vabatahtlike sündmuskohale saatmine ei ole eriti efektiivne moodus adekvaatsete abivägede koondamiseks. Reaalselt tekib sellisel juhul probleem, et päästetööde juhile ei ole kõiki vabatahtlike võimalik igal ajahetkel kuskile tööle paigutada, istumine ja ootamine aga mõjub halvavalt nende motivatsioonile. Päästjate poolt tunnustati, et Reservpäästerühmal on välja töötatud väga hästi toimiv väljakutse plaan, mis võimaldab päästetööde juhile juba õhtul planeerida järgmise päeva tööd vastavalt päästjate ja vabatahtlike ressursile ning vältida sellega ebameeldivusi kõigi osapoolte jaoks. Leiti häid ideid, kuidas tõhustada päästetöid vabatahtlike kaasabil ning jõuti järeldusele, et priitahtlike ja päästeameti koostöö peab edaspidi aina jätkuma.

Õhtupoolikule andis hoo sisse läbi Elva linna liikunud tuletõrjetechnika lõbus rongkäik, kus oli liikvel näha nii vanu kui ka uuemaid masinaid ning millele andis särtsu juurde priitahtlike pasunakoos. Õhtuse meelelahutusprogrammi käigus toimusid võistlused ja mängud, sai proovida kätt tule kustutamisel, õppida esmaabi või soetada endale midagi vahvat heategevuslikult oksjonilt. Lisaks sellele tunnustati tegusamaid vabatahtlike organisatsioone, milledest silmapaistvamaks osutus Vajangu Tuletõrje selts Väino Virksiga eesotsas.

*** 2007. aasta Priitahtliku pritsimeeste foorumi artiklid on koolitamiseks- vaatamiseks ülevaade ka Päästeameti koduleheküljel www.rescue.ee.**

Konverentsil “Komando 2007” vaeti päästeteenistuse organisatsioonikultuuri

ANNE MARTIN

Päästeameti nõunik
Konverentsi “Komando 2007”
peakorraldaja

Eesti tuletõrje organisatsioonid olid esimesed seltskondlikud ühendused iseseisvas Eestis, kes ühinesid ülemaaliselt ja asutasid oma üleriikliku liidu. Selleks valiti Tallinna Vabatahtliku Tuletõrjeühingu peakoosolekul komisjon, mille ülesandeks oli teha eeltöid esimese Eesti tuletõrje kongressi kokkukutsumiseks ja Liidu asutamiseks. Esimene Eesti tuletõrje kongress toimus 1919. aasta 6.-7. septembril “Estonia” punases saalis – liit asutati kongressi teisel päeval, 7. septembril 1919. (“Eesti Tuletõrje” nr 8[174]/1939).

Sellest sündmusest lähtuvalt tähistabki Eesti päästeteenistus igal aastal just 7. septembril oma sünnipäeva ehk Eesti organiseeritud tuletõrje aastapäeva, seekord siis 88ndat. Siiani on tava olnud selline, et oleme sel päeval kutsunud Siseministeeriumisse pidulikule üritusele vaid päästeteenistuse aumärkide saajad, sest ministeeriumi sinine saal mahutabki korraga vaid sadakond inimest. Seekord otsustasime aga omavahel kaks üritust liita: päeval viia läbi traditsioonilise Komando konverentsi ja sellele järgnevalt austada aumärkide saajaid. Etteruttavalt võib vist öelda, et mõte polnud sugugi halb. Kuigi eelnevalt muutis ikka natuke murelikuks küll, kuidas inimesed nii pika päeva jaksavad vastu pidada. Aga kui on huvitav, siis ei tule ka tüdimus ega väsimus peale. Ja konverentsi ettekanded olid seekord tõesti kõik väga huvitavad – sellist arvamust avaldasid peale ametliku osa lõppu väga paljud osalejad.

DISKUSSIOON

Põhjendusi, argumente, küsimuste tõstatusi ja vastuseid meie organisatsiooni kultuuri kohta jagasid kuulajatega nii päästeteenistuse omad töötajad kui ka tunnustatud spetsialistid teistest organisatsioonidest. Kogu üritust modereerisid Priit Laos Lääne-Eesti Päästkeskusest ja Anne Martin Päästeametist.

Päeva alustasid Siseministeeriumi sisejulgeoleku asekanterlerina

Ettekandjad ettevalmistumas ...

ja kuulajad kuulamisvõims.

viimaseid päevi ametis olnud Marek Helm ja ministeeriumi päästepoliitika büroo juhataja Tarvi Ojala. Nende omavahelisele avalikule diskussioonile ülesehitatud ettekanne püüdis leida ühisosi Eesti erinevate sisejulgeolekut tagavate organisatsioonide kultuuriruumides ning kuulajateni toodi selge visioon ühisest eesmärgist, milleks on säästetud inimelud. Väike-Maarja Päästekooli direktor Margus Möldri kinnitas oma ettekandes, et päästeõppeasutused on küll ka praegu jõudumööda päästeala kultuuri järjepidevuse kandjateks, kuid leidis samas, et tööd selle teemaga tuleb edaspidi tunduvalt tõhustada. Allakirjutanu ettekanne tutvustas esmalt, täna veel eelnõu staatuses olevat uut vormimäärust ja selle suuremaid erisusi praegu kehtivast analoogsest õigusaktist. Teine osa seisnes aga arutluses päästeteenistuse deviisi/lipukirja “Jumala auks, lähimene kaitseks” kasutamise teemal. Tuginedes kolleegide seas interneti teel läbiviidud kiirküsitluse tule-

mustele, millest selgus, et lipukirja kasutamise teema on muutunud intrigeerivaks ja nõuab täiendavat laiapõhjalist arutelu, tegi ettekandja ettepaneku kutsuda ellu päästeala tavandi- ja eetikanõukogu, mille liikmete esmaseks ülesandeks oleks kirjeldada päästeala kultuuriruumis käibelolevaid tavandeid ning töötada välja eetikaakoodeksi praktilise rakendamise kord.

Päästeameti peadirektori asetäitja Alo Tammsalult ja avalike suhete büroo juhataja Beata Perensilt said kuulajad teada, kes on kes suures päästeteenistuse “6-lapselises peres”: kes on esiklapsest tubliduse etalon nimega Päästetööd, kes taibust oivik Tuleohutusjärelevalve, kes empaatilis-emotsionaalne ja jutukas tütarlaps Hädaabikõnede Menetlemine, kes hulljulge ja ekstreemsustele kalduv, kuid samas hoolikalt kaalutlev Demineerimine, kes visionäärist boheemlaslike kalduvustega Kriisireguleerimine, kes pesamunast toimekas ja ettevõtlik, samas siiralt helgemasse homses-

se uskuv Ennetustöö. Lisaks töid samad ettekandjad kuulajateni ka ülevaate päästeteenistuses suhtekorraldusfirma Hill&Knowlton poolt läbiviidud sisekommunikatsiooni uuringu analüüsi tulemustest. Päeva esimese poole lõpetas oma ülesastumisega Päästeameti peadirektor Kalev Timberg, kes vaagis päästeteenistuse kui organisatsiooni üldist arengut aastatel 1986-2008 korrelatsioonilis kultuurierinevuste ja –muutustega nii organisatsiooni sees, kui seda ümbritsevas keskkonnas.

KÜLALISED MUJALT

Konverentsi pealelõunast sessiooni alustas Põhja Politseiprefektuuri juhtivspetsialist Villu Vane, kes analüüsis meie teedel-tänavatel valitsevat liikluskultuuri ehk täpsemalt – selle puudumist. Riigikantselei nõunik Aive Pevkur rääkis riigiteenistujast kui ühe riigi kultuuri kandjast, keskendudes eelkõige meie kõnes kasutatavate mõistete ja mõtteviisi omavaheliste seostele, väites, et keel on see, mis mõjutab selle keele rääkijate tegutsemist ja mõtlemist. Ajakirjanduseetika guru Tarmu Tammerk andis nii teoreetilisi kui ka praktilisi näpunäiteid, kuidas päästeteenistus ja ajakirjandus teineteisele abiks ja kasuks saaksid olla. Eesti Panga asepresident Rein Minka rääkis tugevast organisatsioonikultuurist kui muutvast mõjutegurist keskkonnale ja vastupidi, ning kõike seda Eesti Panga näitel. Päeva lõpetasid oma esinemisega kaks uut poliitikut – Päästeameti ekspedirektor ja tänane Riigikogu liige Mati Raidma ja siseminister Jüri Pihl, kes mõlemad, poliitikule sobilikult, lubasid päästeteenistusele “riigieelarvepirukast senisest suuremat ja mahlasemat suutäit”. No mis ikka, lootus sureb ka päästjatel viimasena ja usutavasti ei lõpe see lugu nagu vana hea vene minasjutt, mis ütleb, et söin ja jõin seal minagi, suhu ei saan'd midagi...

Kokkuvõtteks võib tõdeda, et vähemalt suur enamus osalejast läks koju saadud kinnitusega, et organisatsioonikultuur on tõesti tähtis. Ja et see pole mitte midagi väga abstraktset või kõrgelehelulist, vaid selleks ja selle kujundajateks olemegi me ise oma igapäevase töö ja tegemisega.

Elupäästjate lood

Inimesed, kes riskivad teist päästes oma eluga

ARVI RÜÜTLI ALAR KÜTT REIN OLEP

Käesoleval kevadel, 21. aprillil süttis tulekahju Põlvamaal Peri külas kahekorruselises kortermajas. Põlva keskkomando päästemeeskonna saabudes oli tulekoldest eraldunud tihe suits täitnud kogu trepikoja ning otseselt olid ohtu sattunud kaks liikumispuudega inimest. Rühmapealik Rein Olep ning päästjad Arvi Rüütli ja Alar Kütt tõid hoonest välja vingukahjustusi saanud 57-aastase Viuu ja 52-aastase Lembitu, kes kiirabile üle anti. Päästemeeskonna aktiivse ja oskusliku tegutsemisega päästeti kriitilisse olukorda sattunud inimesed. Trepikoja trepi all põlenud kaltsud ja 1,5m² suurusel alal põlenud praht kustutati veega, mistõttu suudeti ära hoida tule levik ja päästeti inimesed.

JAANO SULP GENNADI RANDOJA

8. juuni öösel kella kahe paiku sai Jõgeva keskkomando väljakutse Jõgeva linna Suurele tänavale, kus põles kahekorruseline üheksa korteriga puidust elumaja. Päästemeeskonna sündmuskohale jõudmise hetkeks põles osa maja katusest lausleegiga, eluruumide poolne ülemine trepikoda ja pööning põlesid osaliselt ja olid täitunud tiheda suitsuga. Hoones elavad inimesed magasid ega teadnud neid ähvardavat ohust midagi. Ülemise korruse korter, kus elasid 86-aastane liikumisvõimetu vanaproua ja tema 49-aastane poeg, oli tule ja suitsu poolt evakueerimiseks ära lõigatud. Tuld oli võtnud ka katuse otsaviil, kus asus ainuke aken, mille kaudu oli võimalik nimetatud inimesed päästa. Kaitsva veejoa toel tõid Jõgeva keskkomando päästjad Gennadi Randoja ja Jaano Sulp redeli abil mõlemad tulevangi jäänud inimesed põlengukoldest välja. Lisaks evakueeriti hoonest veel kuus inimest, kellest kaks olid rästastolis invaliidid. Kokku evakueeriti ja päästeti põlevast hoonest kaheksa inimest. Tulekahjus hävines hoone katus, kuuma-, suitsu- ja veekahjustusi said kõik teise korruse korterid. Esimesel korrusel hävines ühe korteri sisustus. Suudeti ära hoida tule levik

teistesse alumise korruse korteritesse ja kolme meetri kaugusel asunud teisele hoonele.

ALEKSANDR KEERD

Käesoleva aasta 30. mail kell 17.45 sai Häirekeskus teate, et üks inimene on Tartus Kaarsillalt vette hüpanud. Päästemeeskonna kohale jõudes oli vettehüpanu uppumisohus. Kuna ta ei olnud ise võimeline visatud päästerõngast kinni võtma, siis hüppas Tartu keskkomando päästja Aleksandr Keerd kõrgelt betoonkaldalt vette, tõi hädalise kalda juurde, kus too meeskonna kaasabil betoonkaldast üles tõsteti ja kiirabibrigaadile üle anti.

AIVAR LEMSALU

12. aprillil sai Räpina tugikomando väljakutse Veriora alevikus puhkenud tulekahjule, kus põles kahekorruselise elumaja esimese korruse 3-toaline korter. Häirekeskuse teatel olid inimesed tulevancis ja leegid ulatusid aknast välja. Korteri kõõgipõlengust alguse saanud suits täitis teise korruse trepikoja ning sulges inimeste evakuaatsioonitee. Päästemeeskonna saabumisel ja nende kohehese rakendamise järel asus meeskonnavanem Aivar Lemsalu päästma teise korruse elanikke, kasutades selleks päästeredelit. Enesekindla ja operatiivse tegutsemisega aitas Aivar Lemsalu kannatanud redelit mööda alla ja toimetas ohutusse kaugusesse. Põlevast I korruse korterist tõid päästjad välja vanema meeskodaniku. Kustutustöödega peatati tule levik ülejäänud majale ning kolmele päästetule osutasid esmaabi meedikud.

SILVER LASTIK

5. augustil kohe pärast südaööd sai Tartumaa Võnnu tugikomando väljakutse Mäksa valla Veskimäe külla, kus inimene oli vette kukkunud ja ei suutnud sealt omal jõul välja pääseda. Võnnu tugikomando kohale saabudes, umbes 15 minuti pärast, oli kannatanu jõudnud juba koos veevooluga Kavastu parvest Kastre vanadekoduni liikuda, kus ligipääs talle oli kaldalt praktiliselt võimatu. Samuti oli teada, et allavoolu juurdepääsvõimalused vaid halvenevad. Kuigi

Noor elupäästja Gert Karivere ja siseminister Jüri Pihl.

Võnnu komandol puudus sel hetkel veel veepäästevõimekus, otsustasid meeskonna vanem Imre Paalberg ja päästja Silver Lastik hädasolijale ujudes järgi minna. Päästenõõriga turvatuna jõudis Silver ujudes hädasolijani ning tõi selle meesterahva kaldale.

MART VESTER

eraisik, Põlva keskkooli õpetaja Käesoleva aasta 7. aprillil süttis Põlva linnas Jaama tänaval kolmekorruselise kivist elumaja 2-toalise korteri köök. Avatud uste tõttu oli kogu korter täitunud paksu suitsuga. Uinakust ärganud ja meeltesegaduses korteripeenaine Marika, kes oli sisse hinganud mürgist suitsu, ei suutnud nimetatud olukorras enam iseseisvalt tegutseda. Sündmuskohale saabunud naabermaja elanik Mart tegutses aga sihikindlalt. Pelgamata tihedat suitsu haaras Mart kiiresti kannatanu käevangu ja toimetas ta välja maja ette murule. Sellega päästis Mart Vester kõõgipõlengust alguse saanud tulekahjus 27-aastase Marika elu.

ANTS VÄLISTE eraisik, AS Taisto Liinid, bussijuht 28. aprillil sõitis AS Taisto Liinid bussijuht Ants Väliste oma bussiga liinil

Antsla-Tallinn. Sõitnud välja Hummuli bussipeatusest, märkas ta tee ääres suitsevate ja leekides autot. Ta peatas kohe bussi, tormas auto juurde ja asus auto juhupoolset ust lahti kangutama, saades ka ise pisut vigastada. Hetk hiljem saigi ta põlevast autost kätte autojuhi ning asetas ta teepeenrale lamama. Kohe palus ta bussis viibivatel inimestel helistada häirekeskusesse ja võtta bussist esmased tulekustutusvahendid. Olemasolevate tulekustutusvahenditega üritati suure leegiga põlev auto esiosa kustutada. Ants Väliste kiire ja osav tegutsemine päästis selle auto juhi elu.

LAUR LÄÄNEMETS

õpilane Nõo Reaalgümnaasium **SANDER HII** õpilane Nõo Reaalgümnaasium 4. juunil märkasid Nõo paisjärve ääres olnud inimesed, et keegi on vee alla vajunud. Kuna täpne asukoht teada ei olnud, siis mõned sukeldumised ei andnud tulemusi. Seejärel võtsid järve ääres viibinud Nõo Reaalgümnaasiumi õpilased ahelasse ja hakkasid nii järve "läbi kammima", kuni leiti vee alla vajunud tüdruk. Laur ja Sander viisid Solemari veest välja ja

hakkasid teda elustama - tehti suult-suule hingamist ja südamemassaazi. Kohalejõudnud kiirabi ja reanimobiili meedikud viisid elustamise lõpule ning viisid Solemari haiglasse.

ANTTI LÄÄTS (Pärnu KK päästja)
ANDRUS OJAMETS (Pärnu KK päästja)
19. aprilli pealelõunal sai Pärnu kesk-komando väljakutse Pärnu Rähni tänavale, kus põles kahekordse puidust elumaja üks korter. Antti Lääts ja Andrus Ojamets, teostades suitsusukeldumist, päästsid põlevast korterist vanema naisterahva.

GERT KARIVERE 9a,
Rapla Ühisgümnaasiumi õpilane
Rapla Ühisgümnaasiumi õpilane Gert Karivere oli veel viimaseid päevi kaheksane, kui tal tänu kiirele ja asjalikule tegutsemisele õnnestus päästa oma nelja-aastase venna elu. Väike Kevin tahtis kangesti, nagu ta vanem vendki, rattaga üle Lohu jalakäijate silla sõita, kuid keeras kogemata teelt välja ja kukkus koos jalgrattaga jökke. Gert jutustas oma tegutsemisest hiljem ise nii: "Kuulsin tugevat plärtsatust, nagu oleks suur kivi vette kukkunud. Viskasin oma ratta maha ja jooksin jõe äärde. Venda kohe ei paistnud – ta oli juba vee all ja siples seal. Hüppasin jökke ja võtsin tal kombeka varrukast kinni". Kui Gert poleks nii targalt ja ennastsalgavalt käitunud, mine tea, kas tal täna väikevenda olekski olnud...

KAIDO KULL eraisik, 22 a
13. märtsil 2007, õhtul pärast kaheksat, kukkus Raplamaal Hagudis 1968. aastal sündinud alkoholihoobes meesterahvas liikuma hakanud reisirongi vagunite vahele. Mees toetas ennast lihtsalt perroonil vastu seisvat Tallinn-Türi reisirongi ning rongi liikuma hakates kukkus ta kahe vaguni vahele. Perroonil seisnud pealtnägija Kaido tiris mehe liikuva rongi vagunite vahelt välja, misjärel kiirabi kannatanu Põhja-Eesti Regionaalhaiglasse toimetas.

VLADIMIR IVANOVSKI VASSILI SOKOLOV

Käesoleva aasta 5. märtsil pisut pärast keskööd said Jõhvi Keskkomando päästjad väljakutse Jõhvi linnas põlema süttinud kahekordse eramu kustutamiseks. Esimesena tulekahjukohale saabunud Jõhvi keskkomando meeskonnad said informatsiooni, et maja teisel korrusel on kuulmispuudega inimene. Päästjad alustasid koheselt põlevasse hoonesse suitsusukeldumist kahe suitsusukeldumispaariga. Paarid jaotasid põleva eramu omavahel inimes-

te otsinguks ning kustutusrünnaku teostamiseks. Üks paar suudus paksu suitsu täis teisele korruse, kus magamistoast leiti maaslamav kannatanu, kes välja toodi ja kiirabile üle anti. Tänu päästjate Vladimir Ivanovski ja Vassili Sokolovi kiirele tegutsemisele hoiti ära kurtumma majaperemehe hukkimine.

MAKSIM GARAFUTDINOV IGOR KOŽEVNIKOV

6. märtsi õhtupoolikul leidis Narva linna Kosmonaudi tänava ühe elumaja kolmetoalises korteris aset tulekahju. Põles korteri sisustus ning ruumid olid mattunud tihedasse suitsu. Teada oli, et selles korteris viibis ka neli inimest, kes asusid magamistoas. Korteri viibinud püüdsid küll ka iseseisvalt eluruumidest väljuda, kuid paraku, tiheda suitsu ja kõrge temperatuuri tõttu, ebaõnnestunult, mistõttu jäid nad põlevasse korterisse üsna abitusse olukorda. Esimesena saabusid tulekahjukohale Narva keskkomando meeskonnad ning alustasid koheselt suitsusukeldumist põlevasse korterisse kahe suitsusukeldumispaariga. Tänu päästjatest suitsusukelduspaari Maksim Garafutdinov-Igor Koževnikov julgele ja otsustavale tegevusele päästeti kahe inimese elu, lisaks evakueeriti põlevast korterist teise suitsusukelduspaari poolt kaks inimest.

VLADIMIR KUZNETSOV SERGEI ŠTŠERBAKOV

9. aprillil süttis Narvas Tiimani tänava elumaja kahetoalises korteris tulekahju. Põles korteri sisustus ning ruumid olid mattunud tihedasse suitsu. Päästjatele anti teada, et korteris võib viibida jalutu mees. Esimesena tulekahjukohale saabusid Narva keskkomando meeskonnad alustasid koheselt põlevasse korterisse suitsusukeldumist. Tänu suitsusukelduspaari Vladimir Kuznetsov-Sergei Štšerbakov kiirele ja professionaalsele tegutsemisele leiti tulelõksu jäänud puudega korterimani magamistoast ning päästeti.

MATI VEELAIK ARGO PÄLLO

2007. aasta 16. aprilli varahommikul said päästemeeskonnad väljakutse Rakveres Viru tänaval puhkenud tulekahjule. Põles 4 korteriga puidust mansardkorrusega maja. Sündmuskohale sõitsid Rakvere komando päästjad ja operatiivkorrapidaja. Päästjate saabudes oli tules maja esimene korrus koos teisele korrusele viiva trepikojaga ning pool teisest korrusest. Päästjatel puudus

küll info alaliste elanike kohta sellel aadressil, kuid oli kahtlusi, et selles hoones võib viibida ilma kindla elukohata inimesi. Valmistuti inimeste otsinguks ning esmase luure käigus märgatigi teise korruse aknal üht tulelõksu jäänut. Koheselt alustasid päästjad väljastpoolt maja redeliga teise korruse aknast sisenedes päästeoperatsiooni. Selline tegevus oli päästjatele juba väga ohtlikuks muutunud, sest trepikoda ja osa teisest korrusest olid alla varisenud. Siiski suutsid Rakvere keskkomando päästjad Mati Veelaid ja Argo Pällo põlevast majast akna kaudu redeliga välja tuua 89-aastase naisterahva, kelleni jõuti viimasel hetkel, kuna soojuskiirgus ja suits olid muutunud inimesele juba väljakannatamatuks.

VALERI SOZDAJEV ANDREI KUROPATKIN ANDREI PEKKI

19. aprilli õhtul said Jõhvi komando päästjad väljakutse Kohtla-Järve linna Ahtme linnaossa, kus oli põlema süttinud kortermaja esimesel korrusel asuv ühetoaline korter. Kui päästjad sündmuskohale saabusid, oli aknast näha paksu suitsu. Koheselt korraldati suitsusukeldus, mille käigus leiti põleva korteri magamistoast kaks maaslamavat kannatanut. Tänu Valeri Sozdajevi, Andrei Kuropatkini ja Andrei Pekki kiirele ning oskuslikule tegutsemisele õnnestus mõlema inimese elud päästa.

TIJU JAANSOO (eraisik)

9. mai lõunaajal jalutas Porkuni Kooli õpilane Ergo kooliõuel. Järsku pööras ta kaupluse poole minevale teele ja hakkas teed mööda järve äärde minema. Laskudes kallakust silla poole tabas Ergot epilepsiahoog, mistõttu kaotas ta teadvuse ja veeres teetammilt alla, pea ees näoli järve ning jäi sinna lamama. Seda nägi umbes 100 m kauguselt koolimaja poole liikunud kooli kasvataja Tiju Jaansoo, kes tormas kohe Ergo juurde ning tõmbas ta kiiresti, ise põlvini vees olles, veest välja. Tiju tegi Ergole kiire hingamisteede kontrolli, puhastas hingamisteed mudast, misjärel lapse hingamine taastus ning ta hakkas tasapisi toibuma. Tänu Tiju Jaansoo kiirele ja oskuslikule tegutsemisele pääses Ergo kindlast uppumisest.

ANDREI BIBA ALEKSEI BALÖBERDIN

2. veebruaril kella ühe paiku öösel sai Tallinna Kesklinna keskkomando väljakutse Lootsi tänaval puhkenud tulekahjule. Kohalejõudnud päästjate tuleluure käigus selgus, et põlemasüttinud ühekordne maja on

mahajäetud. Siiski alustati kohe põlevasse majja jäänud võimalike ohus olevate inimeste otsinguid ning tulekahju kustutamist. Majja sisenedes suitsusukelduspaar Aleksei Balöberdin ja Andrei Biba leidsid ukse taga põrandalt abitus seisundis kannatanu, kelle nad korterist välja tõid. Mõne aja pärast leidsid nad põlevast majast veel teisegi kannatanu, kes samuti toimetati välja ning kohalesaabunud kiirabile üle anti. Nii päästeti kiire ja oskusliku tegutsemisega kaks inimest.

GERT PANT RISTO SAVOLAINEN

25. veebruaril hommikul alustati Põhja-Eesti Päästkeskuse Lilleküla keskkomandos parajasti graafikujärgset valveteenistust, kui märgati kõrvaltänava kortermajast tulevat suitsu. Meeskonnavanem võttis kohe vastu otsuse kiiresti, väljakutses ootamata, sündmuskohale sõita ning teavitats sellest ka Häirekeskust. Kasvu tänava maja üks korter põles selleks ajaks juba lahtise leegiga. Kohe sai päästjatest suitsusukelduspaar Risto Savolainen ja Gert Pant korralduse siseneda põlevasse korterisse. Seal leidsid nad kannatanu, kes oli raske alkoholihoobes. Põlevast toast oli kannatanu suutnud välja roomata, kuid jäänud siis pidama välisukse juurde, mida avada ta enam ei suutnud. Suitsusukeldudajad leidsid põlenud juustega kannatanu ja andsid ta üle kiirabibrigaadile, millega päästeti ka selle inimese elu.

DENIS POLMAN ALEKSEI ROUSSOU (eraisikud)

28. juuli õhtul kella kuue paiku juhtus Lohusalu lähel Naabe Nuki juures õnnetus. Suure tuule ja lainetuse meelevõltsu sattunud paat kahe vanema mehega läks ümber. Umbes tunni pärast märkasid hätta sattunud mehi kaks seal läheduses merel seilanut – Denis Polman ja Aleksei Roussou, kes väga kiiresti ja ennastsalgavalt suurte lainetega võideldes ning oma elu ohtu seades suutsid päästa külmast veest ühe mehe, kes oli juba väga nõrgaks muutunud. Mees suutis veel vaevu ümberlained paadist kinni hoida. Kuni kiirabi tulekuni organiseerisid mehed kiiresti abi ja asusid otsima teist paadis olnut. Keila keskkomando päästemeeskonna kohale jõudmisel olid Denis ja Aleksei päästemeeskonnale väga suureks abiks. Lisaks isikliku paadiga merel läbiviidud päästeoperatsioonile aitasid nad päästemeeskonna pinnaltpääste paaril otsida kuni päästeoperatsiooni lõpuni ka lainetesse kadunud teist meest.

Päästeasutused vajavad suun

Väiksemates meeskondades on tugev ühtekuuluvustunne, kuid eri asutused ja struktuuriüksused puutuvad omavahel vähe kokku – sellised organisatsioonisisese suhtluse eripärad ilmnud mais-juunis korraldatud päästeteenistuse sisekommunikatsiooniuringust.

MARIA BURLAKA

Hill&Knowlton Eesti vanemkonsultant

AUTOR

Uuringuga taheti välja selgitada, kuidas liigub päästeteenistuses info, kui hästi on töötajad informeeritud organisatsioonis toimuvast ning mis takistab infoliikumist ja töötajate omavahelist suhtlust.

Uuring koosnes kahest osast – veebiküsitlusest ning isiklikest vestlustest. Küsitlusest võttis osa 370 päästeteenistuse töötajat üle Eesti ning vestlustes osales veel kümme päästeametnikku.

INFO LIIKUMISEST

Üle viiendiku (22%) vastanuist hindas väga heaks info liikumist sama tasandi töötajate ning otsese juhi ja töötajate vahel.

Kõige vähem olid küsitluses osalenud rahul erinevate päästeasutuste infovahetamisega – seda hindas väga heaks vaid 3% ning pigem heaks 7% küsitletutest. Rohkem kui kolmandik (36%) vastanutest pidas info liikumist töötajate vahel rahuldavaks ning 41% vastanutest hindas seda pigem halvaks.

72% vastanutest märkis, et neil pigem pole infot teiste päästeasutuste tegevuse kohta. Kõige rohkem oldi aga kursis uudistega, millest teavitatakse meediat ja avalikkust (65%).

Tagasiside saamise ja andmise võimalusi otsesele juhile või sama tasandi kolleegile peeti ühtlaselt üle keskmise heaks. Kõige vähem oldi rahul tagasiside vahetamisega asutuse juhiga.

Infovahetust takistab kõige rohkem liigne bürokraatia – seda pidas väga segavaks üle viiendiku (22%) vastanutest.

Rohkem soovitakse infot saada jooksvate otsuste ning organisatsiooni eesmärkide ja tulevikusuundade kohta. Valdav osa vastanutest märkis ka, et seni on info organisatsioonis toimuvate muudatuste kohta olnud ebapiisav või hilinenud.

INFO ALLIKATEST

Olulisimaks infoallikaks peetakse isiklike suhteid kolleegidega (73% vastanutest), sellele järgnevad asutusesisene e-post (53%) ja töövaldkonna kokkusaamised (45%). Kõige efektiivsemaks infovahetuse viisiks peab aga 90% vastanutest kuulujutte.

Organisatsioonis planeeritud ja toimunud muudatustest saadi kõige rohkem infot ajakirjast Häire 112, koosolekutelt ja personaalsel suhtlemisel kolleegidega. Enamik vastanutest soovib ka edaspidi esmajärjekorras muudatustest lugeda ajakirjast Häire 112.

OMAVAHELISEST LÄBISAAMISEST

Kõige paremaks hinnati läbisaamist oma otsese juhi ja oma asutuse kolleegidega. Seejuures takistab suhtlemist peamiselt inimeste hõivatus. Päästeametnikud märkisid vestlustel ka seda, et organisatsioonis on tunda võõrandumise tekkimist erinevate struktuuriüksuste ja asutuste vahel.

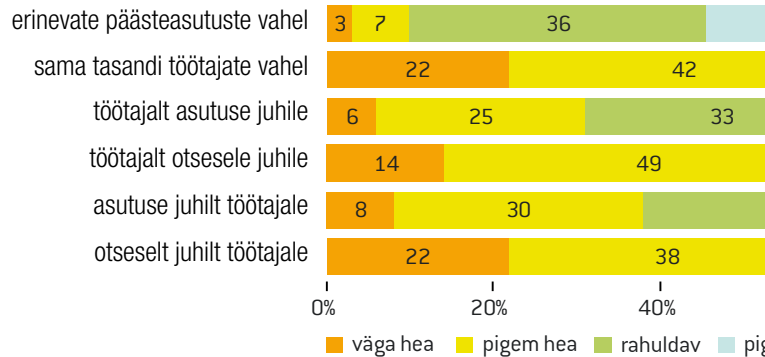
Päästeteenistuse suurim probleem on töötajate arvates väike palk (52% vastanutest). Ligi kolmandik (27%) vastanutest nimetas probleemi ka puudulikke teadmisi organisatsiooni eesmärkidest ja tuleviku-suundadest.

Olulisima motivaatorina nimetasid inimesed huvitavat tööd, mis pakub väljakutseid (67% vastanutest) ning võimalust teisi inimesi aidata (59%). Motiveerib ka hea meeskond (38%).

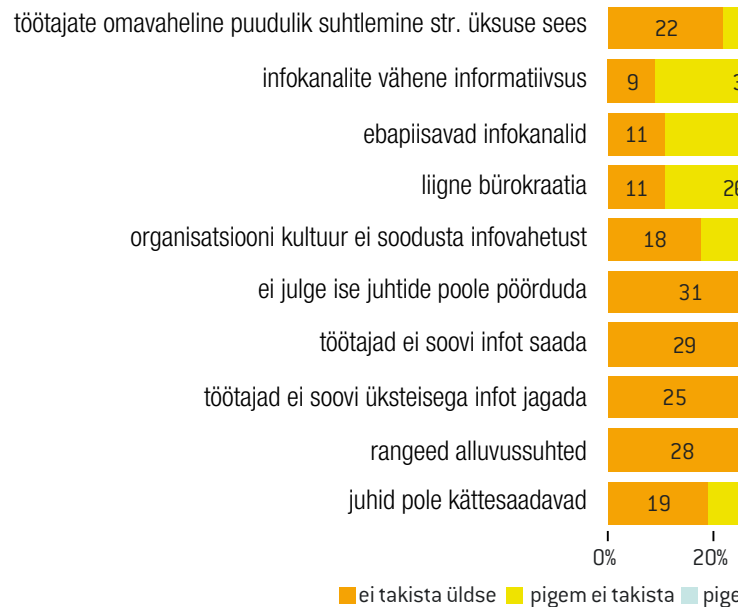
SEOSTEST PILTIDEGA

Küsitlusanneedis näidati vastajatele erinevaid pilte, mille hulgast pidid töötajad välja valima nende organisatsioonile kõige iseloomulikumad. Väljavalitud pilte iseloomustati peamiselt omadustega, mis olid seotud meeskonnatöö, ühtekuuluvustunde ja vastastikuse abistamisega. Negatiivsena nimetati pilte valides ülekoomatust, ebakindlust, tihedaid ümberkorraldusi ning organisatsiooni keerulist struktuuri ja bürokraatiat.

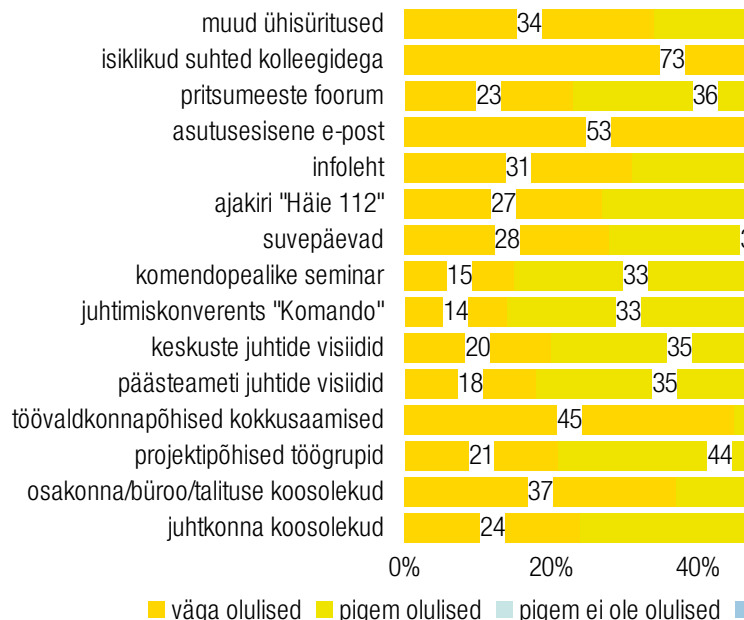
Hinnang info liikumisele

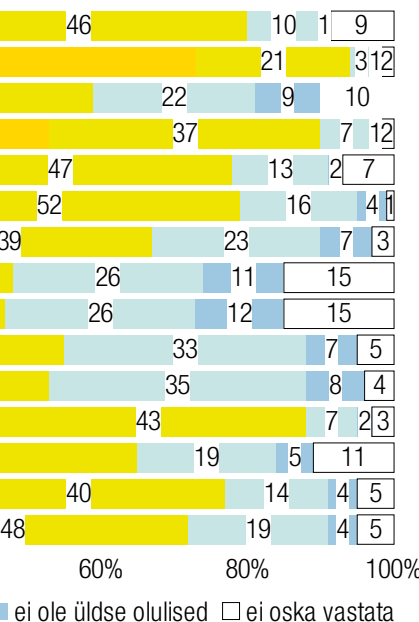
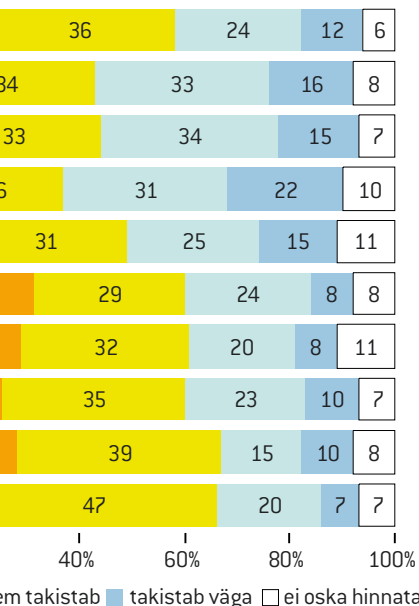
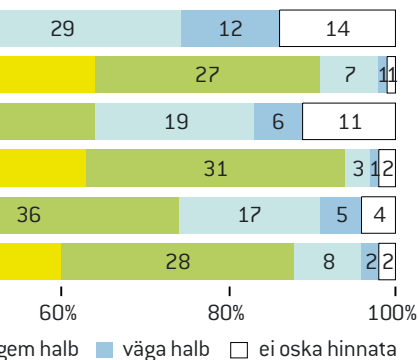
Info liikumist takistavad asjaolud

Infoallikate olulisus

emmat sidusust

PÄÄSTETEENISTUSE ISELOOMUSTUSEKS KÕIGE ROHKEM VALITUD PILDID

144 KORDA

74 KORDA

66 KORDA

63 KORDA

56 KORDA

IN MEMORIAM

*Rändurile
maailma
tähetolmus
teedel
kõike
võib juhtuda
isegi luhtuda
võib mõni hetk
kui seda vajab
ta retk.
/Tarmo Urb/*

KALLE TAMMEARU

Kalle Tammearu pühendas praktiliselt kogu oma teadliku elu tuletõrje- ja päästeteenistusele. Alustanud 1979. aastal tõrjuna Viljandi Kutselises Tuletõrje Malevas, jõudis ta teenida-töötada kaheksa aastat ENSV sõjaväestatud tuletõrje ükskuses, sama kaua Tartu linna Tuletõrje- ja Päästeametis ning 1998. aastast olla Tartumaa Päästeteenistuse direktori asetäitja. Alates 2006. aasta 1. märtsist töötas Kalle Lõuna-Eesti Päästekeskuse Tartumaa Päästeosakonnas. Aastal 2000 lõpetas ta Sisekaitseakadeemia Päästekolledži. Kalle Tammearu oli Päästeteenistuse Hõberisti kavaler.

Sügav kaastunne kõigi Eestimaa päästetöötajate nimel Kalle sõpradele ja lähematele kolleegidele. Loodetavasti jõuab nende kaudu meie siiras toetus ka Kalle ema, abikaasa, samuti poegade Janari [22] ja Viljarini [20].

JAANUS ULM

Jaanus Ulm tuli päästeteenistusse tööle 14. jaanuaril 1993 ja määrati kohe Tallinna Päästekompanii teise päästerühma ülemaks kohusetäitjaks. Alates 15. juunist 1993 täitis ta Tallinna Päästekompanii demineerimisgrupi ülemaks kohuseid ja 1. juulist 1994 sai temast demineerimisrühma ülem. Sellest ajast kuni 30. septembrini 2005 töötaski Jaanus demineerimisgrupi ülemana.

Sõjaväelised auastmed:
27.04.1993 nooremveebel
20.06.1994 lipnik
19.02.1996 nooremleitnant
09.06.2000 leitnant
12.06.2003 kapten

Aastal 2000 tunnustati Jaanus Ulm`i Päästeteenistuse Hõberistiga. Jaanus oli abielus, tal on abikaasa Margega kaks tütart: Mirey [21] ja Marianne [14].

Eesti meistrivõistlused tuletõrjespordis peeti Jõgeval, 13. - 14. juulil 2007. a. Võistluste tulemused:

Individuaalalad

Koht	Võistlusalad		100 m		Konks	
NIMI	Võistkond	AEG	NIMI	Võistkond	AEG	
I	J. Rimmel	Pärnumaa	16,52	Andro Oviir	Pärnumaa	14,39
II	I. Koppel	Järvamaa	16,61	M. Tammepõld	Järvamaa	15,08
III	Andro Oviir	Pärnumaa	17,13	V. Nurgamaa	L-Virumaa	15,74
4	S. Voore	Järvamaa	17,40	A. Vainjärv	L-Virumaa	16,22
5	R. Reinsalu	Viljandimaa	17,60	R. Reinsalu	Viljandimaa	16,29
6	A. Vainjärv	L-Virumaa	17,71	I. Koppel	Järvamaa	16,36

Noored "A" grupp:

Koht	Võistlusalad		100 m.		Konks	
NIMI	Võistkond	AEG	NIMI	Võistkond	AEG	
I	M. Meerja	Jõgevamaa	18,65	A. Dubinin	Jõgevamaa	12,81
II	A. Dubinin	Jõgevamaa	18,83	M. Meerja	Jõgevamaa	13,15
III	E. Sepp	Jõgevamaa	18,83	R. Lai	Võrumaa	13,27
4	R. Tragel	Võrumaa	19,08	E. Sepp	Jõgevamaa	13,43
5	M. Koit	Pärnumaa	20,27	R. Tragel	Võrumaa	14,32
6	R. Lai	Võrumaa	20,41	R. Rimmel	Pärnumaa	15,72

Noored "B" grupp:

Koht	Võistlusalad		100 m		Konks	
NIMI	Võistkond	AEG	NIMI	Võistkond	AEG	
I	O. Nõmm	Jõgevamaa	17,98	O. Nõmm	Jõgevamaa	8,73
II	K. Nurgamaa	L-Virumaa	18,51	A. Vilt	Võrumaa	9,16
III	R. Reiska	Võrumaa	19,35	R. Kärner	Pärnumaa	9,30
4	S. Kaaver	Jõgevamaa	19,54	R. Reiska	Võrumaa	9,49
5	A. Vilt	Võrumaa	19,62	S. Kaaver	Jõgevamaa	9,55
6	E. Mäekivi	Järvamaa	19,94	K. Nurgamaa	L-Virumaa	9,62

Noored "C" grupp:

Koht	Võistlusalad		100 m.		Konks	
NIMI	Võistkond	AEG	NIMI	Võistkond	AEG	
I	S. Nurgamaa	L-Virumaa	19,87	S. Nurgamaa	L-Virumaa	8,72
II	H. Kölli	Võrumaa	20,14	H. Kölli	Võrumaa	8,88
III	S. Nõmm	Jõgevamaa	21,64	S. Nõmm	Jõgevamaa	9,11
4	R. Nõmm	Jõgevamaa	23,15	R. Osila	Jõgevamaa	9,31
5	I. Lehes	Võrumaa	23,68	R. Nõmm	Jõgevamaa	9,59
6	R. Osila	Jõgevamaa	23,77	I. Lehes	Võrumaa	10,28

Võistkondlikud alad:

Koht	4x100 m.		Meestele		Noortele	
NIMI	Võistkond	aeg	NIMI	Võistkond	aeg	
I	M. Tammepõld	Järvamaa	61,23	R. Reiska	Võrumaa	72,94
I	Sirgo Voore			A. Vilt		
I	Ilmar Koppel			R. Lai		
I	Mattis Torn			R. Tragel		
II	Ando Vainjärv	L-Virumaa	63,69	M. Meerija	Jõgevamaa	97,75
II	Virgo Nurgamaa			O. Nõmm		
II	Lauri Nurgamaa			S. Kaaver		
II	Taavi Aruvainu			E. Sepp		
III	Marko Kukk	Võrumaa	67,77			
III	Jürgen Kaur					
III	Mario Pajustik					
III	Peeter Torop					

Koht	MP - FOX		Meestele		Noortele	
NIMI	Võistkond	AEG	NIMI	Võistkond	AEG	
I	J. Rimmel	Pärnumaa	29,64	L. Laks	Pärnumaa	24,73
I	T. Vahenurm			M. Koit		
I	An. Oviir			E. Rohtoja		
I	A. Lillemägy			R. Kärner		
I	P. Koit			R. Rimmel		
I	T. Laks			T. Koit		
I	K. Oviir					
II	M. Tammepõld	Järvamaa	33,28	I. Voorel	Järvamaa	24,85
II	S. Voore			I. Mäekivi		
II	I. Koppel			E. Mäekivi		
II	M. Torn			K. Uulits		
II	I. Provornikov			G. Eesmäe		
II	M. Hints			A. Kukk		
II	I. Martoja					
III	A. Vainjärv	L-Virumaa	34,90	K. Nurgamaa		29,76
III	V. Nurgamaa			M. Siim		
III	L. Nurgamaa			J. Ahlberg		
III	L. Liblik			P. Tikk		
III	A. Pällo			S. Tänavots		
III	R. Miller			K. Lees		
III	T. Aruvainu					

Peale neid alasid võisteldi ka hargnemises põhi- või kustutusautost. Osales 5 võistkonda. Tulemused:

- I – Jõgevamaa [E. Vannus, R. Poll, T. Vadi, T. Kütt, R. Feiman, E. Laanesoo] aeg – 101,20sek;
- II – Järvamaa [T. Joorits, E. Eesmäe, M. Vilipus, I. Tropp, M. Tammepõld, R. Tõrv] aeg – 141,15 sek;
- III – lääne-Virumaa [A. Pällo, S. Rikolas, A. Kriis, T. Sakkos, A. Järv, A. Pipenberg,] aeg – 141,91 sek;
- 4 – Põhja-Eesti Päästkeskus aeg - 209,4

Pärnumaa võistkonna tulemus tühistati võistluste eeskirjade rikkumise tõttu.

Meeste võistkondlik tabel:

Koht	Võistkond	KP	konksredel		100 m		4x100 m		MP - FOX			
			aeg	K	aeg	K	KP	K	KP	K		
I	Järvamaa	27	68,57	III	5	69,72	I	8	I	8	II	6
II	L-Virumaa	25	66,51	I	8	72,39	II	6	II	6	III	5
III	Pärnumaa	23	68,29	II	6	72,97	III	5	4	4	I	8
4	Võrumaa	16	2047,91	5	3	89,37	4	4	III	5	4	4
5	Viljandimaa	10	1053,73	4	4	1059,55	5	3	7	1	6	2
6	Saaremaa	8	x	0	0	2042,08	6	2	5	3	5	3
7	Jõgevamaa	3	x	0	0	x	0	0	6	2	0	1

Noorte võistkondlik tabel:

Koht	Võistkond	KP	konksredel		100 m		4x100		MP - FOX			
			Aeg A+B	K	KP	Aeg A+B	K	KP	K	KP		
I	Jõgevamaa	17	44,24	I	6	75,00	I	6	II	4	5	1
II	Võrumaa	16	46,24	II	4	78,46	II	4	I	6	4	2
III	Pärnumaa	13	58,32	III	3	82,42	III	3	0	1	I	6
4	Järvamaa	9	63,91	4	2	82,47	4	2	0	1	II	4
5	L-Virumaa	6	71,38	5	1	86,23	5	1	0	1	III	3

ÜLDTABEL:

Koht	Võistkond	KP
I	Pärnumaa	36
II	Järvamaa	36
III	Võrumaa	32
4	L-Virumaa	31
5	Jõgevamaa	20
6	Viljandimaa	10
7	Saaremaa	8

Leonid Fjodorov
Võistluste korraldaja

Tuletõrjesport hoiab vormis

Tuletõrjesport aitab hoida ja parandada päästjate füüsilist vormi ning on tõmbemagnetiks, meelitab noori päästealale tööle.

EVE OJALA

Ida-Eesti Päästkeskuse avalike suhete büroo juhataja

Tuletõrjesport ei ole üksnes niisama-harrastajatele mõeldud ajaviide, üle aasta korraldatakse selles Euroopa ja Maailmameistrivõistlusi, kus näitavad häid tulemusi ka eestlased. Viimasel ajal räägitakse juba sellestki, et tuletõrjesport võib saada olümpiaalaks.

Ühel kuunal suvepäeval, 3. juulil, peetigi Rakvere staadionil Ida-Eesti Päästkeskuse individuaal- ja võistkondlikud meistrivõistlused tuletõrjespordis. Võistluste eesmärk oli välja selgitada päästkeskuse parimad võistkonnad ja individuaalvõistlejad ning populariseerida tuletõrjesporti Virumaal.

Võistluste peakorraldaja oli päästkeskuse kriisireguleerimisbüroo vanempetsialist Mart Suursu ning peakohtunikuna oli ametis päästetöödeteenistuse juht Tauno Suurkivi.

Võistkonna suurus oli 13 inimest, neist seitse täiskasvanut ja kuus noort. Võistlustel osalesid meeskonnad Narva, Sillamäe, Simuna, Võsu, Kunda, Rakvere (2) ja Tapa komandodest. Narva, Simuna ja Tapa komandod panid välja ka noorteesinduse, osaledes seega täisvõistkonnaga, mis üldjärjestuses neile võidukarikad tõi.

Võisteldi konksredeliga ronimises õppetorni, 100 m takistusriba läbimises, 4x100 m tuletõrjeteatejooksus, meeskonna hargnemises mootorpumbaga ja hargnemises autopumbaga. Neist kahel esimesel alal pakkusid virulastele konkurentsi ka Eesti koondislased, kelle tulemused päästkeskuse meistrivõistluste arvestusse ei läinud, küll aga innustas nende osalemine ülejäänud võistlejaid rohkem pingutama.

Kokkuvõttes sai meeskondade arvestuses täiskasvanute seas esikoha Rakvere komando III vahetus 80 punktiga, järgnesid Rakvere II vahetus 67 ja Simuna 66 punktiga. Noorte seas oli esimene Tapa, teine Narva ja kolmas Simuna. Üldjärjestuses edestasid Simuna komando võistlejad teiseks tulnud tapalasi vaid ühe punktiga, kogudes vastavalt 125 ja 124 punkti. Kolmandale ko-

hale platseerus Narva komando 115 punktiga.

TULEMUSED:

100 m tuletõrjejooks (mehed; võistlejaid 27, neist 7 Eesti koondislast)

I Ando Vainjärv (Tapa) 16,83

II Virgo Nurgamaa (Rakvere III) 17,89

III Livar Liblik (Rakvere III) 18,24

100 m tuletõrjejooks

(A grupp; 14, neist 3 Ek)

I Koit Vill (Simuna) 19,69

II Ingmar Mäekivi (ind.) 20,25

III Ilja Eršov (Narva) 21,94

100 m tuletõrjejooks

(B grupp; 21, neist 7 Ek)

I Kristjan Nurgamaa (ind.) 19,64

II Kalev Uulits (ind.) 20,32

III Elari Mäekivi (ind.) 20,61

konksredeliga ronimine

(mehed; 21, neist 5 Ek)

I Virgo Nurgamaa (Rakvere III) 15,85

II Lauri Nurgamaa (Rakvere III) 17,71

III Ando Vainjärv (Tapa) 18,15

konksredeliga ronimine

(A grupp; 13, neist 3 Ek)

I Koit Vill (Simuna) 19,19

II Ilja Eršov (Narva) 22,94

II Jaan Ahlberg (Simuna) 23,65

konksredeliga ronimine

(B grupp; 17, neist 2 Ek)

I Kalev Uulits (ind.) 11,20

II Kristjan Nurgamaa (ind.) 11,37

III Aleksandr Elehin (Narva) 11,95

4x100 m tuletõrje teatejooks

(noored, 3 võistkonda)

I Tapa (Mihkel Koppelmann, Rait Ageni, Siimo Tänavots, Kaimar Lees) 01:22,16

II Narva (Ilja Eršov, Stanislav Tarasenkov, Aleksandr Elehin, Andrei Lartšenko) 01:27,37

III Simuna (Jaan Ahlberg, Koit Vill, Taavi Siim, Kasper Jaanimägi) saavutas küll esikoha väärilise aja 01:19,62, kuid et nende joatoru ei olnud kinnitatud määrustepäraselt, siis pidid nad leppima kolmanda kohaga.

4x100 m tuletõrje teatejooks

(mehed, 7 võistkonda)

I Rakvere III (Virgo Nurgamaa, Taavi Aruvainu, Livar Liblik, Lauri Nurgamaa) 01:08,33

II Simuna (Rein Miller, Alo Põldmaa, Silver Sillamaa, Toomas Šarin) 01:14,51

III Rakvere II (Aivar Lepp, Argo Pällo, Siim Rikolas, Andrus Kriis) 01:16,75

hargnemine mootorpumbaga

(noored, 3 võistkonda)

I Simuna (Taavi Siim, Kasper Jaanimägi, Raimo Lilleorg, Koit Vill, Priidu Tiik, Jaan Ahlberg) 01:11,37

II Tapa (Mihkel Koppelmann, Rait Ageni, Siimo Tänavots, Kaimar Lees, Lars-Peter Viks, Rail Ageni) 01:37,65

III Narva (Ilja Eršov, Stanislav Tarasenkov, Jaan Ljatt, Aleksandr Elehin, Aleksei Sitnikov, Andrei Lartšenko, Aleksei Bitšaikin) 01:39,30

hargnemine mootorpumbaga

(mehed, 8 võistkonda)

I Rakvere III (Virgo Nurgamaa, Taavi Aruvainu, Targo Tikkerber, Jaak Kirsipuu, Lauri Nurgamaa, Livar Liblik) 01:02,71

II Võsu (Valdek Kiik, Olev Pähklamäe, Enn Toming, Andrus Aasmäe, Jüri Teppe, Allar Raudla) 01:07,40

III Rakvere II (Argo Pällo, Siim Rikolas, Andrus Kriis, Tiit Sakkos, Ahto Järv, Arlis Pipenberg) 01:16,41

4. Tapa 01:18,42

5. Sillamäe 01:21,00

6. Simuna 01:27,98

7. Kunda 01:52,39

8. Narva

hargnemine autopumbaga

(8 võistkonda)

(võistkondlikku üldarvestusse ala tulemused ei läinud)

I Rakvere II 01:21,30

II Rakvere III 01:23,55

III Tapa 01:25,56

4. Kunda 01:38,51

5. Simuna 01:41,46

6. Sillamäe 01:42,07

7. Võsu 01:49,73

8. Narva 02:29,04

Võistkondlik paremusjärjestus

Mehed

I Rakvere III 80 p.

II Rakvere II 67 p.

III Simuna 66 p.

4. Tapa 49 p.

5. Sillamäe 49 p.

6. Narva 45 p.

7. Võsu 19 p.

8. Kunda 13 p.

Noored

I Tapa 75 p.

II Narva 70 p.

III Simuna 59 p.

Üldjärjestus

I Simuna 125 p.

II Tapa 124 p.

III Narva 115 p.

4. Rakvere III 80 p.

5. Rakvere II 67 p.

6. Sillamäe 49 p.

7. Võsu 19 p (osales kahel võistkondlikku arvestusse mineval alal)

8. Kunda 13 p (osales ühel alal)

Perepäevadel selgus parim pritsumees ja tema naine

Uued ja vanad võitjad. Eelmise aastal võidukas Ivar Franzusov (paremal) õnnitleb uut tiitlisaaajat Urmas Reinmaad.

Augusti algul Lammasmäel korraldatud päästeteenistuse perepäevadel anti esmakordselt välja Pritsumehe Naise tiitel, mille 21 õrnema soo esindaja hulgast pälvis Merle Pokk. Perepäevade populaarseima, Pritsumehe võistluse võitis aga Urmas Reinmaa Lääne-Virumaalt.

MAIDO NÕLVAK

Ida-Eesti Päästkeskus

ANNE MARTIN

Päästeameti nõunik

Lääne-Virumaal Lammasmäel peetud päästeteenistuse perepäevadest osavõtt oli sel suvel traditsiooniliselt rohkearvuline – kohal oli üle 1100 inimese. See annab kinnitust, et perepäevad pole hoolimata päästeteenistuse keerulistest aegadest oma populaarsust kaotanud.

Vastutust perepäevade läbiviimise eest jagasid sel korral Päästeametiga Ida-Eesti Päästkeskuse töötajad, kelle tööga loodetavasti kõik osalenud rahule jäid. Lammasmäe Puhkekeskus on väga avar ja mugav ning sinna mahtusid kõik perepäevalised lahedasti ära. Samuti oli seal hea erinevaid võistlusi korraldada – mängud leidsid aset kesksel platsil ja sedasi oli kõik toimuv nii ettevõtmistes osalejatele kui ka kaasaalajatele hästi näha.

Korraldajaterõõmuks oli erinevates mängudes-võistlustes osalejate hulk meeldivalt suur, kuid kahjuks ei saanud seda öelda selleaastaste isetegevuslike etteastete kohta, mille olid ette valmistanud vaid Märjamaa tantsivad ja Võru laulvad päästjad. Võrkpallist selgitati välja paremusjärjestus 13 meeskonna vahel, kellest võitmatuks osutus Väandra võistkond, teiseks tuli Tartu-

2 ja kolmandaks Pärnu pommipoisid. Saapaviskevõistlusest võttis osa 54 võistlejat. Meestest heitis päästja kummikut kõige kaugemale Andrus Kohv, naistest oli tublim Riina Aren ja laste võistluses tuli esikohale Elvis Juus.

SUUSATATI TULETÕRJEVOOLIKUTEGA

Perepäevadelt ei puudunud ka temaatiline suusavõistlus, kus suuskadeks tuletõrjevoolikud. Parimate suusavõistkondadena võitlesid endale finaalkohad välja Märjamaa ja Põhja-1. Parimaks suusatiimiks ja ühtlasi meeskonnatöö tegijaks pärjati põneva finaali tulemusena lõpuks Märjamaa võistkond.

Kui traditsiooniline direktorite võistlus oli välja kuulutatud, tundus algul, et selles kategoorias osalejaid ei olegi. Lõpuks astus võistlustulle siiski 10 võistlejat, teiste hulgas ainsa naisena Häli Rütter Lääne-Eesti Päästkeskusest.

Võistlus oli huvitav ja tekitas palju elevust: stardis tuli selga panna pritsimehe riided ning, päästjakindad käes, kokku keerata liitmikest koosnev "Rubiku kuubik", seejärel võtta ämber veega ja roomata läbi lavaalusest tunnelist. Lava teises otsas ootas võistlejaid hüdropult, millega ämbrist vett pumbates tuli maha lasta statiivi otsas asuv pall. Kõige kiiremini sai ülesandega hakkama Ida-Eesti Päästkeskust esindav Aivar Lepp.

Direktorite kategooria üldarvestuses jagunes paremusjärjestus aga nii: Erki Rimmelkoor, Alo Tammsalu ja Kuno Tammearu. Loomulikult sai eriauhinna ainus ja ühtlasi erakordselt tubli naisvõistleja Häli.

PRITSUMEES JA TEMA NAINE

Kogu laupäeva läbiv ja kindlasti kõige suuremat huvi ning kaasaenamist leidnud võistlus oli traditsiooniline kutsevõistlus Pritsumees 2007, milles osales 14 tiitlipüüdjat. Ülipõneva ja, mis seal salata, pisut traagilisegi võistluse võitis seekord Urmas Reinmaa Lääne-Virumaalt ja nii pidi Ivar Frantsuzov Päästeametist viimased kaks aastat tema käes hoiul olnud rändkarika seekord loovutama.

Perepäevade uue alana oli kavas Pritsumehe Naise võistlus. Oma osavõtukaarsusega tegid naised pritsimeestele ära – Pritsumehe Naise tiitlile pretendeeris 21 kaunitari ning parimaks tunnistati Merle Pokk. Teise koha saavutas Anneli Kukk ja kolmanda koha Kerli Veidenberg.

Kuna ala osutus oodatust isegi populaarsemaks, leidsid perepäevade korraldajad, et see peab kindlasti traditsiooniks jääma. Ajaloolise tõe huvides tuleb tänada siinkohal Rainer Asuküla Päästekoolist, kellelt võistluse idee pärineb.

TULETÕRJE OLÜMPIA

Ja siis see algas – tuletõrje olümpia, rohkem tuntud nimega "veepark",

mis on alati meie perepäevade oodatuid ettevõtmisi. Suur tänu Järvamaa Tuletõrjeühingule, kes selle läbiviimisel abiks olid.

Võistluse võitis üllatusmeeskond, kes pandi kokku sõna otseses mõttes viimasel minutil, kui teised juba mänguväljakul võistluseks valmis olid. Teisele kohale tuli Mäetaguse võistkond ja kolmas koht läks Päästeameti võistkonnale. Kokku osales tuletõrjeolümpial 14 võistkonda ja poolteise tunni jooksul läbiti järjest 14 ala.

Õhtu edenedes sai võistelda veel õllekasti sirutatud kätel hoidmises ja vahuveinipudelite kõrvale sirutatud kätel hoidmises. Esimene ala oli meestele, teine naistele. Kõvemad mehed raskuste tõstmisel olid Ain Kanne ja Tarmo Pihlak, naistest Anneli Kukk ja Kristi Ilves. Tantsumuusikat tegid Kihnu Poisid ja meile kõigile tuntud "omad poisid" Marek Kukk, Agu Tammeorg ja Toomas Taul. Perepäevad lõpetas tuletõrje etendus ja võimas ilutulestik.

Loodetavasti jäi enamik osalejaid perepäevadega rahule. Eriline tänu kuulub aga suurepärasele korraldusmeeskonnale, eelkõige Heigo Olule, Jaak Jannole ja Jaak Kirsiuule, kelle õul oli perepäevade tähtsündmuse – Pritsumees 2007 võistluse läbiviimine.

2008. aasta perepäevad korraldab Põhja-Eesti Päästkeskus.

Võistleja	I ALA	I ALA	II ALA	II ALA	Aeg kokku	peale II ala	III ALA	III ALA	Aeg kokku	KOHT	
Nimi	Maakond	aeg	koht	aeg	koht	koht KOKKU	aeg	KOHT			
Urmas Reinmaa	Lääne-Virumaa	02:12,87	2	03:41,00	3	05:53,87	2	02:50,85	4	08:44,72	1
Enno Kurvits	Valgamaa	02:43,35	7	03:54,90	7	06:38,25	6	02:25,35	1	09:03,60	2
Ando Vainjärvi	IEPK	03:04,41	13	03:22,10	1	06:26,51	4	02:52,10	5	09:18,61	3
Denis Petrov	Ida-Virumaa	02:32,78	4	03:55,00	8	06:27,78	5	03:06,30	6	09:34,08	4
Andrus Paunmaa	Raplamaa	03:03,47	12	03:43,80	5	06:47,27	8	03:06,85	7	09:54,12	5
Rainis Liir	Viljanimaa	03:10,94	17	03:43,80	4	06:54,74	9	03:11,65	8	10:06,39	6
Lauri Lipping	Võrumaa	02:54,44	10	04:28,10	13	07:22,54	11	02:46,05	2	10:08,59	7
Urmas Paejärvi	Päästeamet	02:38,85	6	04:04,30	10	06:43,15	7	03:34,10	9	10:17,25	8
Ivar Frantsuzov	2006 võitja	02:09,40	1	03:23,60	2	05:33,00	1	04:48,20	16	10:21,20	9
Mart Mängli	Jõgevamaa	02:37,88	5	05:16,20	16	07:54,08	14	02:50,50	3	10:44,58	10
Marko Mustimets	Põlvamaa	02:32,06	3	03:53,20	6	06:25,26	3	04:35,25	15	11:00,51	11
Andrus Kohv	Jõgevamaa	02:46,35	9	04:23,90	12	07:10,25	10	03:54,45	11	11:04,70	12
Toomas Haidak	Tartumaa	03:17,03	14	04:18,35	11	07:35,38	13	03:48,00	10	11:23,38	13
Igor Tshurkin	Ida-Virumaa	02:56,87	11	04:32,30	14	07:29,17	12	04:07,60	13	11:36,77	14
Einar Siim	Jõgevamaa	04:03,88	16	04:03,28	9	08:07,16	15	04:14,50	14	12:21,66	15
Tarmo Haidak	Jõgevamaa	02:46,12	8	06:26,15	17	09:12,27	17	03:57,30	12	13:09,57	16
Timo Taidla	Pärnumaa	03:41,50	15	05:15,05	15	08:56,55	16	05:46,85	17	14:43,40	17

Mart Mängli karistus II alal 1min – jalgade kasutamine vee takistusel

Ivar Frantsuzov karistus III alal 1min – raja läbimine ilma kinnasteta

Noorte päästjate laager algas korstnapühkijate moeshow'ga

Sel suvel tegutsesid noored päästjad Tõstamaa lähedal Pärtseljal: juuli alguses toimunud päästeala noortelaagris osales 200 last üle Eesti ja külaliserühm Armeeniast. Kui enamik eesti laagrilapsi on päästevarustusega juba ammu tuttavad, siis armeenia lapsed katsusid paljusid pitsumeeste töövahendeid esmakordselt.

KATRIN RÜÜTEL

Päästeameti ennetustöö osakonna peaspetsialist

Võib öelda, et päästeala noortelaagrisse pääsevad alati parimatest parimad, sest tahtjaid on palju, aga välja valitakse eeskätt need lapsed, kes on varem osalenud näiteks tuletõrjespordivõistlustel, etendustel või käinud päästealases huviringis. Tänavugi jagati projekti korraldusmeeskonna sõnul laagrikohad võrdsest regionaalsete päästkeskuste ja vabatahtlike seltside vahel, kes siis ise lõpliku valiku tegid.

Juba kolmandat aastat sõitsid kohale Armeenia noored. "Eesti-Armeenia koostööprojekt on suunatud Eesti oskusteadmistele ja kogemuste jagamisele, et selle abil tõsta Eesti riigi mainet Taga-Kaukaasia regioonis. Otsene eesmärk on abistada Armeeniat elanikkonnakaitseüsteemi arendamises," kommenteeris armeenlaste osalemist rühma abikasvataja Toomas Viks.

Laagrihommikud algasid üldiste traditsioonide kohaselt rivitusega. Igal rühmal oli silmapaistmiseks oma meeldejäädv hüüd ja endavalmistatud lipp, mida küll alguses kiuti pidevalt maha unustama.

Laagri päevakava oli tihe, toimusid tere-päev, ellujäämis-, tule-, vee- ja söbrapäev. "Paraku pole päästealal võimalik igal aastal "jalgratast leiutada", sest ohud, nendele reageerimine ja vahendid ei muutu... Kindel on aga see, et päästeala noortelaagris on oluline osa tulel ja veel ning meid ümbritsevate ohtude märkama õppimisel," kommenteeris ettevõtmisi laagri projektijuht Dagi Dorbek.

Põhjamaade ennetustöölased õppematerjalid soovivad lapsi praktilistesse ülesannetesse kaasata, levinud on nii-öelda kogemuste kaudu õppimine. Puuduvad kohustuslikud loengud, pigem usaldatakse lapsi rohkem ja lastakse neil ka ise otsustada. See annab neile võimaluse kaasa mõelda ja õpitut seeläbi paremini meelde jätta.

Luues lastele võimalused erine-

vaid asju katsetada, haaravad nad oma avatud suhtumisega nendest uudishimulikult kinni ja lõpptulemus on palju parem.

Minu jaoks leidis laagris taas tõestust just selliste praktiliste ülesannete väärtus pääste-ennetustöös. Kõige pisemad kogusid end päris kaua, enne kui proovisid näiteks häirekeskusesse helistamist. Eranditult kõigil hääli värises, kui neile telefon kätte suruti. Pärast aga silmad särasid: saigi tehtud!

Tegutsemistahe ja konkurents oli kõikide osalejate hulgas suur, taheti kaasa lüüa minipritsimise võistlusel, et saada just seda kuldset karikat, osaleda vetelpäästja võistlusel või olla näiteks rühmatutvustusel just see kõige-kõige.

Õhtud lõppesid tavaliselt etteastete või tantsuga diskosaalis. Loomulikult ei saanud selgi aastal ilma üllatusteta hakkama. Vast kõige suurem neist oli Trikimees, kes ellujäämispäeva õhtusel kogunemisel lastele mustkunsti näitas. Laagri neljanda päeva hilisõhtul lendas taevasse aga ilutulestik.

Eesti noored osalesid Saksamaal tuletõrjelaagris

KRISTINA TŠUMAKOV

Juuli keskel viibisid 26 Eesti noort nädal aega Saksamaal Trieris korraldatud noorte tuletõrje- ja spordilaagris.

Eesti Päästeametil on Saksamaa Rheinlandi Liidumaa vabatahtlike tuletõrjutega pikaajalised kontaktid ning meie noored käisid nende korraldatud laagris juba neljandat korda.

Laagripäevad olid täis pingelist harjutamist võistlusteks, mille edukas läbimine annab Saksamaa noortele õiguse osaleda edaspidistel kustutustöödel. Võistlus oli meeskondlik ning meie noorte jaoks väga edukas. Loomulikult oli laagris ka meelelahutust, põnevaid metsamatku ja seiklusemänge, meisterdamist ning tantsu ja muusikat. Noored käisid väljasõitudel Prantsusmaal ja Luksemburgis.

Kokku osales vabatahtlike tuletõrjutega laagris üle 650 noore, kellest enamik olid sakslased, kuid lisaks eestlastele olid külalistena kohal veel luksemburglased, lätlased ja poolakad. Meie noortele oli laagris osalemine suurepärane rahvusvaheline kogemus ning sõpru, kellega siiani tihedalt kontaktis olakse, leiti hulgaliselt.

Priitahtlike pritsimeeste foorumi raames korraldatud vanatehnika rongkäigu silmapaistvaim "päästemeeskond" oli esindatud Elva vabatahtlike näol.
Foto: Toomas Viks